

V akých témach sa chcú vzdelávať odborní zamestnanci?

Prieskum vzdelávacích potrieb odborných zamestnancov

*Nika Šablatúrová
Miroslava Uhrecká
Veronika Rusnáková
2023*

OBSAH

OBSAH	1
ZOZNAM SKRATIEK	3
1 ÚVOD	4
2 METÓDY	5
2.1 Výberový súbor a zber dát	5
2.2 Popis nástroja	9
2.3 Spracovanie dát	9
3 VÝSLEDKY	11
3.1 Vzdelávanie v oblasti diagnostiky	12
3.1.1 Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	12
3.1.2 Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	15
3.1.3 Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky	17
3.2 Vzdelávanie v oblasti prevencie	23
3.2.1 Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	24
3.2.2 Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	27
3.2.3 Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie	28
3.3 Vzdelávanie v oblasti intervencie	33
3.3.1 Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	34
3.3.2 Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	37
3.3.3 Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie	38
3.4 Vzdelávanie v oblasti poskytovania poradenstva	43
3.4.1 Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	44
3.4.2 Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	47
3.4.3 Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva	49
3.5 Vzdelávanie v súvislosti s osobným rozvojom	55
3.5.1 Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	56
3.5.2 Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	57
3.5.3 Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja	58
3.6 Vzdelávanie v súvislosti s vykonávaním nepriamej činnosti	60

3.6.1	Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	61
3.6.2	Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	63
3.6.3	Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti	64
3.7	Vzdelávanie v iných odborných činnostiach	67
3.7.1	Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	67
3.7.2	Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností u jednotlivých skupín odborných zamestnancov	70
3.7.3	Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností.....	71
4	ZÁVER	77
4.1	Limity prieskumu	79
4.2	Odporúčania pre poskytovateľov vzdelávaní.....	79
4.2.1	Odporúčania pre odborných zamestnancov vo všeobecnosti	79
4.2.2	Odporúčania vzhľadom na kariérový stupeň odborných zamestnancov	81
4.2.3	Odporúčania vzhľadom na kategóriu odborných zamestnancov	81
4.2.4	Odporúčania vzhľadom na inštitúciu	82
	BIBLIOGRAFIA.....	84
	PRÍLOHY.....	85
	Príloha č. 1 Percentuálne vyjadrenie vzdelávacích potrieb	85
	Príloha č. 2 Percentuálne rozloženie kategórií OZ vzhľadom na kariérový stupeň	88
	Príloha č. 3 Zhrnutia hlavných zistení (graficky)	89
	Príloha č. 4 Dotazník vzdelávacích potrieb	96

ZOZNAM SKRATIEK

CDR	centrum pre deti a rodiny
CPPPaP	centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
CŠPP	centrum špeciálnopedagogického poradenstva
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
OZ	odborný zamestnanec
PaP	poradenstvo a prevencia
PZ	pedagogický zamestnanec
SPODaSK	sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela
ŠVVP	špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
ŠVZ	špeciálne výchovné zariadenie
VÚDPaP	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave

1 ÚVOD

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave (ďalej len „VÚDPaP“) realizuje národný projekt *Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie (NP Usmerňovať pre prax)*. Predkladaný materiál je čiastkovým výstupom národného projektu, ktorý bol financovaný zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci operačného programu Ľudské zdroje. Jedným z cieľov národného projektu je analyzovať ľudské zdroje a ich potreby v oblasti profesijného rozvoja odborných zamestnancov (ďalej len „OZ“)¹ a pedagogických zamestnancov (ďalej len „PZ“) v systéme poradenstva a prevencie (ďalej len „PaP“).

V nadväznosti na uvedený cieľ bol v priebehu mesiacov október a november 2022 realizovaný online prieskum vzdelávacích potrieb OZ. Do prieskumu boli zapojení OZ zo škôl, zariadení PaP, zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPODaSK“), ako aj zo špeciálnych výchovných zariadení (ďalej len „ŠVZ“). Cieľom prieskumu bolo identifikovať potreby OZ súvisiace s profesijným rozvojom v oblasti diagnostiky, prevencie, intervencie, poradenstva, osobného rozvoja, výkonu nepriamej činnosti a iných odborných činností. V predkladanom dokumente sú prezentované zistenia týkajúce sa hlavných oblastí a odborných činností, v ktorých OZ vnímajú potrebu sa vzdelávať. Na základe týchto výsledkov budú môcť poskytovatelia vzdelávania prinášať odborným zamestnancom vzdelávacie aktivity, ktoré budú viac reflektovať na ich potreby.

Právne formulácie jednotlivých druhov zamestnancov sú v mužskom rode, preto bude v rámci tohto dokumentu používanie rodovo korektného jazyka nahradené používaním mužského rodu s cieľom zvýšiť prehľadnosť textu. Je korektné a inkluzívne upozorniť na to, aký jazyk a prečo bude v texte používaný, a zároveň vyjadriť, že všade, kde to bude možné, bude používaný taký jazyk, ktorý prirodzene zahŕňa všetky skupiny ľudí. Zároveň je nutné podotknúť, že v dokumente sú používané názvy a ustálené skratky, ktoré už k dátumu vydania dokumentu nie sú zakotvené v zákone – konkrétne centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“) a centrum špeciálnopedagogického poradenstva (ďalej len „CŠPP“).

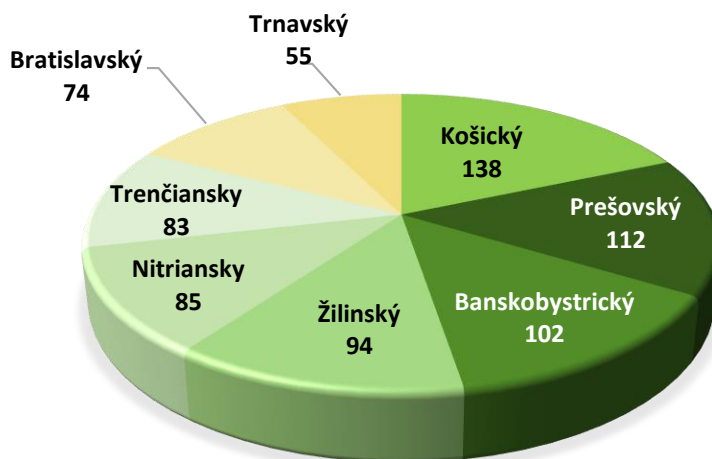
¹ Výlučne pre ľahšiu čitateľnosť tohto dokumentu sú do skupiny odborných zamestnancov zahrnutí aj školskí špeciálni pedagógovia, ktorí sú v zmysle zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zaradení do kategórie pedagogickí zamestnanci.

2 METÓDY

2.1 Výberový súbor a zber dát

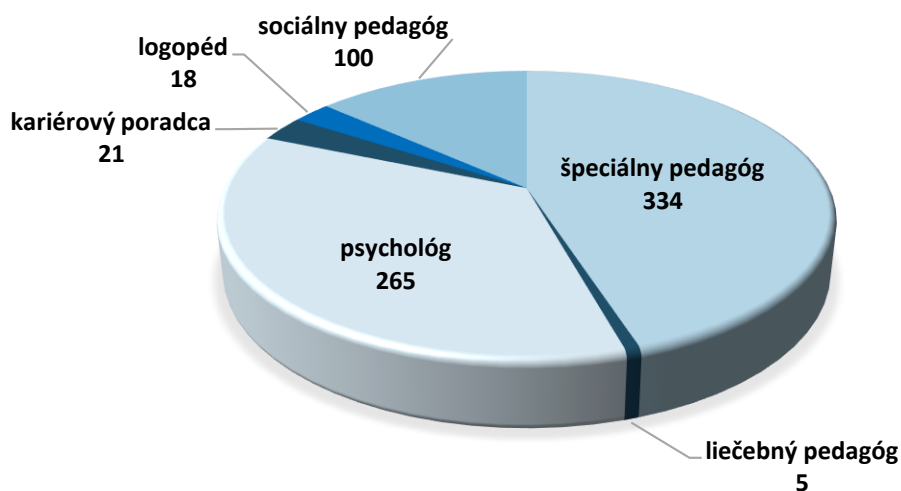
Zber dát sa uskutočnil online prostredníctvom *dotazníka vzdelávacích potrieb*. Prebiehal v mesiacoch október a november 2022 ako súčasť rozsiahleho prieskumu, v rámci ktorého boli okrem vzdelávacích potrieb zisťované aj informácie o uskutočňovaní profesijného rozvoja a kvalite ľudských zdrojov v profesijnom rozvoji OZ zo škôl, zariadení PaP, ŠVZ a CDR. Pred samotným zberom dát bolo potrebné získať zoznam všetkých škôl, zariadení PaP, zariadení SPODaSK a ŠVZ, na ktorých pôsobia OZ. Použité boli údaje zverejnené v registroch Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVaŠ SR“) a databáza jeho priamo riadených organizácií – Centra vedecko-technických informácií Slovenskej republiky a VÚDPaP-u. Dotazník bol následne v digitálnej podobe distribuovaný riaditeľom uvedených zariadení s prosbou o preposlanie všetkým OZ (vrátane školských špeciálnych pedagógov) pracujúcim v ich zariadení. Účasť v prieskume bola dobrovoľná a mohla byť na oboch úrovniach (na úrovni riaditeľa zariadenia aj na úrovni OZ) odmietnutá. Výber účastníkov prieskumu podliehal vopred stanoveným kritériám. Hlavné kritérium, ktoré účastníci museli spĺňať, bola príslušnosť do kategórie OZ, pričom mohlo ísť o OZ pracujúceho v škole (vrátane školského špeciálneho pedagóga), v zariadení PaP, v špeciálnom výchovnom zariadení, prípadne v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately – v centre pre deti a rodiny (ďalej len „CDR“). Celkový počet účastníkov, ktorí vyplnili celý dotazník, bol 747. Následné analýzy získaných dát ukázali, že štyria respondenti nespĺňali požadované kritériá (príslušnosť ku kategórii odborných zamestnancov, resp. školského špeciálneho pedagóga), preto neboli zahrnutí do ďalších analýz. Výberový súbor tak pozostával zo **743 respondentov**. V nasledujúcej časti je popísaný výberový súbor a jeho distribúcia z hľadiska kraja, z hľadiska kategórie OZ, kariérového stupňa OZ, typu zariadenia, v ktorom respondent pracuje ako OZ, a počtu odpracovaných rokov na danej pozícii OZ.

Distribúcia výberového súboru s ohľadom na **kraj** je vyobrazená v grafe 1. Najvyššie zastúpenie mali respondenti z východoslovenských krajov. Konkrétne 18,6 % účastníkov prieskumu pracovalo v rámci *Košického kraja* a 15,1 % účastníkov v rámci *Prešovského kraja*. Nižšie zastúpenie mali vo výberovom súbore respondenti z *Banskobystrického kraja* (13,7 %) a zo *Žilinského kraja* (12,7 %). *Nitriansky kraj* zastupovalo 11,4 % participantov prieskumu, *Trenčiansky kraj* 11,2 % respondentov a 10,0 % respondentov pracovalo v rámci *Bratislavského kraja*. Najnižšie zastúpenie mal v rámci výberového súboru *Trnavský kraj* (7,4 % všetkých respondentov prieskumu).

Graf 1 Distribúcia výberového súboru vzhľadom na kraj (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

V grafe 2 je vyobrazená distribúcia výberového súboru vzhľadom na **kategóriu OZ**, do ktorej jednotliví respondenti patrili. Najvyššie zastúpenie mali respondenti zaradení do dvoch kategórií OZ – *špeciálny pedagóg alebo terénny špeciálny pedagóg, resp. školský špeciálny pedagóg* (45,0 %) a *psychológ, resp. školský psychológ* (35,7 %). Ostatné kategórie OZ boli vo výberovom súbore zastúpené vo významne nižšej miere, konkrétne išlo o 13,5 % *sociálnych pedagógov*, 2,8 % *kariérových poradcov* v zariadeniach PaP, 2,4 % *logopédov, resp. školských logopédov* a 0,7 % *liečebných pedagógov*.²

Graf 2 Distribúcia výberového súboru vzhľadom na kategóriu OZ (N = 743)

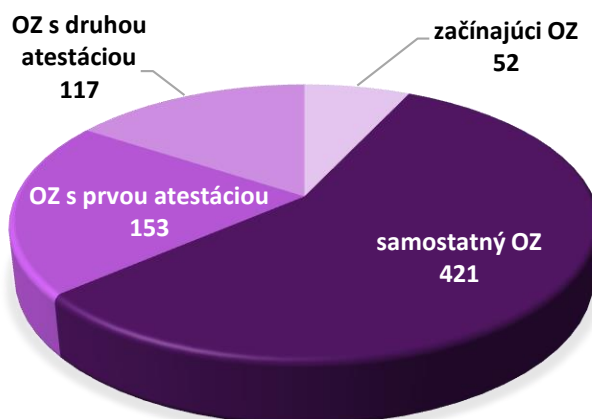
Legenda: N – celkový počet respondentov

Distribúcia výberového súboru z hľadiska **kariérového stupňa**, do ktorého boli jednotliví respondenti zaradení na základe zákona č. 138/2019 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je zobrazovaná v grafe 3. Výrazne najvyššie zastúpenie mali vo výberovom súbore *samostatní OZ*, ktorí tvorili viac ako polovicu všetkých účastníkov prieskumu (56,7 %). Menej účastníkov

² Výlučne pre ľahšiu čitateľnosť v rámci dokumentu jednotlivé kategórie OZ pomenúvame jednotne: špeciálny pedagóg (zahŕňajúci špeciálnych pedagógov, terénnych špeciálnych pedagógov a školských špeciálnych pedagógov), psychológ (zahŕňajúci psychológov a školských psychológov) a logopéd (zahŕňajúci logopédov a školských logopédov).

prieskumu bolo zaradených do kariérového stupňa *OZ s prvou atestáciou* (20,6 %) a *OZ s druhou atestáciou* (15,7 %). Výrazne najnižšie zastúpenie mali *začínajúci OZ* (7,0 %).

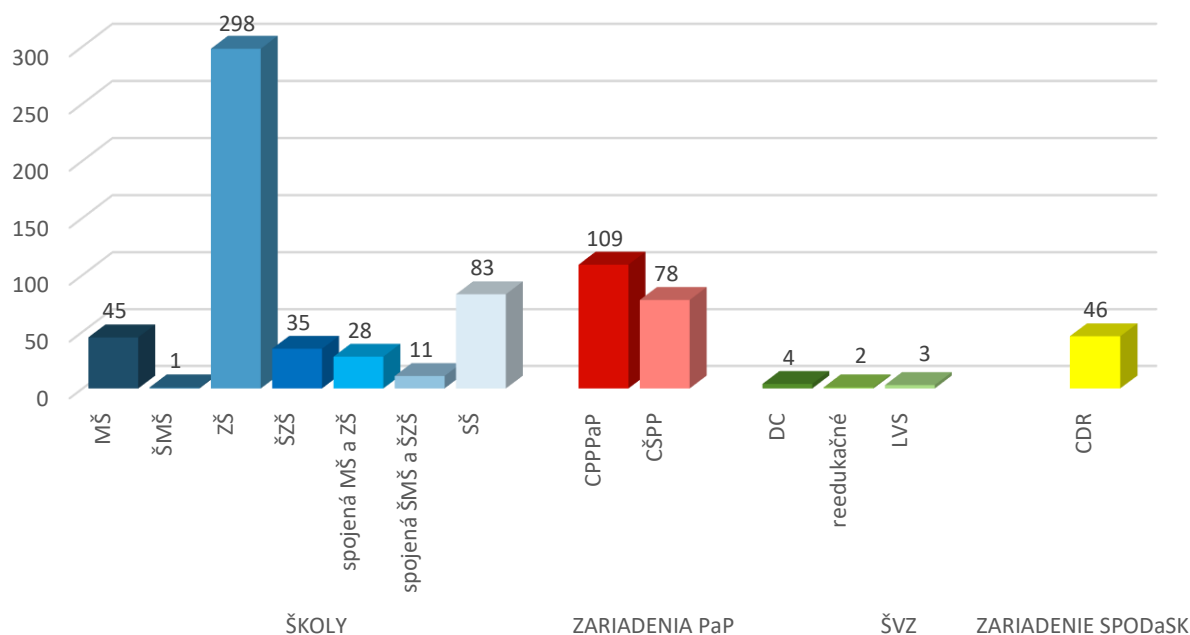
Graf 3 Distribúcia výberového súboru vzhľadom na kariérový stupeň (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

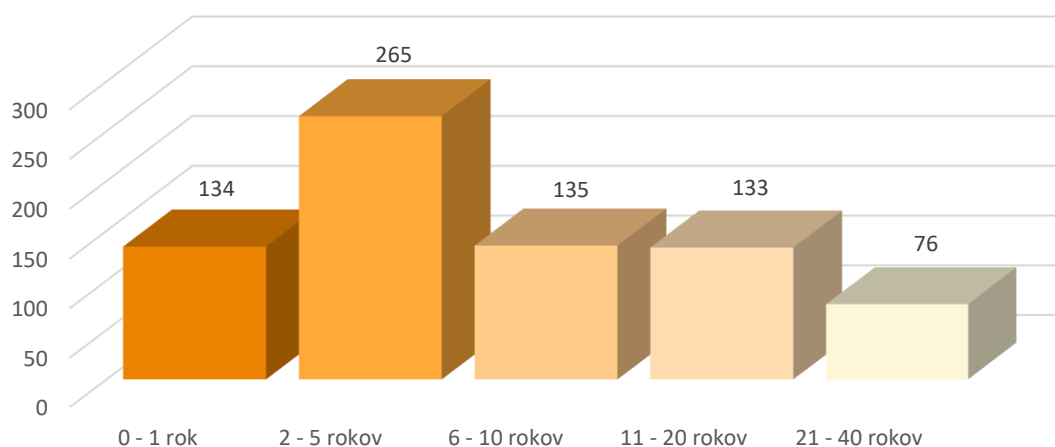
Výberový súbor bol analyzovaný aj vzhľadom na **typ inštitúcie**, v ktorej jednotliví respondenti pracovali ako OZ (graf 4). Výrazne viac respondentov pracovalo v štátnych inštitúciách (90,9 %) v porovnaní s respondentmi z neštátnych inštitúcií (9,1 %).

Z výsledkov prezentovaných v grafe 4 vyplýva, že väčšina zúčastnených OZ pracovala na *školách* (67,4 %), pričom išlo najmä o OZ zo základných škôl (40,1 %). Viac ako 90 % zúčastnených OZ pracujúcich na školách pritom pracovalo na školách bežného typu (materských, základných, stredných a spojených), kým OZ zo špeciálnych škôl (materských, základných a spojených) boli zastúpení vo výrazne nižšej miere (6,3 %). *Zariadenia poradenstva a prevencie* mali vo výberovom súbore pomerne vysoké zastúpenie (25,2 %), pričom na prieskume sa zúčastnilo viac OZ z CPPPaP (14,7 %) v porovnaní s OZ z ČŠPP (10,5 %). Výrazne najnižšie zastúpenie mali vo výberovom súbore OZ zo *špeciálnych výchovných zariadení* (1,2 %), konkrétne išlo o 4 respondentov (0,5 %) z diagnostických centier, 3 respondentov (0,4 %) z liečebno-výchovných sanatórií a 2 respondenti z reedukačných centier (0,3 %). Na prieskume sa spolu zúčastnilo aj 46 respondentov zo *zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately* (6,2 %).

Graf 4 Distribúcia výberového súboru vzhľadom na typ inštitúcie (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov; MŠ – materská škola; ŠMŠ – špeciálna materská škola; ZŠ – základná škola; ŠZŠ – špeciálna základná škola; SŠ – stredná škola; PaP – poradenstvo a prevencia; CPPPaP – centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie; CŠPP – centrum špeciálnopedagogického poradenstva; ŠVZ – špeciálne výchovné zariadenie; DC – diagnostické centrum; LVS – liečebno-výchovné sanatórium; SPODaSK – sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela; CDR – centrum pre deti a rodiny

Celková distribúcia výberového súboru z hľadiska rokov praxe je zobrazená v grafe 5, pričom na zvýšenie prehľadnosti výsledkov boli respondenti rozdelení do 5 kategórií. Účastníci prieskumu s najnižším počtom odpracovaných rokov (prax kratšia ako 2 roky, teda 0 – 1 rok) boli zastúpení v porovnateľnej miere (18,0 %) ako účastníci s praxou v rozpätí 6 – 10 rokov (18,2 %) a účastníci s praxou v rozpätí 11 – 20 rokov praxe (17,9 %). Výrazne najviac respondentov malo na danej pracovnej pozícii odpracovaných 2 – 5 rokov (35,7 %). Naopak, najnižšie zastúpenie mali OZ s praxou dlhšou ako 21 rokov (10,2 %).

Graf 5 Distribúcia výberového súboru vzhľadom na počet rokov praxe (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

2.2 Popis nástroja

V rámci *dotazníka vzdelávacích potrieb* (príloha č. 4) bolo zisťované, do akej miery sú OZ spokojní s aktuálnou ponukou vzdelávacích programov a tiež v akých oblastiach svojej priamej i nepriamej odbornej činnosti vnímajú potrebu sa vzdelávať. V rámci prvej otázky mohli respondenti na ponúkanej 6-bodovej škále (od *vôbec nesúhlasím* po *úplne súhlasím*) vyjadriť, do akej miery vnímajú aktuálnu ponuku vzdelávacích programov ako dostatočnú. Nasledovali konkrétne **oblasti vzdelávania** (diagnostika, prevencia, intervencia, poradenstvo, osobný rozvoj, nepriama činnosť a iné odborné činnosti), ku ktorým sa respondenti vyjadrovali, či majú záujem absolvovať jednotlivé témy vzdelávania v danej oblasti. Zároveň mali možnosť v doplňujúcej otvorenej odpovedi konkretizovať tému vzdelávania. Jednotlivým oblastiam predchádzal výrok: „Zhodnoňte, do akej miery by ste mali záujem absolvovať vzdelávanie v uvedenej oblasti.“ V rámci každej z uvedených 7 oblastí boli následne ponúknuté položky, z ktorých si respondenti mohli vybrať, pričom ich počet bol rôzny naprieč jednotlivými oblasťami. V oblasti *diagnostiky* bolo ponúknutých 6 položiek (napr. diagnostika prostredníctvom projektívnych techník, diagnostika prostredníctvom konkrétneho diagnostického nástroja), v oblasti *prevencie* išlo o 5 položiek (napr. prevencia rizikového správania, prevencia v oblasti zdravého životného štýlu), v oblasti *intervencie* bolo 7 položiek (napr. krízová intervencia, skupinová intervencia), v oblasti poskytovania *poradenstva* bolo ponúknutých 10 položiek (napr. výchovné poradenstvo, poradenstvo pre rodiny), v oblasti vykonávania *nepriamej činnosti* išlo o 3 položky (napr. tvorba dokumentácie, orientácia v právnych predpisoch), v oblasti *iných odborných činností* bolo ponúknutých 8 položiek (napr. supervízia, tvorba kompenzačných pomôcok) a v oblasti týkajúcej sa *osobného rozvoja* boli 2 položky (napr. tematicky zamerané tréningy na rozvoj duševného zdravia). V nadväznosti na otázky súvisiace s konkrétnymi oblasťami vzdelávania nasledovala otvorená otázka, ktorou boli zisťované ďalšie potreby účastníkov.

2.3 Spracovanie dát

Získané dáta mali kvantitatívnu a kvalitatívnu povahu. Ich analyzovanie bolo kvantitatívne a prebiehalo prostredníctvom programu SPSS for Windows 25.

V úvode analýz bola vyhodnotená škálová otázka, prostredníctvom ktorej respondenti vyjadrovali mieru svojej spokojnosti s aktuálnou ponukou vzdelávacích programov. Výsledné zistenia boli prezentované prostredníctvom početností (n) a relatívnych početností (%) respondentov, ktorí označili konkrétnu odpoveď na 6-bodovej škále.

Nasledovali analýzy položiek v rámci jednotlivých oblastí vzdelávania. Na začiatok bolo vypočítané percentuálne rozloženie odpovedí celkovo u všetkých OZ spolu s cieľom zistiť, aké sú vzdelávacie potreby OZ vo všeobecnosti. Následne boli jednotlivé odpovede týkajúce sa konkrétnych oblastí vzdelávania (diagnostika, prevencia, intervencia, poradenstvo, osobný rozvoj, nepriama činnosť a iné odborné činnosti) analyzované s ohľadom na kategóriu OZ, kariérový stupeň OZ a typ inštitúcie. Výsledky vypovedajúce o tom, aké vzdelávacie potreby majú OZ z jednotlivých kategórií, s danými kariérovými stupňami či z konkrétnych inštitúcií, boli vyjadrené prostredníctvom početností (n) a relatívnych početností (%).

Zisťované bolo aj to, či sa v rámci jednotlivých tém vzdelávania (v rámci oblastí diagnostika, prevencia, intervencia, poradenstvo, osobný rozvoj, nepriama činnosť a iné odborné činnosti) vyskytovali štatisticky významné rozdiely medzi OZ, pričom opäť bola zohľadňovaná kategória OZ, kariérový stupeň a inštitúcia. Pred samotnou analýzou dát bola sledovaná distribúcia jednotlivých premenných z hľadiska normality. Normalita bola pritom posudzovaná prostredníctvom výsledkov testu normality (Shapiro-Wilkov test). Použitý test normality porovnáva distribúciu hodnôt vo vzorke s normálne distribuovanými údajmi s rovnakým priemerom a štandardnou odchýlkou. Na základe signifikantného ($p < 0,001$) výsledku testu možno konštatovať, že distribúcia skúmaných údajov je významne odlišná od normálnej distribúcie. Z tohto

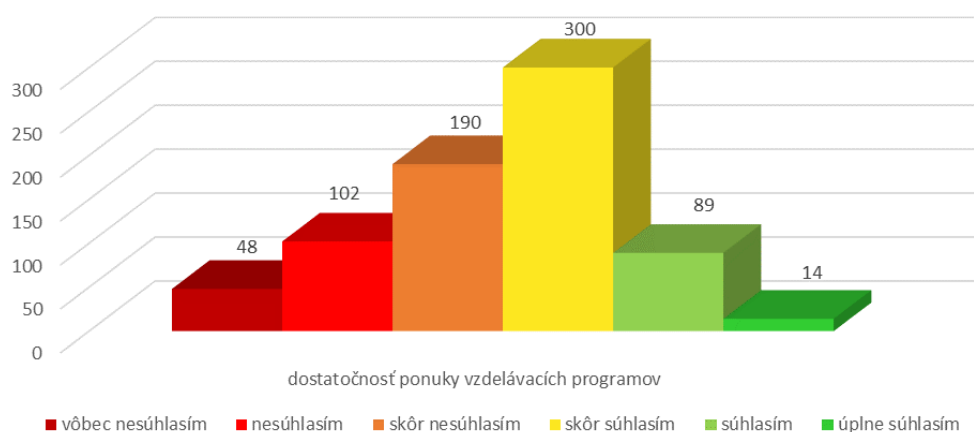
dôvodu bola štatistická významnosť rozdielov, týkajúcich sa potreby vzdelávania v konkrétnych oblastiach v rámci jednotlivých skupín respondentov (rozdelených na základe kategórie OZ, kariérového stupňa OZ a typu inštitúcie, v ktorej respondent pracuje ako OZ) posudzovaná na základe výsledkov neparametrického Chí-kvadrát testu. Vzhľadom na nízku početnosť liečebných pedagógov (kategória OZ) a zamestnancov ŠVZ (typ inštitúcie) bol pri posudzovaní rozdielov použitý Fisherov exaktný test.

Kvantitatívna analýza dát bola použitá aj v prípade dát kvalitatívnej povahy dát získaných spracovaním otvorených otázok. Jednotlivé odpovede respondentov na otvorené otázky boli kódované na základe výpovedí, ktoré sa v odpovediach objavovali. Kódy boli následne premenené na kategórie, pričom dôraz bol kladený na manifestnú úroveň tvrdenia. Pre dodržanie kritéria správnosti na základe prístupu bolo narábané len s informáciami získanými priamo z odpovedí účastníkov prieskumu bez toho, aby boli akokoľvek menené alebo dopĺňané. Jednotlivé odpovede boli kódované a kategorizované, pričom 1 odpoveď mohla byť zaradená do 2 odlišných kategórií. Vyhodnocovanie otvorených otázok malo, vzhľadom na charakter získaných dát, deskriptívny charakter. Zastúpenie jednotlivých odpovedí v rámci položiek bolo graficky vyjadrené na úrovni početností a v rámci textu vyjadrené na úrovni percentuálneho rozloženia.

3 VÝSLEDKY

Pri otázke týkajúcej sa **dostatočnosti aktuálnej ponuky vzdelávacích programov** vyjadrilo istú mieru nespokojnosti s ponukou vzdelávacích programov 45,8 % respondentov. Konkrétne 48 (6,5 %) respondentov *vôbec nesúhlasilo* s tvrdením, že aktuálna ponuka vzdelávacích programov je dostatočná, 102 (13,7 %) účastníkov prieskumu s tvrdením *nesúhlasilo* a 190 (25,6 %) participantov s tvrdením *skôr nesúhlasilo*. Zvyšných 54,2 % participantov prieskumu vníma aktuálnu ponuku vzdelávacích prieskumov do určitej miery dostatočne. Konkrétne 300 (40,4 %) respondentov s tvrdením *skôr súhlasilo*, 89 (12,0 %) *súhlasilo* a 14 (1,9 %) *súhlasilo úplne*. V grafe 6 sú vyobrazené početnosti jednotlivých odpovedí k otázke o dostatočnosti aktuálnej ponuky vzdelávacích programov.

Graf 6 Početnosti odpovedí na otázku dostatočnosti aktuálnej ponuky vzdelávacích programov (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

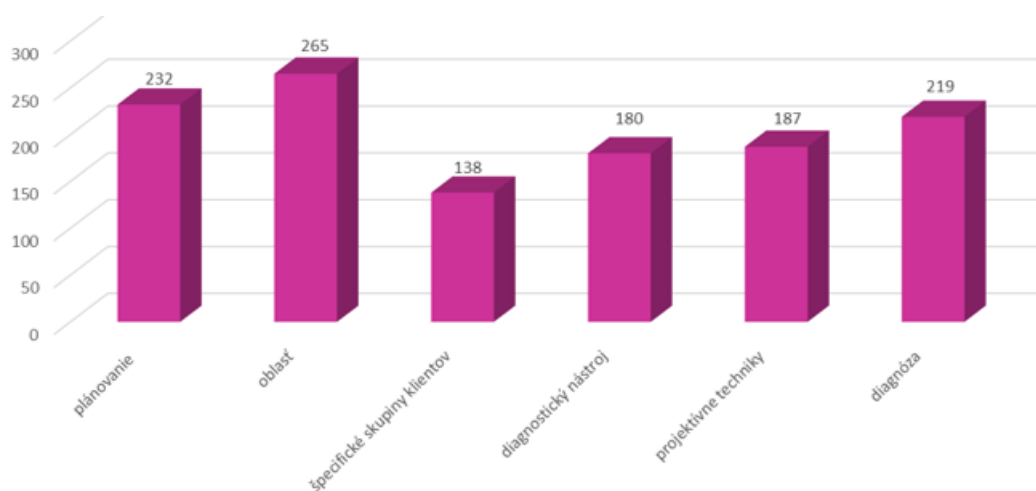
Ďalšia časť prieskumu bola venovaná mapovaniu **potrieb vzdelávať sa v jednotlivých oblastiach**, pričom samotné oblasti vzdelávania zahŕňali diagnostiku, prevenciu, intervenciu, poradenstvo, osobný rozvoj, nepriamu činnosť a iné odborné činnosti. V rámci týchto sekcií boli zisťované aj konkrétne témy súvisiace s danou odbornou činnosťou. Respondenti sa pritom ku každej oblasti vzdelávania mohli vyjadriť, či vnímajú potrebu sa v danej oblasti vzdelávať, a zároveň mohli svoju odpoveď špecifikovať v otvorenej časti otázky. Získané výsledky, týkajúce sa preferovaných oblastí vzdelávania, boli následne analyzované s ohľadom na kariérový stupeň OZ, kategóriu OZ a inštitúciu, v ktorej OZ pracuje. V tabuľkách 8 – 12 v prílohe č. 1 je poskytnutý prehľad jednotlivých vzdelávacích potrieb s ohľadom na uvedené faktory vyjadrený v percentách. Výsledky ŠVZ (s ohľadom na inštitúciu) je nutné interpretovať s ohľadom na nízky počet respondentov pracujúcich v ŠVZ (n = 9). Zároveň je tiež nutné zohľadniť nízky počet liečebných pedagógov (n = 5), logopédov (n = 18) a kariérových poradcov (n = 21) v porovnaní s ostatnými kategóriami OZ.

Spomedzi všetkých vzdelávacích potrieb bol zaznamenaný **najvyšší záujem o vzdelávanie** v oblasti *osobného rozvoja*. Konkrétne o rozvoj špecifických zručností prejavilo záujem 51,5 % respondentov a o rozvoj duševného zdravia 50,9 % účastníkov prieskumu. Treťou najfrekvencovanejšou oblasťou vzdelávania bola téma *intervencie* u detí s diagnózou (49,9 %). Frekvencie sa v niektorých prípadoch líšili s ohľadom na kariérový stupeň OZ, kategóriu OZ a inštitúciu, v ktorej OZ pracuje. Konkrétne porovnania jednotlivých potrieb vzhľadom na uvedené faktory sú bližšie špecifikované v kapitolách zameraných na konkrétne oblasti vzdelávaní.

3.1 Vzdelávanie v oblasti diagnostiky

V rámci otázok dopytujúcich sa na oblasť diagnostiky boli zisťované potreby OZ vzdelávať sa v témach: plánovanie cieľovej diagnostiky (napr. voľba vhodného diagnostického nástroja s ohľadom na vlastnosti testu, charakteristiky klienta), diagnostika konkrétnej oblasti (napr. vzťahy, čiastkové funkcie, motorika, nadanie), diagnostika špecifických skupín klientov (napr. klientov z inojazyčného prostredia, zo sociálne znevýhodneného prostredia), diagnostika prostredníctvom konkrétneho diagnostického nástroja, diagnostika prostredníctvom projektívnych techník a diagnostika konkrétnej diagnózy (napr. PAS). V rámci tém diagnostiky by sa najviac OZ chcelo vzdelávať v *diagnostike konkrétnej oblasti* (35,7 %), nasledovalo *plánovanie cieľovej diagnostiky* (31,2 %), *diagnostika konkrétnej diagnózy* (29,5 %) a *diagnostika prostredníctvom projektívnych techník* (25,2 %). Najmenej často vnímali respondenti potrebu vzdelávať sa v *diagnostike prostredníctvom konkrétneho nástroja* (24,2 %) a v *diagnostike špecifických skupín klientov* (18,6 %). V grafe 7 sú vyobrazené početnosti jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky.

Graf 7 Početnosti jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky (N = 743)

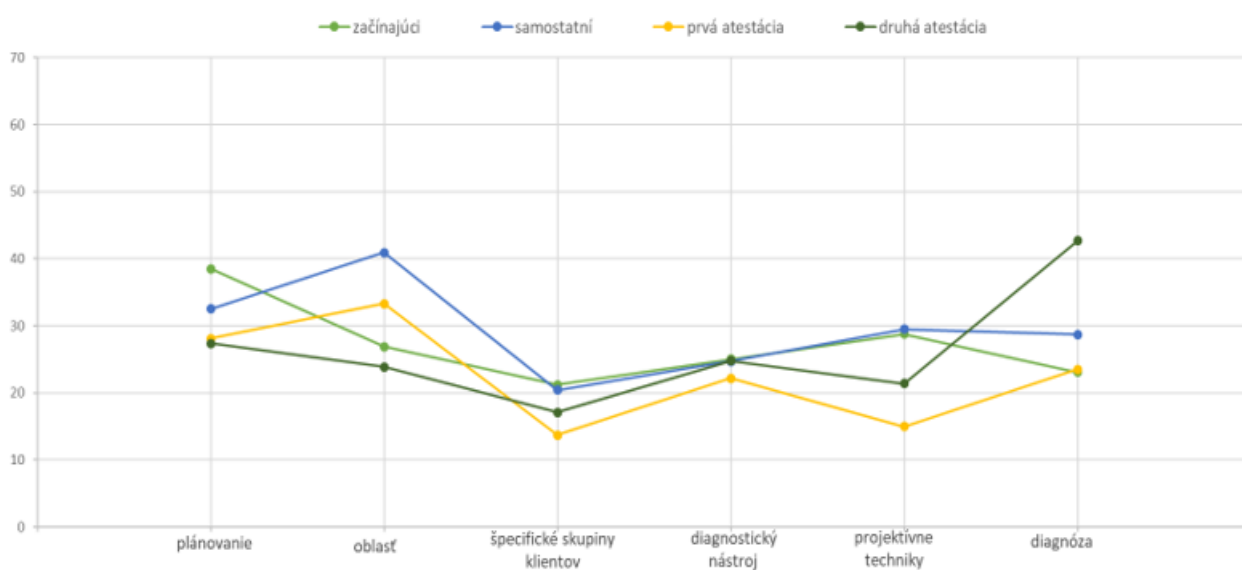
Legenda: N – celkový počet respondentov

3.1.1 Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Následne boli analyzované frekvencie jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky s ohľadom na kariérový stupeň OZ, kategóriu OZ a inštitúciu, v rámci ktorej OZ pracuje. Vzhľadom na **kariérový stupeň** spomedzi všetkých **začínajúcich OZ** najviac vyjadrilo potrebu vzdelávať sa v téme plánovania cieľovej diagnostiky (38,5 %), nasledovala téma diagnostiky prostredníctvom projektívnych techník (28,8 %), diagnostika konkrétnej oblasti (26,9 %), diagnostika prostredníctvom konkrétneho nástroja (25,0 %), v ktorej by sa chcel vzdelávať každý štvrtý začínajúci. Potrebu vzdelávať sa v diagnostike konkrétnej diagnózy vyjadrilo 23,1 % respondentov a najmenej frekventovaná bola téma diagnostiky špecifických skupín klientov (21,2 %). Respondenti pracujúci ako **samostatní OZ** vyjadrovali najčastejšie potrebu vzdelávať sa v téme diagnostika konkrétnej oblasti (40,9 %). Menej samostatných OZ vyjadrilo potrebu vzdelávať sa v téme plánovania cieľovej diagnostiky (32,5 %), nasledovala téma diagnostiky prostredníctvom projektívnych techník (29,5 %) a diagnostika konkrétnej diagnózy (28,7 %). Rovnako ako v prípade začínajúcich aj u samostatných OZ sa v diagnostike prostredníctvom konkrétneho nástroja (24,7 %) chcel vzdelávať približne každý štvrtý OZ a zároveň ako najmenej žiadaná téma sa vyskytovala diagnostika špecifických skupín klientov (20,4 %). **OZ s prvou atestáciou** vyjadrovali rovnako ako samostatní OZ najčastejšie potrebu vzdelávať sa v téme diagnostiky konkrétnej oblasti (33,3 %), nasledovala o niečo menej frekventovaná téma plánovania cieľovej diagnostiky (28,1 %), diagnostika konkrétnej diagnózy (23,5 %)

a diagnostika prostredníctvom konkrétneho nástroja (22,2 %). Výrazne menej OZ s prvou atestáciou vyjadrovalo potrebu vzdelávať sa v témach diagnostiky prostredníctvom projektívnych techník (15,0 %) a zhodne s ostatnými skupinami vyjadrovali najmenej často potrebu vzdelávať sa v téme diagnostiky špecifických skupín klientov (13,7 %). **OZ s druhou atestáciou** vyjadrovali výrazne najčastejšie potrebu vzdelávať sa v témach diagnostika konkrétnej diagnózy (42,7 %). Výrazne menej OZ s druhou atestáciou vyjadrilo potrebu vzdelávať sa v témach plánovania cielenej diagnostiky (27,4 %), v téme diagnostika prostredníctvom konkrétneho nástroja (24,8 %), diagnostika konkrétnej oblasti (23,9 %) a v témach diagnostiky prostredníctvom projektívnych techník (21,4 %). Aj v tomto prípade OZ vyjadrovali najmenej často potrebu vzdelávať sa v téme diagnostiky špecifických skupín klientov (17,1 %). V grafe 8 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky s ohľadom na kariérový stupeň.

Graf 8 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky s ohľadom na kariérový stupeň (N = 743)

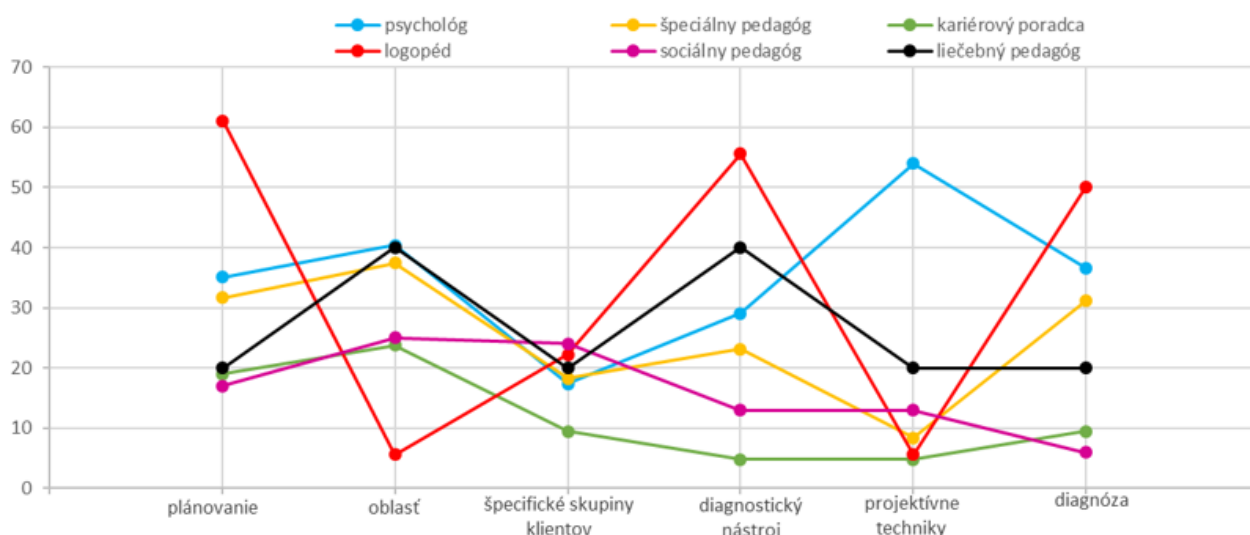

Legenda: N – celkový počet respondentov

Pri posudzovaní preferovaných tém s ohľadom na **kategóriu OZ** vyjadrovali **psychológovia** najčastejšie potrebu vzdelávať sa v téme diagnostiky prostredníctvom projektívnych techník (54,0 %). Výrazne menej psychológov malo záujem o tému diagnostiky konkrétnej oblasti (40,4 %). Približne každý tretí psychológ mal záujem o tému diagnostiky konkrétnej diagnózy (36,6 %) a tiež plánovanie cielenej diagnostiky (35,1 %). Menej frekventované témy súviseli s diagnostikou prostredníctvom konkrétneho nástroja (29,1 %) a s diagnostikou špecifických skupín klientov (17,4 %). **Špeciálni pedagógovia** vyjadrovali najčastejšie záujem o tému diagnostiky konkrétnej oblasti (37,4 %). Nasledovali témy, o ktoré vyjadril záujem takmer každý tretí špeciálny pedagóg: plánovanie cielenej diagnostiky (31,7 %) a tiež diagnostika konkrétnej diagnózy (31,1 %). Takmer každý štvrtý špeciálny pedagóg vyjadril aj záujem o vzdelávanie v téme diagnostiky prostredníctvom konkrétneho nástroja (23,1 %) a takmer každý piaty v téme diagnostiky špecifických skupín klientov (18,3 %). Výrazne menší záujem prejavili o témy vzdelávania v diagnostike prostredníctvom projektívnych techník (8,4 %). **Kariéroví poradcovia** mali najväčší záujem o vzdelávanie v téme diagnostiky konkrétnej oblasti (23,8 %) a v plánovaní cielenej diagnostiky (19,0 %). Výrazne menej záujmu vyjadrili kariéroví poradcovia v súvislosti s témami diagnostiky špecifických skupín klientov (9,5 %) a diagnostiky konkrétnej diagnózy (9,5 %). Ešte menší záujem vyjadrili o témy diagnostiky prostredníctvom konkrétneho nástroja (4,8 %) a prostredníctvom projektívnych techník (4,8 %). **Logopédi** vyjadrili najvyšší záujem o vzdelávanie v oblasti plánovania cielenej diagnostiky (61,1 %). Pomerne vysoký záujem bol tiež o vzdelávanie v téme diagnostiky prostredníctvom diagnostického nástroja (55,6 %) a diagnostiky konkrétnej

diagnózy (50,0 %), o ktorú vyjadril záujem každý druhý logopéd. Výrazne menší záujem prejavili o diagnostiku špecifických skupín klientov (22,2 %). O diagnostiku konkrétnej oblasti (5,6 %), ako aj o diagnostiku prostredníctvom projektívnych techník (5,6 %) prejavili logopédi minimálny záujem. V témach diagnostiky vyjadrovali **sociálni pedagógovia** najvyšší záujem o vzdelávanie v diagnostike konkrétnej oblasti (25,0 %) a diagnostike špecifických skupín klientov (24,0 %). V oboch prípadoch vyjadril záujem o vzdelávanie približne každý štvrtý respondent. Spolu 17,0 % sociálnych pedagógov vyjadrilo záujem vzdelávať sa v téme plánovania cieľenej diagnostiky. Menšie množstvo sociálnych pedagógov vnímalo potrebu vzdelávať sa v témach diagnostiky prostredníctvom konkrétneho nástroja (13,0 %) a diagnostiky prostredníctvom projektívnych techník (13,0 %). Výrazne najmenší záujem prejavili o vzdelávanie v téme diagnostiky konkrétnej diagnózy (6,0 %). **Liečební pedagógovia** vyjadrili vyšší záujem o vzdelávanie v témach diagnostiky konkrétnej oblasti a diagnostiky prostredníctvom konkrétneho nástroja (40,0 %). Na druhú stranu menší záujem vyjadrili o všetky ostatné oblasti v rámci diagnostiky, konkrétne plánovanie cieľenej diagnostiky, diagnostika špecifických skupín klientov, diagnostika prostredníctvom projektívnych techník a tiež diagnostika konkrétnej diagnózy (20,0 %). Pri interpretácii týchto výsledkov však treba zohľadniť nízku početnosť liečebných pedagógov ($n = 5$). Vzhľadom na túto skutočnosť mohli potreby konkrétnych jednotlivcov výrazne ovplyvniť témy vzdelávania v rámci tejto skupiny. V grafe 9 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky s ohľadom na kategóriu OZ.

Graf 9 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky s ohľadom na kategóriu OZ (N = 743)

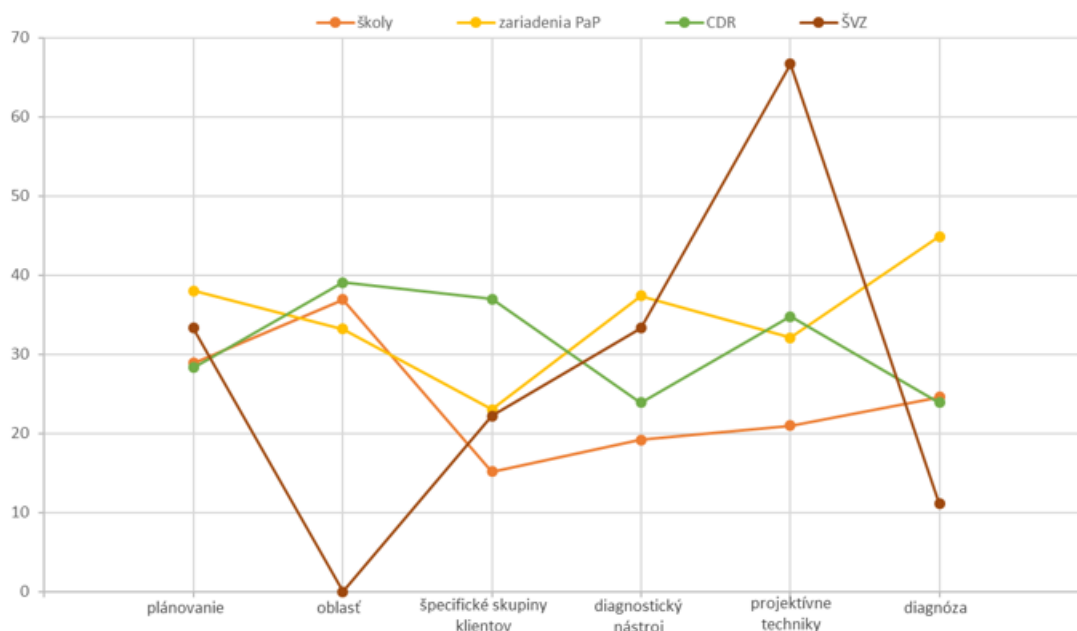

Legenda: N – celkový počet respondentov

S ohľadom na **inštitúciu**, na ktorej OZ pracovali, vyjadrovali **zamestnanci škôl** najčastejšie potrebu vzdelávať sa v téme diagnostiky konkrétnej oblasti, pričom túto potrebu vyjadrila viac ako tretina OZ pracujúcich na školách (36,9 %). Menej OZ zo škôl vyjadrilo potrebu vzdelávať sa v témach plánovania cieľenej diagnostiky (28,9 %), takmer každý štvrtý OZ zo škôl vyjadril potrebu vzdelávať sa v diagnostike konkrétnej diagnózy (24,6 %). Menej časté potreby súviseli s témami vzdelávania diagnostiky prostredníctvom projektívnych techník (21,0 %) a prostredníctvom konkrétneho nástroja (19,2 %). Najmenej často vyjadrovali OZ zo škôl potrebu vzdelávať sa v téme diagnostiky špecifických skupín klientov (15,2 %). **Zamestnanci zariadení PaP** najčastejšie vyjadrovali potrebu vzdelávať sa v témach diagnostika konkrétnej diagnózy (44,9 %), nasledovala téma plánovania cieľenej diagnostiky (38,0 %) a téma diagnostiky prostredníctvom konkrétneho nástroja (37,4 %), ktoré boli zaujímavé pre takmer rovnaké množstvo OZ zo zariadení PaP. Menej OZ vyjadrilo potrebu vzdelávať sa v témach diagnostiky konkrétnej oblasti (33,2 %) a diagnostiky prostredníctvom projektívnych techník (32,1 %). Výrazne najmenej vyjadrovali OZ potrebu

vzdelávať sa v téme diagnostiky špecifických skupín klientov (23,0 %). **OZ pracujúci v rámci CDR** najčastejšie vyjadrovali potrebu vzdelávať sa v diagnostike konkrétnej oblasti (39,1 %) a v téme diagnostiky špecifických skupín klientov (37,0 %). Viac ako každý tretí OZ z CDR vyjadril aj potrebu vzdelávať sa v témach diagnostiky prostredníctvom projektívnych techník (34,8 %). O niečo menej žiadané témy vzdelávania sú pre OZ pracujúcich v rámci CDR témy plánovania cielej diagnostiky (28,3 %) a témy, o ktoré má záujem rovnaké množstvo respondentov: diagnostika konkrétnej diagnózy a diagnostika prostredníctvom konkrétneho nástroja (23,9 %). **OZ pracujúci v ŠVZ** výrazne najčastejšie vyjadrovali potrebu vzdelávať sa v témach diagnostiky prostredníctvom projektívnych techník (66,7 %). Nasledovali témy, ktoré vníma ako potrebné rovnaké množstvo OZ zo ŠVZ – plánovanie cielej diagnostiky a diagnostika prostredníctvom konkrétneho nástroja (33,3 %). Menej OZ pracujúcich v rámci ŠVZ vyjadrilo potrebu vzdelávať sa v témach diagnostiky špecifických skupín klientov (22,2 %). Výrazne najmenej OZ vyjadrilo záujem o vzdelávanie v téme diagnostiky konkrétnej diagnózy (11,1 %). Žiaden z OZ pracujúcich v rámci ŠVZ nevyjadril potrebu vzdelávať sa v diagnostike konkrétnej oblasti (0,0 %). Pri interpretácii týchto výsledkov však treba zohľadniť nízku početnosť OZ pracujúcich v rámci ŠVZ (n = 9). Vzhľadom na túto skutočnosť mohli potreby konkrétnych jednotlivcov výrazne ovplyvniť témy vzdelávania v rámci tejto skupiny. V grafe 10 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky s ohľadom na inštitúciu.

Graf 10 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky s ohľadom na inštitúciu (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

3.1.2 Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Následne boli zisťované rozdiely v potrebách vzťahujúcich sa na diagnostiku zvlášť s ohľadom na kariérový stupeň OZ, s ohľadom na kategóriu OZ a s ohľadom na inštitúciu, v ktorej OZ pracuje.

S ohľadom na **kariérový stupeň OZ** neboli zaznamenané štatisticky významné rozdiely medzi OZ zaradenými do kariérových stupňov začínajúci OZ, samostatný OZ, OZ s prvou či druhou atestáciou v prípade *plánovania cielej diagnostiky*, *diagnostiky špecifických skupín klientov* a *diagnostiky prostredníctvom konkrétneho diagnostického nástroja*. Na druhej strane významné rozdiely boli zaznamenané v potrebe vzdelávať sa v *diagnostike prostredníctvom projektívnych techník*, ktorá sa častejšie vyskytovala u **začínajúcich** a **samostatných OZ**. **Samostatní OZ** zároveň vykazovali štatisticky významne vyššiu potrebu vzdelávať sa v *diagnostike konkrétnej oblasti* v porovnaní s OZ na iných kariérových stupňoch.

Významné rozdiely boli taktiež zaznamenané vo vzťahu k *diagnostike konkrétnej diagnózy*, pričom v tomto prípade bola potreba významne vyššia u **OZ s druhou atestáciou** v porovnaní s OZ na inom kariérovom stupni.

V súvislosti s konkrétnou **kategóriou OZ** boli vo väčšine prípadov zaznamenané štatisticky významné rozdiely medzi respondentmi patriacimi do jednotlivých kategórií OZ. Konkrétne potreby vzdelávať sa v *plánovaní diagnostiky* a v *diagnostike konkrétnej diagnózy* boli vyššie u **psychológov, špeciálnych pedagógov a logopédov** ako u zvyšných kategórií OZ. U **psychológov** a **logopédov** sa častejšie vyskytovala potreba vzdelávania v oblasti *diagnostiky prostredníctvom konkrétneho diagnostického nástroja*. Významne vyššia potreba vzdelávať sa v *diagnostike konkrétnej oblasti* bola zaznamenaná u **psychológov, špeciálnych pedagógov a liečebných pedagógov**. **Psychológovia** mali navyše významne vyššiu potrebu vzdelávať sa v oblasti *diagnostiky prostredníctvom projektívnych techník* v porovnaní s respondentmi z ostatných kategórií OZ. Štatisticky významné rozdiely medzi kategóriami OZ neboli zaznamenané len v prípade *diagnostiky špecifických skupín klientov*.

Potreby vo vzdelávaní v súvislosti s diagnostikou boli ďalej porovnávané vzhľadom na **inštitúciu**, v ktorej respondenti pracovali. Signifikantné rozdiely vzhľadom na inštitúciu boli zaznamenané v potrebe vzdelávať sa v oblasti *diagnostiky špecifických skupín* a *diagnostiky prostredníctvom projektívnych techník*, ktoré boli významne **nižšie u OZ zo škôl** v porovnaní s OZ z iných zariadení. OZ zo **zariadení PaP** udávali významne vyššiu potrebu vzdelávať sa v *diagnostike konkrétnej diagnózy*. Zároveň vykazovali OZ zo **zariadení PaP** a **ŠVZ** významne vyššiu potrebu vzdelávať sa v *diagnostike prostredníctvom konkrétneho diagnostického nástroja*. OZ zo škôl a ostatných zariadení sa významne nelíšili v potrebe vzdelávať sa v *plánovaní cieľenej diagnostiky* ani v *diagnostike konkrétnej oblasti*. V tabuľke 13 (príloha č. 3) sa nachádza grafické zobrazenie zhrnutia hlavných zistení z oblastí diagnostiky.

ZHRNUTIE HLAVNÝCH ZISTENÍ Z OBLASTI DIAGNOSTIKY

Najfrekvencovanejšie odpovede:

- ✓ celkovo najčastejšie bola popisovaná potreba vzdelávať sa v diagnostike konkrétnej oblasti, výnimkou boli *začínajúci OZ a logopédi* (preferovali vzdelávanie v plánovaní cieľenej diagnostiky), *OZ s druhou atestáciou a zamestnanci zariadení PaP* (preferovali vzdelávanie v diagnostikovaní konkrétnej diagnózy) a tiež *psychológovia a OZ pracujúci v ŠVZ* (preferovali vzdelávanie v diagnostikovaní prostredníctvom projektívnych techník).

ZHRNUTIE HLAVNÝCH ZISTENÍ Z OBLASTI DIAGNOSTIKY

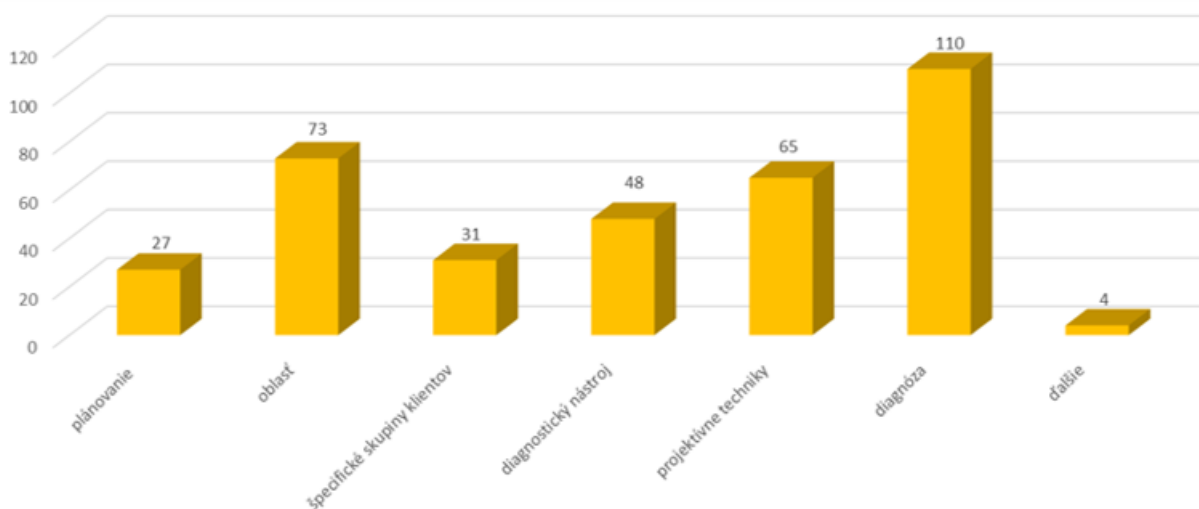
Významné rozdiely medzi skupinami OZ:

- ✓ **s ohľadom na kariérový stupeň:** začínajúci a samostatní OZ majú v porovnaní s ostatnými vyššiu potrebu vzdelávať sa v diagnostike prostredníctvom projektívnych techník, samostatní OZ častejšie ako iní popisovali potrebu vzdelávať sa v diagnostike konkrétnej oblasti, OZ s druhou atestáciou sa chcú viac vzdelávať v diagnostike konkrétnej diagnózy;
- ✓ **s ohľadom na kategóriu OZ:** psychologovia vnímajú významne vyššiu potrebu vzdelávať sa v plánovaní diagnostiky, v diagnostike konkrétnej diagnózy a konkrétnej oblasti a tiež v diagnostike prostredníctvom konkrétneho nástroja, obzvlášť v prípade projektívnych techník, špeciálni pedagógovia sa chcú viac vzdelávať v diagnostike konkrétnej oblasti a konkrétnej diagnózy, logopédi častejšie popisovali potrebu vzdelávať sa v diagnostike konkrétnej diagnózy a prostredníctvom konkrétneho nástroja, liečební pedagógovia vnímajú významne vyššiu potrebu vzdelávať sa v diagnostike konkrétnej oblasti;
- ✓ **s ohľadom na inštitúciu:** vyššie potreby vzdelávať sa v oblasti diagnostiky boli zaznamenané u OZ zo zariadení PaP (diagnostika špecifických skupín, diagnostika prostredníctvom konkrétneho nástroja aj projektívnych techník, diagnostika konkrétnej diagnózy), CDR (diagnostika špecifických skupín, diagnostika prostredníctvom projektívnych techník) a ŠVZ (diagnostika špecifických skupín, diagnostika prostredníctvom konkrétneho nástroja aj projektívnych techník) v porovnaní s OZ zo škôl.

3.1.3 Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky

V rámci každej z položiek týkajúcich sa konkrétnych oblastí diagnostiky mohli respondenti následne v otvorenej podotázke špecifikovať konkrétnu tému vzdelávania. V nasledujúcom grafe sa nachádzajú početnosti uvedených odpovedí k jednotlivým položkám. V súvislosti s oblasťou diagnostiky popísali respondenti 358 konkrétnych tém vzdelávania. Najviac konkrétnych odpovedí sa týkalo *diagnostiky konkrétnej diagnózy* (30,7 %) a *diagnostiky konkrétnej oblasti* (20,4 %). Konkrétne *projektívne techniky* boli špecifikované v rámci 18,2 % otvorených odpovedí. Ďalších 13,4 % odpovedí sa týkalo *diagnostikovania prostredníctvom konkrétneho nástroja*, 8,7 % odpovedí sa vzťahovalo na *diagnostiku špecifických skupín klientov* a 7,5 % odpovedí súviselo s *plánovaním cieľenej diagnostiky*. Na záver mali OZ možnosť vyjadriť aj *ďalšie témy vzdelávania v rámci diagnostiky*, pričom uvedené boli 4 ďalšie odpovede, čo predstavuje 1,1 % odpovedí spomedzi všetkých otvorených odpovedí v témach diagnostiky. V grafe 11 sú vyobrazené početnosti jednotlivých odpovedí na otvorené otázky v témach súvisiacich s oblasťou diagnostiky. V ďalšej časti kapitoly budú konkrétne popísané odpovede uvádzané respondentmi.

Graf 11 Početnosti odpovedí na otvorené otázky jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky (n = 358)

Legenda: n – počet konkrétnych tém vzdelávaní

V rámci položky *plánovanie cielej diagnostiky* konkretizovalo svoju potrebu vzdelávať sa v danej téme iba 27 respondentov spomedzi 232 OZ, ktorí túto tému vnímajú ako dôležitú a chcú sa v nej ďalej vzdelávať. V rámci týchto odpovedí sa nachádzalo 27 tém. Zo získaných doplňujúcich odpovedí boli vytvorené tri kategórie, pričom príklady jednotlivých odpovedí sú uvedené v tabuľke 1:

- S ohľadom na kategóriu odborného zamestnanca:** Táto kategória obsahuje 11 odpovedí, ktoré sa týkali cielej diagnostiky jednotlivých kategórií OZ, pričom súviseli so špeciálnymi pedagógmi, so školskými psychológmi, resp. so spôsobom, ako s nástrojmi pracovať a ako sa k nim dostať, s logopedickou diagnostikou a jej plánovaním, s pedagogickou diagnostikou a s diagnostikou sociálnych pedagógov, konkrétne súvisela s diagnostikou využívanou pri individuálnej klientele.
- S ohľadom na vek:** V tejto kategórii je obsiahnutých 6 odpovedí, pričom niektoré nešpecifikovali konkrétny vek dieťaťa (popisovali plánovanie diagnostiky s ohľadom na vek dieťaťa vo všeobecnosti), kým iné špecifikovali plánovanie diagnostiky detí v predškolskom veku alebo súviseli s voľbou diagnostického nástroja u žiakov na strednej škole.
- Voľba vhodného diagnostického nástroja:** Táto kategória obsahuje 10 odpovedí, v rámci ktorých OZ vyjadrovali potrebu vzdelávať sa v témach výberu vhodného diagnostického nástroja, zvolenia správnej metódy s ohľadom na charakteristiky dieťaťa či orientácie v diagnostických nástrojoch vo všeobecnosti.

V rámci druhej položky *diagnostika konkrétnej oblasti* svoju potrebu konkretizovalo 64 respondentov spomedzi 265 OZ, ktorí by sa v tejto téme chceli vzdelávať. V uvedených odpovediach bolo 73 odpovedí, z ktorých boli vytvorené nasledovné kategórie (príklady odpovedí sú uvedené v tabuľke 1):

- Vzťahy:** Táto kategória zahŕňa 24 odpovedí, ktoré sa týkali primárne vzťahov v triede a kolektíve, ale tiež diagnostiky vzťahov v rodine.
- Orientačná diagnostika:** V rámci tejto kategórie sa nachádza 16 odpovedí popisujúcich témy orientačnej diagnostiky z pohľadu rôznych kategórií OZ (primárne školských psychológov, ale aj školských špeciálnych pedagógov), ale aj rôznych vekových kategórií dieťaťa (materská škola, stredná škola).
- Školská zrelosť:** Táto kategória obsahuje 5 odpovedí popisujúcich oblasť vzdelávania v témach školskej zrelosti.

4. **Čiastkové funkcie:** Uvedená kategória obsahuje 10 odpovedí popisujúcich potrebu vzdelávania v diagnostike čiastkových funkcií všeobecne alebo konkrétne. V rámci konkrétnych oblastí popisovali OZ napr. tému pozornosť či diagnostiku pamäte.
5. **Nadanie:** Obsahuje 4 výroky súvisiace s diagnostikou nadaných detí.
6. **Profesijná orientácia:** V tejto kategórii sa nachádza 5 odpovedí, ktoré popisujú oblasť profesijnej orientácie. Vo väčšine prípadov sa odpovede vzťahovali na profesijnú orientáciu vo všeobecnosti, v jednom prípade odpoveď súvisela s profesijnou orientáciou detí s mentálnym postihnutím.
7. **Motorika:** Táto kategória obsahuje 8 odpovedí špecifikujúcich témy vzdelávania súvisiace s oblasťou jemnej a hrubej motoriky.
8. **Iné:** Kategória obsahuje 1 výrok, ktorý nie je možné zaradiť do žiadnej z vyššie uvedených kategórií (vyšetrenie funkčného zraku).

V rámci tretej položky *diagnostika špecifických skupín klientov* svoju potrebu spomedzi 138 OZ, ktorí túto tému vnímajú ako dôležitú, konkretizovalo 28 respondentov, aké vzdelávanie by chceli v danej oblasti absolvovať. V rámci jednotlivých výrokov bolo identifikovaných 31 tém vzdelávania. Tie boli následne zaradené do vytvorených kategórií, pričom najpočetnejšou bola kategória inojazyčné a inoetnické prostredie. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 1.

1. **Sociálne znevýhodnené prostredie:** Uvedená kategória obsahuje 11 odpovedí, pričom väčšina z nich uviedla ako špecifickú skupinu klientov všeobecne klientov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia a ich diagnostiku, kým v jednom z prípadov išlo o diagnostiku dieťaťa zo sociálne znevýhodneného prostredia s hraničným pásmom.
2. **Inojazyčné a inoetnické prostredie:** Táto kategória zahŕňa 16 odpovedí, ktoré popisujú potrebu vzdelávať sa v diagnostike detí z odlišného etnického prostredia vo všeobecnosti, prípadne konkretizujú vzdelávanie v témach diagnostiky rómskeho etnika a diagnostiku v rómskom jazyku. Kategória tiež zahŕňa odpovede, ktoré súvisia s inojazyčným prostredím vo všeobecnosti (bez konkretizácie jazyka) alebo konkrétne popisujú maďarsky hovoriace deti a potrebu vzdelávať sa v ich diagnostikovaní, a posledná odpoveď konkretizuje diagnostikovanie detí hovoriacich ukrajinským jazykom.
3. **Zdravotné znevýhodnenie:** V tejto kategórii sa nachádzajú 3 odpovede, ktoré popisujú diagnostikovanie detí s viacnásobným postihnutím a rôznymi druhmi zdravotného znevýhodnenia.
4. **Iné:** Kategória obsahuje 1 výrok, ktorý nie je možné zaradiť do žiadnej z vyššie uvedených kategórií (nemotivovaný klient).

V rámci štvrtej položky *diagnostika prostredníctvom konkrétneho diagnostického nástroja* svoju potrebu spomedzi 180 OZ, ktorí sa v tejto téme chcú vzdelávať, konkretizovalo 32 respondentov, ktorí popísali spolu 48 tém vzdelávania v danej oblasti. Z odpovedí bolo vytvorených 7 kategórií, pričom najpočetnejšou bola kategória poruchy autistického spektra. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 1.

1. **Inteligencia:** V tejto kategórii sa nachádzajú odpovede popisujúce konkrétne diagnostické nástroje vhodné na diagnostiku inteligencie (napr. Woodcock-Johnsov test kognitívnych schopností a Wechslerov intelligenčný test).
2. **Čiastkové funkcie:** Táto kategória zahŕňa 7 odpovedí popisujúcich konkrétne nástroje na diagnostikovanie čiastkových funkcií, pričom v odpovediach bola špecifikovaná diagnostika podľa metodiky Dr. Sindelar alebo boli uvedené iné nástroje na diagnostiku čiastkových funkcií.
3. **Reč:** Uvedená kategória obsahuje 8 konkrétnych nástrojov na diagnostikovanie reči, ako je Laheyovej model vývinu reči, a Heidelberský test rečového vývinu alebo MIDVAS.

4. **Poruchy autistického spektra:** Táto kategória zahŕňa spolu 19 odpovedí konkretizujúcich nástroje na diagnostikovanie PAS, pričom väčšina z nich sa týkala diagnostického nástroja ADOS, resp. ADOS 2 a ďalší zvyšné popisovali ADIR.
5. **Osobnosť:** Obsahuje 2 výpovede respondentov popisujúce nástroje na diagnostikovanie osobnosti.
6. **Psychomotorický vývin:** Daná kategória zahŕňa 4 odpovede, ktoré špecifikovali nástroje slúžiace na diagnostikovanie psychomotorického vývinu, pričom išlo o vývinové škály vo všeobecnosti alebo bola konkretizovaná Bayleyovej vývinová škála.
7. **Biofeedback a neurofeedback:** 4 odpovede zaradené do tejto kategórie špecifikovali ako tému vzdelávania v oblasti diagnostiky prostredníctvom konkrétneho diagnostického nástroja biofeedback a neurofeedback.

V piatej položke *diagnostika prostredníctvom projektívnych techník* svoju potrebu spomedzi 187 OZ, ktorí označili, že majú záujem o vzdelávanie v danej oblasti, konkretizovalo svoju odpoveď 44 respondentov. V rámci odpovedí bolo identifikovaných 65 tém vzdelávaní, z ktorých boli vytvorené kategórie. Výrazne najčastejšie sa v odpovediach respondentov vyskytovala kategória kresbové techniky. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 1.

1. **Využitie projektívnych techník pri diagnostike vo všeobecnosti:** Daná kategória zahŕňa 3 odpovede, ktoré popisujú vo všeobecnosti využívanie projektívnych techník u rôznych vekových kategórií.
2. **Kresbové techniky:** V tejto kategórii sa nachádza 36 odpovedí, ktoré popisujú potrebu vzdelávania v diagnostikovaní prostredníctvom kresby vo všeobecnosti alebo konkretizujú jednotlivé techniky (napr. test stromu/Baum test, test dom-strom-osoba, kresba postavy, kresba rodiny).
3. **Sandplay:** Uvedená kategória obsahuje 2 odpovede popisujúce vzdelávanie vo využívaní pieskoviska v diagnostickom procese.
4. **Rorschachova metóda:** 8 odpovedí zaradených do tejto kategórie popisovalo Rorschachovu metódu ako konkrétnu projektívnu techniku, vo využívaní ktorej by sa OZ chceli vzdelávať.
5. **Test ruky (hand test):** Táto kategória zahŕňa 3 odpovede, v ktorých respondenti vyjadrili potrebu vzdelávať sa vo využívaní testu ruky.
6. **Iné:** Kategória obsahuje 9 výrokov, ktoré nie je možné zaradiť do žiadnej z vyššie uvedených kategórií. Išlo o odpovede, ktoré sa týkali potreby vzdelávať sa v diagnostike prostredníctvom terapeutických kariet, scénotestu, hry, Lüscherovej klinickej diagnostiky, rodinnej dosky alebo prostredníctvom tzv. „Blob Tree“.

V šiestej položke z oblasti vzdelávania v diagnostike mali respondenti možnosť vyjadriť témy vzdelávania v rámci *diagnostiky konkrétnej diagnózy*. Spomedzi 219 respondentov, ktorí v kvantitatívnej časti vyjadrili potrebu vzdelávať sa v tejto oblasti, uviedlo doplňujúcu odpoveď 78 OZ. V týchto odpovediach sa nachádzalo 110 tém vzdelávaní, z ktorých bolo vytvorených 5 kategórií. Najpočetnejšou pritom bola kategória poruchy psychického vývinu. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 1.

1. **Poruchy psychického vývinu:** Táto kategória zahŕňa 75 odpovedí, pričom výrazná väčšina z nich sa týkala diagnostiky porúch autistického spektra (niektoré z nich špecifikovali ako tému vzdelávania Aspergerov syndróm), kým ostatné sa týkali vývinových porúch učenia, porúch vývinu jazyka a reči, narušenej komunikačnej schopnosti, verbálnej dyspraxii alebo vývinovej jazykovej poruchy.
2. **Poruchy správania a emotivity:** 13 odpovedí sa týkalo diagnostiky porúch správania a emotivity, pričom konkrétne išlo o poruchy správania, ADHD a zajakavosť.
3. **Reakcia na závažný stres a porucha prispôsobenia:** Daná kategória zahŕňa 2 odpovede respondentov, popisujúce posttraumatickú stresovú poruchu.

4. **Duševná zaostalosť:** V tejto kategórii sa nachádza 15 odpovedí, ktoré súvisia s duševnou zaostalosťou a jej diagnostikou, konkrétne s diagnostikou mentálneho postihnutia alebo diagnostikou detí nachádzajúcich sa v hraničnom pásme.
5. **Diferenciálna diagnostika:** Kategória zahŕňa 5 odpovedí popisujúcich témy spojené s diferenciálnou diagnostikou rôznych konkrétnych diagnóz.

Na záver všetkých položiek v rámci oblasti diagnostika mali respondenti možnosť vyjadriť *ďalšie témy vzdelávania v rámci diagnostiky*. Uvedenú možnosť využili 4 respondenti. Tieto odpovede boli rozdelené na základe obsahu do 2 nižšie uvedených kategórií. Jednotlivé výroky vo všeobecnosti nesúviseli s ďalšími témami vzdelávania, skôr pre respondentov predstavovali priestor vyjadriť nespokojnosť či frustráciu so vzdelávaniami v oblasti diagnostiky. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 1.

1. **Prekážky:** Kategória zahŕňa 3 odpovede, ktoré súvisia s vnímanými prekážkami vo vzdelávaní. Respondenti popisovali chýbajúce testové batérie či nejednotnosť a nedostatok diagnostických materiálov.
2. **Irelevantné:** Táto kategória obsahuje 1 výrok, ktorý nie je možné zaradiť do vyššie uvedenej kategórie a zároveň nie je relevantný, keďže sa netýka vzdelávania v oblasti diagnostiky.

Tabuľka 1 Kategórie a príklady odpovedí na otázky v oblasti diagnostika

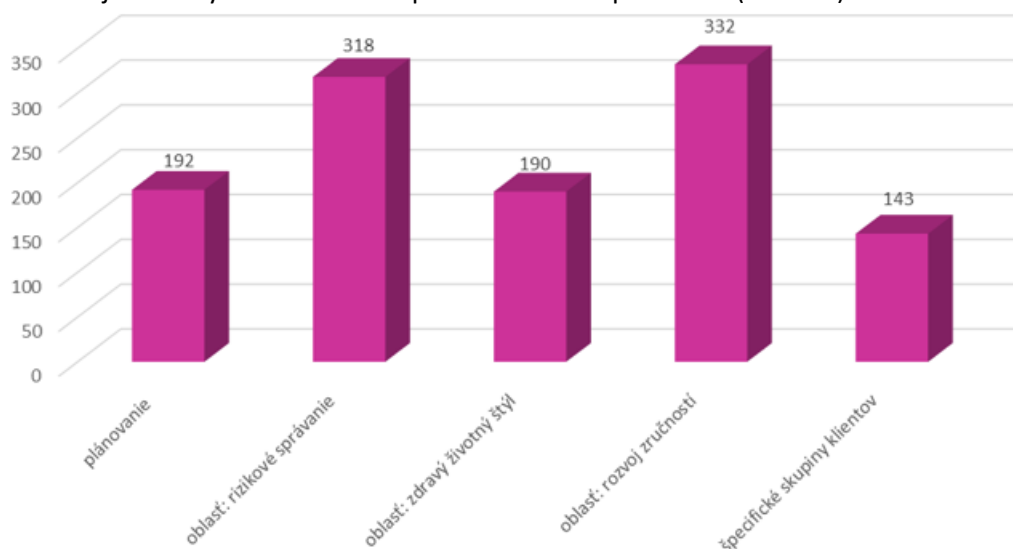
POLOŽKA	KATEGÓRIE	POČET ODPOVEDÍ	PRÍKLADY ODPOVEDÍ
Plánovanie cieľenej diagnostiky	s ohľadom na kategóriu OZ	11	ID25: diagnostiky, ktoré môžu využívať soc. pedagógovia pri individuálnej klientele
			ID169: efektívne diagnostické metodiky vhodné pre školských psychologov – výpovedná hodnota vs. prax
			ID467: logopedická diagnostika
	s ohľadom na vek	6	ID127: použitie dg nástroja v materskej škole
			ID348: voľba vhodného diagnostického nástroja na diagnostiku na strednej škole
			ID554: diferencovane podľa veku dieťaťa
voľba vhodného diagnostického nástroja	10	ID290: vhodné diagnostické nástroje – čím vyšetriť klienta, čo použiť	
		ID371: výber vhodného diagnostického nástroja pri diagnostikovaní dieťaťa	
		ID715: ako zvoliť správnu diagn. metódu	
Diagnostika konkrétnej oblasti	vzťahy	24	ID366: diagnostika vzťahov v triede, v rodine
			ID603: sociometria
			ID630: klíma triedy
	orientačná diagnostika	16	ID9: orientačná diagnostika na SŠ pre školského psychológa
			ID115: orientačné diagnostické testy pre školských špeciálnych pedagógov
			ID419: orientačná diagnostika (najlepšie súbor konkrétnych orientačných diagnostických nástrojov) vhodných pre potreby školského psychológa v materskej škole
	školská zrelosť	5	ID271: školská zrelosť
čiasťkové funkcie	10	ID73: diagnostika pozornosti, pamäte	
		ID412: bilaterálna integrácia, sensorická integrácia	

	nadanie	4	ID726: diagnostika nadaných detí
	profesijná orientácia	5	ID12: profesijná orientácia žiakov s mentálnym postihnutím ID535: profesionálna orientácia žiakov
	motorika	8	ID12: jemná motorika žiakov staršieho školského veku ID89: grafomotorika ID541: neuromotorickej nezrelosti
	iné	1	ID534: vyšetrenie funkčného zraku
Diagnostika špecifických skupín klientov	sociálne znevýhodnené prostredie	11	ID359: práca s klientmi zo sociálne znevýhodneného prostredia ID579: SZP s hraničným pásmom
	inojazyčné a inoetnické prostredie	16	ID76: najmä rómska menšina, aké nástroje sú najvhodnejšie pri ich diagnostike ID144: žiaci, ktorí navštevujú ZŠ s výučbovým jazykom maďarským ID652: práca s ukrajinskými žiakmi
	zdravotné znevýhodnenie	3	ID229: špecifiká pri práci s viacnásobne postihnutými ID468: rôznych druhov zdravotného znevýhodnenia ID713: klienti so zdravotným znevýhodnením, sluchovým
	iné	1	ID545: nemotivovaný klient
Diagnostika prostredníctvom konkrétneho diagnostického nástroja	inteligencia	5	ID73: WISC ID110: WJ-IE – k testu sa v súčasnosti nemožno dostať, pritom je to veľmi kvalitný diagnostický nástroj
	čiastkové funkcie	7	ID85: Mikulajová – vypredané D489: vyšetrenie matematických schopností u žiakov ISCED 1, 2, 3 ID640: Sindelar 4 modul
	reč	8	ID210: Laheyovej model vývinu reči ID221: Gramatický profil ID592: MIDVAS
	poruchy autistického spektra	19	ID51: ADIR ID548: ADOS 2
	osobnosť	2	ID35: MMPI2 ID507: osobnostne testy
	psychomotorický vývin	4	ID220: Bayleyovej škála ID327: Bayleyovej vývinová škála vzdelávanie na SR ID463: vývinové škály od najmenších detí
	biofeedback a neurofeedback	4	ID541: neurofeedback, biofeedback
Diagnostika prostredníctvom projektívnych techník	využitie projektívnych techník pri diagnostike vo všeobecnosti	3	ID89: vhodné projektívne metódy z hľadiska veku dieťaťa ID693: projektívne techniky využiteľné v ZŠ, ktoré mi nenásilne pomôžu odhaliť rizikové oblasti
	kresbové techniky	36	ID52: detská kresba ID72: kresba stromu ID320: kresba postavy
	Sandplay	2	ID426: využitie pieskoviska v diagnostike

Diagnostiky konkrétnej diagnózy	Rorschachova metóda	8	ID612: Rorschachova metóda
	Test ruky	3	ID720: Hand test
	iné	9	ID139: Scénotest
			ID378: Rodinná doska
			ID637: Lüscher
	poruchy psychického vývinu	75	ID170: diagnostika porúch učenia
			ID268: diagnostika autizmu
	poruchy správania a emotivity	13	ID504: vývinová jazyková porucha
			ID438: ADHD
			ID504: zajakavosť
reakcia na závažný stres a porucha prispôsobenia	2	ID692: poruchy správania v školskom prostredí	
		ID67: PTSP	
duševná zaostalosť	15	ID507: traumatizované deti	
		ID144: žiaci s mentálnym postihnutím	
diferenciálna diagnostika	5	ID248: hraničné pásmo	
		ID132: zameranie na diferenciálnu diagnostiku – ADHD, ŠPU, narušená vzťahová väzba	
		ID139: diferenciálna diagnostika PAS vs. ťažšie formy NKS (vývinovej jazykovej poruchy, sémanticko-pragmatický syndróm)	
Ďalšie témy vzdelávania v rámci diagnostiky	prekážky	3	ID691: diagnostika PAS vs ADHD
		3	ID77: chýbajú batérie pre MP
			ID350: zjednotenie používania diagnostických materiálov – nadanie, školská zrelosť, mentálne postihnutie
irelevantné	1	ID495: hlavne aby sme mali vôbec na Slovensku vhodné testy, ktoré môžeme použiť a zaujímali by ma najmä špecifické testy, nie intelektové batérie, s ktorými už robíme	
		ID388: odborné diskusie k špecifickým – horeuvedeným – témam – jednotlivé skupiny OZ, ale i spolu aj s akademickou obcou, aj medzi sebou zariadenia	

3.2 Vzdelávanie v oblasti prevencie

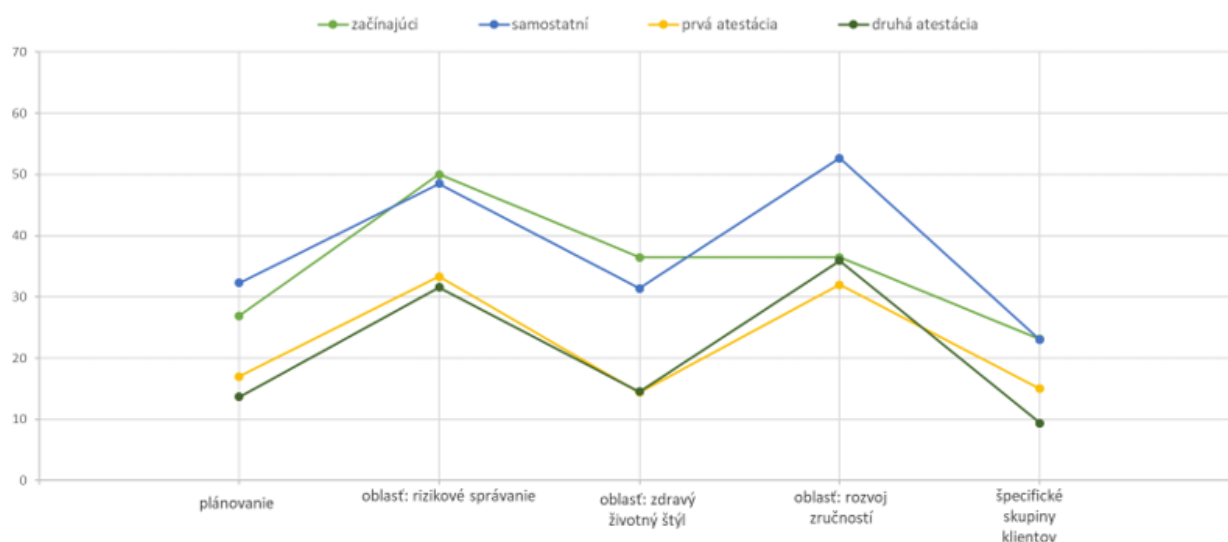
V súvislosti s prevenciou mohli respondenti vyjadriť svoju vzdelávaciu potrebu v témach: plánovanie cielenej prevencie (napr. identifikácia vhodných tém, realizácia prevencie pre rôzne vekové kategórie), oblasť prevencie rizikového správania (napr. závislosť, šikanovanie/kyberšikanovanie, rasizmus, záškoláctvo), prevencia v oblasti zdravého životného štýlu (napr. sexualita, duševná pohoda), rozvoj zručností (napr. sociálne zručnosti, sebaregulácia, empatia, kritické myslenie) a prevencia zameraná na špecifické skupiny klientov (napr. klienti z inojazyčného prostredia, zo sociálne znevýhodneného prostredia). Najčastejšie respondenti vyjadrovali potrebu vzdelávať sa v *prevencii v oblasti rozvoja zručností* (44,7 %), nasledovala *prevencia rizikového správania* (42,8 %). Pomerne rovnaké množstvo respondentov vyjadrovalo svoju potrebu vzdelávať sa v *téme plánovania cielenej prevencie* (25,8 %) a *prevencie v oblasti zdravého životného štýlu* (25,6 %). Najmenej frekventovanou potrebou vo vzdelávaní v rámci prevencie bola *prevencia zameraná na špecifické skupiny klientov* (19,2 %). V grafe 12 sú vyobrazené početnosti jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie.

Graf 12 Početnosti jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

3.2.1 Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Následne boli analyzované frekvencie jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie s ohľadom na kariérový stupeň OZ, kategóriu OZ a inštitúciu, v rámci ktorej OZ pracuje. Vzhľadom na **kariérový stupeň začínajúci OZ** za najčastejšiu vzdelávaciu tému označili prevenciu v oblasti rizikového správania, ktorú uviedol až každý druhý respondent (50,0 %). Ďalej považovali za rovnako významné dve oblasti, a to prevenciu v rámci zdravého životného štýlu (36,5 %) a prevenciu v oblasti rozvoja zručností (36,5 %). Za nimi nasledovali vzdelávania z okruhu plánovania cielej prevencie (26,9 %) a prevencie u špecifických skupín klientov (23,1 %). **Samostatní OZ** vnímali najväčšiu potrebu vzdelávať sa v oblasti rozvoja zručností (52,7 %) a tiež v prevencii rizikového správania (48,5 %), pričom išlo o takmer každého druhého respondenta, rovnako ako pri začínajúcich OZ. Následne takmer tretina samostatných OZ uvádzala záujem vzdelávať sa v oblasti plánovania cielej prevencie (32,3 %) a v rámci zdravého životného štýlu (31,4 %). Najmenej frekventovanou položkou bola téma prevencie v súvislosti so špecifickými skupinami klientov (23,0 %). **OZ s prvou atestáciou** v oblasti prevencie rovnako preferujú témy týkajúce sa rizikového správania (33,3 %) a rozvoja zručností (32,0 %). Potrebu vzdelávať sa v ostatných témach súvisiacich s prevenciou nevnímala ani pätina respondentov, a to konkrétne plánovanie prevencie (17,0 %), prevencia u špecifických skupín klientov (15,0 %) a prevencia v oblasti zdravého životného štýlu (14,4 %). Rovnako ako u samostatných OZ aj u **OZ s druhou atestáciou** bola zistená najvyššia potreba vzdelávať sa v oblasti rozvoja zručností (35,9 %) a v prevencii rizikového správania (31,6 %). Výrazne nižší záujem prejavili v témach prevencie v oblasti zdravého životného štýlu (14,4 %), plánovania prevencie (13,7 %), prevencie u špecifických skupín klientov (9,4 %). V grafe 13 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie s ohľadom na kariérový stupeň.

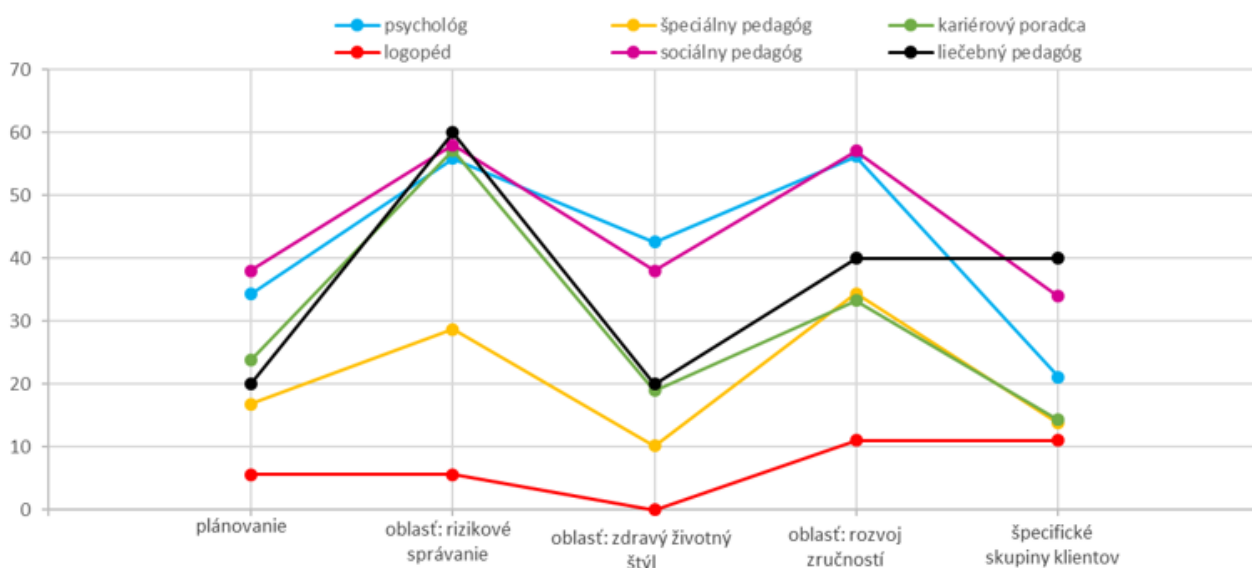
Graf 13 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie s ohľadom na kariérový stupeň (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

Nasledujú výsledky súvisiace so záujmom o vzdelávanie v oblasti prevencie s ohľadom na **kategóriu OZ**. Ukázalo sa, že viac ako polovica **psychológov** vyjadrila záujem o vzdelávanie v oblasti rozvoja zručností (56,2 %) a prevencie rizikového správania (55,8 %). Vysokú potrebu prejavili aj v súvislosti so vzdelávaním sa v oblasti zdravého životného štýlu (42,6 %). Viac ako tretina psychológov vníma potrebu rozšíriť svoje vedomosti aj v oblasti plánovania prevencie (34,3 %). Najmenej frekventovanou odpoveďou bola prevencia u špecifických skupín klientov (21,1 %). **Špeciálni pedagógovia** označili za najväčšiu potrebu vzdelávať sa v oblasti rozvoja zručností (34,4 %). Za ňou nasledovala téma prevencie rizikového správania, ktorú uviedla viac ako štvrtina opýtaných (28,7 %). V ostatných témach vzdelávania súvisiacich s oblasťou prevencie prejavili výrazne nižší záujem, konkrétne v téme plánovanie cielej prevencie (16,8 %), prevencie u špecifických skupín klientov (13,8 %) a prevencie v oblasti zdravého životného štýlu (10,2 %). U **kariérových poradcov** viac ako polovica prejavila záujem o vzdelávanie v témach prevencie rizikového správania (57,1 %). Zároveň tretina respondentov preukázala potrebu vzdelávať sa v oblasti rozvoja zručností (33,3 %). Vzdelávanie v oblasti plánovania cielej prevencie by rád absolvoval takmer každý štvrtý kariérový poradca (23,8 %). Menej frekventovanými témami boli prevencia v oblasti zdravého životného štýlu (19,0 %) a prevencia u špecifických skupín klientov (14,3 %). **Logopédi** vo všeobecnosti nepreukázali vysokú potrebu vzdelávať sa v oblasti prevencie. Najväčší záujem prejavili v dvoch témach, a to rozvoj zručností (11,1 %) a prevencia u špecifických skupín klientov (11,1 %). Za nimi nasledovali ďalšie dve témy v rovnakej početnosti – plánovanie cielej prevencie (5,6 %) a prevencia rizikového správania (5,6 %). Záujem vzdelávať sa v prevencii v oblasti zdravého životného štýlu (0,0 %) bol u logopédov nulový. **Sociálni pedagógovia** najčastejšie vyjadrovali záujem o vzdelávanie v prevencii rizikového správania (58,0 %) a prevencii v oblasti rozvoja zručností (57,0 %). Okrem toho však viac ako tretina z nich uviedla potrebu vzdelávať sa aj v ďalších oblastiach, konkrétne v plánovaní cielej prevencie (38,0 %), prevencii v oblasti zdravého životného štýlu (38,0 %) a prevencii u špecifických skupín klientov (34,0 %). U **liečebných pedagógov** bol opätovne zistený najväčší záujem o vzdelávanie v prevencii rizikového správania (60,0 %). Vysokú potrebu vzdelávať sa uviedli aj v súvislosti s oblasťou rozvoja zručností (40,0 %) a preventívnej činnosti so špecifickými skupinami klientov (40,0 %). Jeden z piatich liečebných pedagógov by si chcel rozšíriť vedomosti aj v oblasti plánovania cielej prevencie (20,0 %) a v prevencii v oblasti zdravého životného štýlu (20,0 %). Pri interpretácii týchto výsledkov však treba znovu zohľadniť nízku početnosť liečebných pedagógov (n = 5). Vzhľadom na túto skutočnosť mohli potreby konkrétnych jednotlivcov výrazne ovplyvniť témy

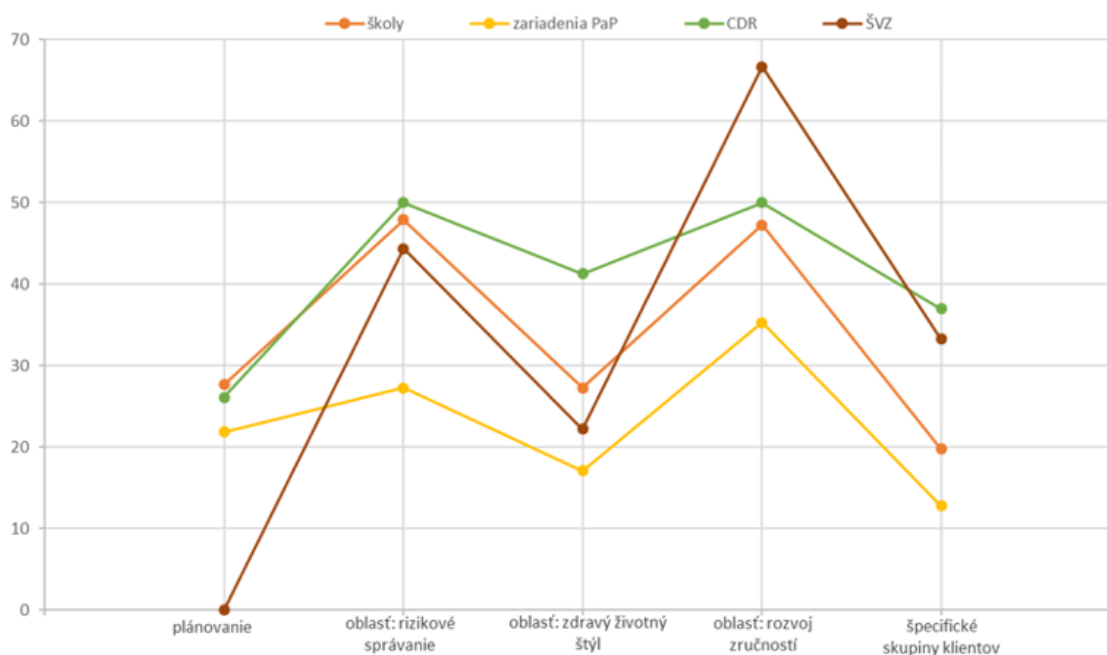
vzdelávaní v rámci tejto skupiny. V grafe 14 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie s ohľadom na kategóriu OZ.

Graf 14 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie s ohľadom na kategóriu OZ (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

Hodnotené boli aj preferované témy vzdelávania súvisiace s oblasťou prevencie vzhľadom na **inštitúciu**, v ktorej OZ pracovali. Ukázalo sa, že **zamestnanci škôl** vyjadrovali najväčšiu potrebu vzdelávať sa v oblasti prevencie rizikového správania (47,9 %) a v oblasti rozvoja zručností (47,3 %). Viac ako štvrtina zúčastnených odpovedala, že by mala záujem aj o vzdelávanie v plánovaní cielej prevencie (27,7 %) a v oblasti zdravotného životného štýlu (27,3 %). Najmenej frekventovanou odpoveďou bolo vzdelávanie v prevencii u špecifických skupín klientov (19,8 %). **Zamestnanci zariadení PaP** považovali za najdôležitejšie vzdelávať sa v oblasti rozvoja zručností (35,3 %). Ako druhú najčastejšiu vzdelávaciu potrebu uvádzali prevenciu v oblasti rizikového správania (27,3 %). Viac ako pätina z nich prejavila záujem aj o vzdelávanie v plánovaní cielej prevencie (21,9 %). Menej frekventované boli položky popisujúce prevenciu v oblasti zdravého životného štýlu (17,1 %) a prevenciu pri práci so špecifickými skupinami klientov (12,8 %). Polovica **OZ pracujúcich v rámci CDR** uviedla potrebu vzdelávať sa v oblasti rizikového správania (50,0 %) a v oblasti rozvoja zručností (50,0 %). Táto skupina zamestnancov prejavila aj výrazný záujem o vzdelávanie v oblasti zdravého životného štýlu (41,3 %). Okrem toho však preukázali aj výraznú potrebu vzdelávať sa v ostatných témach. Viac ako tretina z nich uviedla záujem o prevenciu pri práci so špecifickými skupinami klientov (37,0 %) a viac ako štvrtina mala záujem o vzdelávanie v rámci plánovania cielej prevencie (26,1 %). **OZ pracujúci v ŠVZ** najčastejšie vyjadrovali potrebu vzdelávať sa v témach prevencia v oblasti rozvoja zručností (66,7 %). Za ňou nasledovalo vzdelávanie týkajúce sa prevencie rizikového správania (44,4 %) a preventívna činnosť so špecifickými skupinami klientov (33,3 %). Viac ako pätina z opýtaných uviedla záujem aj o vzdelávanie v oblasti zdravého životného štýlu (22,2 %). V poslednej oblasti, čiže vo vzdelávaní v súvislosti s plánovaním prevencie, neuviedol potrebu ani jeden odborný zamestnanec pracujúci v ŠVZ (0,0 %). Pri interpretácii týchto výsledkov však treba zohľadniť nízku početnosť OZ pracujúcich v rámci ŠVZ (n = 9). Vzhľadom na túto skutočnosť mohli potreby konkrétnych jednotlivcov výrazne ovplyvniť témy vzdelávaní v rámci tejto skupiny. V grafe 15 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie s ohľadom na inštitúciu.

Graf 15 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie s ohľadom na inštitúciu (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

3.2.2 Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Následne boli zisťované štatistické rozdiely v potrebách vzťahujúcich sa na prevenciu s ohľadom na **kariérový stupeň**. Štatisticky významné rozdiely medzi OZ zaradenými do jednotlivých kariérových stupňov boli zaznamenané vo všetkých vzdelávacích potrebách z oblasti prevencie. Konkrétne záujem o vzdelávanie v téme *plánovanie cielej prevencie*, *prevencie rizikového správania*, *prevencie v oblasti zdravého životného štýlu* a tiež v prípade *prevencie zameranej na špecifické skupiny klientov* bola potreba vyššia u **začínajúcich** a **samostatných OZ**. Významné rozdiely boli zaznamenané aj pri potrebe vzdelávať sa v rámci *oblasti prevencie – rozvoj zručností*, pričom táto vzdelávacia potreba bola vyššia u **samostatných OZ** ako u OZ zaradených do ostatných kariérových stupňov.

Všetky potreby vo vzdelávaní v oblasti prevencie sa významne líšili aj vzhľadom na **kategóriu OZ**. V témach *plánovania cielej prevencie* rovnako ako v téme *prevencia zdravého životného štýlu* a *rozvoja zručností* boli vyššie potreby zistené u **psychológov** a **sociálnych pedagógov**. V téme *prevencia rizikového správania* boli vzdelávacie potreby vyššie nielen u **psychológov** a **sociálnych pedagógov**, ale aj u **kariérových poradcov** a **liečebných pedagógov** v porovnaní so špeciálnymi pedagógmi a logopédmi. Rozdiely boli zaznamenané aj v *prevencii zameranej na špecifické skupiny klientov*, pričom v tomto prípade bola potreba vzdelávania vyššia u **psychológov**, **sociálnych pedagógov**, ale aj **liečebných pedagógov** v porovnaní s ostatnými kategóriami OZ.

Vzhľadom na **inštitúciu** sa líšilo vzdelávanie v *prevencii rizikového správania* rovnako ako vzdelávanie v *prevencii rozvoja zručností* a v *prevencii zameranej na špecifické skupiny klientov*. Konkrétne OZ pracujúci v **školách**, v **CDR**, ako aj v **ŠVZ** vnímali tieto potreby vo vzdelávaní častejšie ako OZ zo zariadení PaP. V prípade *prevencie v oblasti zdravého životného štýlu* vykazovali **zamestnanci škôl a CDR** významne vyššiu potrebu ako ostatní OZ. *Plánovanie cielej prevencie* sa významne nelíšilo vzhľadom na inštitúciu. V tabuľke 14 (príloha č. 3) sa nachádza grafické zobrazenie zhrnutia hlavných zistení z oblastí prevencie.

ZHRNUTIE HLAVNÝCH ZISTENÍ Z OBLASTI PREVENIE

Najfrekvencovanejšie odpovede:

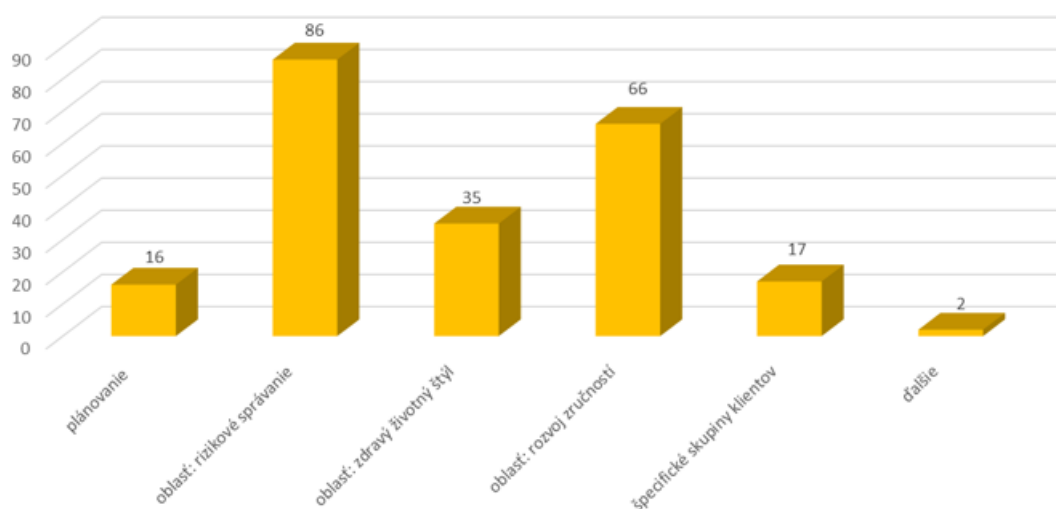
- ✓ celkovo najčastejšie bola popisovaná potreba vzdelávať sa v prevencii zameranej na rozvoj zručností a v prevencii rizikového správania, pričom tieto potreby sa najčastejšie vyskytovali u všetkých OZ bez ohľadu na ich kariérový stupeň, kategóriu či inštitúciu, v ktorej pracovali.

Významné rozdiely medzi skupinami:

- ✓ **s ohľadom na kariérový stupeň:** začínajúci a samostatní OZ sa najčastejšie chcú vzdelávať v plánovaní prevencie, v oblasti rizikového správania, zdravého životného štýlu a práci so špecifickými skupinami klientov, samostatní OZ vnímali navyše najväčšiu potrebu vzdelávať sa v oblasti rozvoja zručností;
- ✓ **s ohľadom na kategóriu OZ:** psychológovia vnímajú významne vyššiu potrebu vzdelávať sa v plánovaní cielej prevencie, prevencii rizikového správania, prevencii v oblasti zdravého životného štýlu, rozvoja zručností a prevencii zameranej na špecifické skupiny klientov oproti ostatným kategóriám OZ, kariéroví poradcovia vykazovali vyššiu potrebu v oblasti prevencie rizikového správania, sociálni pedagógovia deklarovali vyšší záujem vzdelávať sa v plánovaní cielej prevencie, prevencii rizikového správania, prevencii zdravého životného štýlu, rozvoja zručností a v prevencii zameranej na špecifické skupiny klientov, liečební pedagógovia mali vyššie potreby v prevencii rizikového správania a v prevencii zameranej na špecifické skupiny klientov;
- ✓ **s ohľadom na inštitúciu:** OZ pracujúci na školách, CDR a ŠVZ vyjadrovali vyššie potreby prevencie rizikového správania, prevencii rozvoja zručností a v prevencii zameranej na špecifické skupiny klientov, zároveň v prevencii v oblasti zdravého životného štýlu vykazovali zamestnanci škôl a CDR významne vyššiu potrebu.

3.1.3 Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie

V rámci každej z otázok dopytujúcich sa na tému prevencie mohli respondenti vyjadriť v jej otvorenej časti konkrétnu tému vzdelávania. V nasledujúcom grafe 16 sa nachádzajú početnosti uvedených odpovedí k jednotlivým otázkam. V nadväznosti na témy prevencie vyjadrili respondenti 222 konkrétnych tém vzdelávania. Najčastejšie pritom respondenti dopĺňali tému *prevencie rizikového správania*, ktorej sa týkalo 38,7 % odpovedí, a tiež *prevenciu v oblasti rozvoja zručností*, s ktorou súviselo 29,7 % odpovedí. Menej respondentov konkretizovalo tému *prevencie zdravého životného štýlu* (15,8 %). Medzi najmenej frekvencovane patrila *prevencia u špecifických skupín klientov* (7,7 % odpovedí) a *plánovanie cielej prevencie* (7,2 % odpovedí). Na záver mali respondenti možnosť vyjadriť aj *ďalšie témy vzdelávania* v rámci oblasti prevencie. V tejto doplňujúcej otázke boli vyjadrené ďalšie 2 odpovede, čo predstavuje 0,9 % odpovedí spomedzi všetkých otvorených odpovedí v témach prevencie. V grafe 16 sú vyobrazené početnosti jednotlivých odpovedí na otvorené otázky v témach v oblasti prevencie. V ďalšej časti budú konkrétne popísané odpovede uvádzané respondentmi.

Graf 16 Početnosti odpovedí na otvorené otázky jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti prevencie (n = 222)

Legenda: n – počet konkrétnych tém vzdelávaní

V rámci prvej otázky z oblasti prevencie mali respondenti možnosť vyjadriť témy vzdelávania v rámci *plánovania cielej prevencie*. Spomedzi 192 respondentov, ktorí v kvantitatívnej časti vyjadrili potrebu vzdelávania v tejto oblasti, uviedlo konkrétnu odpoveď na otvorenú otázku 16 z nich. V týchto odpovediach sa nachádzalo 16 tém vzdelávania, z ktorých boli vytvorené nasledovné kategórie, špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 2.

- S ohľadom na kategóriu odborného zamestnanca:** Táto kategória obsahuje 1 odpoveď popisujúcu potrebu vzdelávania na tému plánovania prevencie v práci koordinátora prevencie a výchovného poradcu.
- S ohľadom na vek:** V rámci tejto kategórie sa nachádza 10 odpovedí, ktoré súvisia s potrebou vzdelávania v oblasti plánovania prevencie z ohľadom na vek, pričom niektoré nešpecifikujú konkrétnu vekovú skupinu, kým iné konkretizujú prevenciu v ranom či predškolskom veku, plánovanie prevencie v rámci základných škôl alebo popisujú plánovanie prevencie pre adolescentov na stredných školách.
- Tvorba preventívnych programov:** Uvedená kategória obsahuje 5 odpovedí súvisiacich s tvorbou a plánovaním prevencie a preventívnych programov.

V rámci ďalšej otázky z oblasti prevencie mali OZ možnosť vyjadriť témy vzdelávania v rámci *prevencie rizikového správania*. Spomedzi 318 respondentov, ktorí v kvantitatívnej časti vyjadrili potrebu vzdelávania v tejto oblasti, uviedlo konkrétnu odpoveď na otvorenú otázku 55 z nich. V týchto odpovediach sa nachádzalo 86 tém vzdelávania, z ktorých bolo vytvorených 8 kategórií. Najfrekvencovanejšou kategóriou bola kategória obsahujúca témy šikanovanie, kyberšikanovanie a agresívne správanie. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 2.

- Záškolačstvo:** Daná kategória zahŕňa 11 odpovedí vzťahujúcich sa na riešenie záškolačstva a jeho prevencie.
- Závislosť:** Uvedená kategória obsahuje 13 odpovedí popisujúcich prevenciu rôznych závislostí. Respondenti uvádzali napríklad tému drog, fajčenia či žuvacieho tabaku.
- Sebapoškodzovanie, suicídium:** 12 z odpovedí sa týkalo témy prevencie sebapoškodzovania a suicídia.
- Poruchy príjmu potravy:** V rámci tejto kategórie bolo uvedených 6 odpovedí, ktoré súviseli s prevenciou porúch príjmu potravy.

5. **Šikanovanie, kyberšikanovanie a agresívne správanie:** V tejto kategórii je zaradených spolu 33 odpovedí, pričom najviac z nich sa týkalo šikanovania a jeho prevencie, nasledovali témy kyberšikanovania a agresívneho správania či rovesníckeho násillia.
6. **Rasizmus:** Uvedená kategória obsahuje 3 odpovede, ktoré popisovali tému prevencie rasizmu.
7. **Antisociálne správanie:** Táto kategória obsahuje 2 odpovede, ktoré súvisia s prevenciou kriminality a prevenciou sexuálneho obťažovania.
8. **S ohľadom na diagnózu:** V rámci tejto kategórie je zahrnutých 6 odpovedí súvisiacich s preventívnymi aktivitami pre žiakov s mentálnym postihnutím s ohľadom na špecifiká takejto prevencie alebo také odpovede, ktoré sa zaoberajú preventívnymi aktivitami a ich špecifikami v rámci porúch autistického spektra.

V rámci ďalšej otázky z oblasti prevencie mali OZ možnosť vyjadriť témy vzdelávania v rámci *prevencie v oblasti zdravého životného štýlu*. Spomedzi 190 respondentov, ktorí v kvantitatívnej časti vyjadrili potrebu vzdelávania v tejto oblasti, uviedlo konkrétnu odpoveď na otvorenú otázku 29 respondentov. V týchto odpovediach sa nachádzalo 35 tém vzdelávania, z ktorých boli vytvorené nasledovné kategórie. Vytvorené kategórie duševná pohoda a zdravie a kategória sexualita a sexuálna výchova zahŕňajú takmer rovnaké množstvo relevantných odpovedí. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 2.

1. **Duševná pohoda a zdravie:** Daná kategória zahŕňa 14 odpovedí popisujúcich primárne témy budovania odolnosti, zvládania záťaže, starostlivosti o duševné zdravie či relaxácie.
2. **Sexualita a sexuálna výchova:** Uvedená kategória obsahuje 15 odpovedí súvisiacich so sexuálnou výchovou vo všeobecnosti, ale aj so špecifikami, ako je LGBTI+, či sexuálna výchova v rámci rómskeho etnika.
3. **Sebaakceptácia:** V rámci tejto kategórie je zahrnutých 6 odpovedí súvisiacich s témami sebahodnoty, vnímania vlastného tela či sebaakceptácie vo všeobecnosti.

V rámci ďalšej otázky z oblasti prevencie mali respondenti prieskumu možnosť vyjadriť, v akých témach a v rámci *prevencie zameranej na rozvoj zručností* by sa chceli vzdelávať. V rámci kvantitatívnej časti otázky vyjadrilo potrebu vzdelávať sa v tejto oblasti 332 účastníkov prieskumu, 58 z nich tieto témy špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 66 tém vzdelávania, z ktorých bolo vytvorených 6 kategórií. Kategória emocionálna inteligencia je najpočetnejšou z nich, avšak pomerne rovnaké množstvo OZ uvádzalo témy v rámci kategórie sociálna inteligencia či kritické myslenie. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 2.

1. **Kritické myslenie:** Daná kategória zahŕňa 17 odpovedí súvisiacich s kritickým myslením ako zručnosťou, ktorú by OZ chceli u detí rozvíjať, takže vnímajú potrebu vzdelávať sa v danej téme.
2. **Sociálna inteligencia:** V rámci tejto kategórie sa nachádza 19 odpovedí, v ktorých OZ primárne uvádzali témy rozvoja sociálnych zručností vo všeobecnosti, prípadne konkrétne témy v rámci rozvoja sociálnych zručností: nenásilná komunikácia, asertívna komunikácia či riešenie konfliktov.
3. **Emocionálna inteligencia:** V rámci tejto kategórie je zahrnutých 21 odpovedí. Z týchto odpovedí najčastejšie OZ uvádzali témy týkajúce sa empatie a tolerance k inakosti, ale tiež odpovede súvisiace so sebareguláciou.
4. **S ohľadom na diagnózu:** Táto kategória obsahuje 7 odpovedí, ktoré popisujú prevenciu zameranú na rozvoj zručností u detí s rôznymi diagnózami, napr. s vývinovými poruchami učenia, s poruchou autistického spektra a so zdravotným znevýhodnením.
5. **Iné:** Kategória obsahuje 2 výroky, ktoré nie je možné zaradiť do žiadnej z vyššie uvedených kategórií. Konkrétne 1 z odpovedí popisuje oblasť, na ktorú by sa preventívne programy mali zamerať – osobný

rast, pričom ako cieľovú skupinu uvádza aj učiteľov. Ďalšia odpoveď špecifikuje formu vzdelávania, ktorú respondent vníma ako prínosnú.

V rámci ďalšej otázky z oblasti prevencie mali OZ možnosť vyjadriť témy vzdelávania v rámci *prevencie zameranej na špecifické skupiny klientov*. V rámci kvantitatívnej časti otázky vyjadrilo potrebu vzdelávať sa v tejto oblasti 143 OZ, pričom 16 z nich tieto témy špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 17 tém vzdelávania, z ktorých boli vytvorené 2 kategórie. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 2.

- 1. Sociálne znevýhodnené prostredie:** Daná kategória zahŕňa 13 odpovedí súvisiacich s prácou s dieťaťom a rodinou zo sociálne znevýhodneného prostredia. OZ popisovali primárne otázky spôsobu práce a prístupu k jednotlivcom v týchto komunitách, otázky ich motivácie či konkrétnu oblasť prevencie, na ktorú je dôležité sa zamerať – finančná gramotnosť.
- 2. Inojazyčné a inoetnické prostredie:** Uvedená kategória obsahuje spolu 4 odpovede týkajúce sa detí z inojazyčného prostredia v prostredí materskej školy. Tieto odpovede súvisia tiež s prácou s rómskym etnikom a prevenciou v rómskych komunitách so zameraním napríklad na zdravý životný štýl.

Na záver všetkých otázok z oblasti prevencie mali účastníci prieskumu možnosť vyjadriť *ďalšie témy* vzdelávania v rámci tém prevencie, pričom 2 z nich uviedli odpoveď. Tieto odpovede boli zaradené na základe obsahu do 2 nižšie uvedených kategórií. Rovnako ako v téme diagnostiky ani v téme prevencie vo všeobecnosti nesúvisia s ďalšími témami vzdelávania, skôr pre respondentov predstavovali priestor vyjadriť nespokojnosť či frustráciu z dostupných vzdelávaní. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 2.

- 1. Prekážky:** Kategória zahŕňa 1 odpoveď, ktorá špecifikuje prekážky vo vzdelávaní OZ pracujúcich v ČŠPP.
- 2. Prevencia pre pedagogických zamestnancov:** Kategória zahŕňa 1 odpoveď, ktorá súvisí s prácou s pedagogickými zamestnancami.

Tabuľka 2 Kategórie a príklady odpovedí na otázky v oblasti prevencie

POLOŽKA	KATEGÓRIE	POČET ODPOVEDÍ	PRÍKLADY ODPOVEDÍ
Plánovanie cieľenej prevencie	s ohľadom na kategóriu OZ	1	ID555: využitie v práci koordinátora prevencie a výchovného poradcu
	s ohľadom na vek	10	ID50: veková kategória 13 – 17 r.
			ID248: prevencia v predškolskom veku, psychomotorický vývin – práca s rodičmi, s dieťaťom v ranom veku
			ID726: tipy pre prácu na ZŠ
tvorba preventívnych programov	5	ID279: tvorba preventívnych vlastných programov ID304: Ako naplánovať prevenciu, prípadne ako vytvoriť, ale využiť aktivity v prevenciu.	
Oblasť: prevencia rizikového správania	záškoláctvo	11	ID384: záškoláctvo a jeho efektívne riešenie
	závislosť	13	ID194: látkové a nelátkové závislosti, žuvací tabak a fajčenie
			ID379: drogové závislosti
			ID576: prevencia fajčenia, žuvacieho tabaku
sebapoškodzovanie, suicídium	12	ID109: suicidálne sklony ID694: sebapoškodzovanie	
poruchy príjmu potravy	6	ID385: prevencia porúch príjmu potravy	

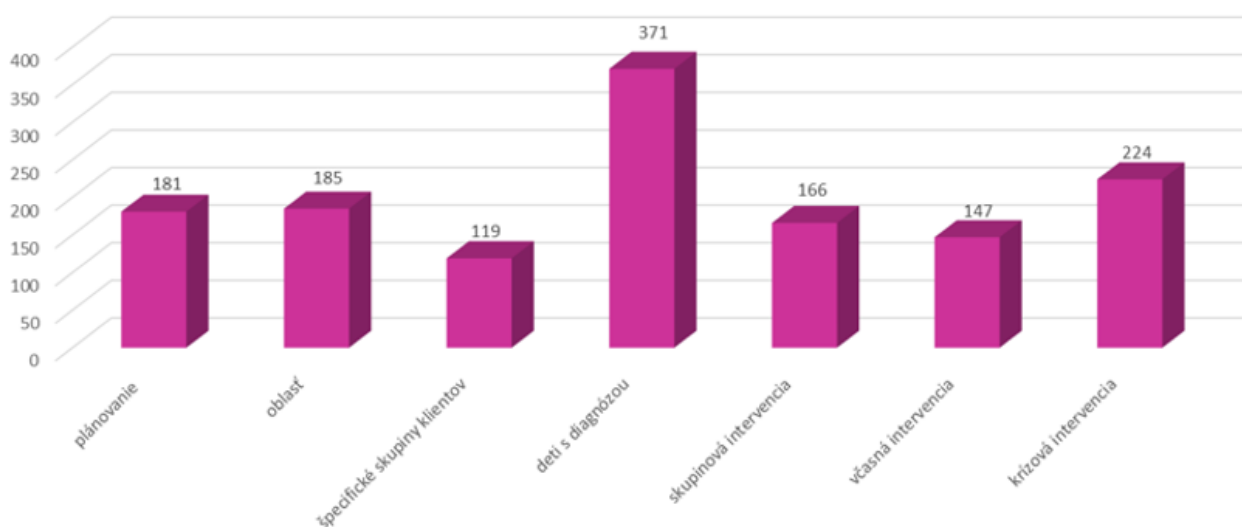
	šikanovanie, kyberšikanovanie, agresívne správanie	33	ID4: agresívne správanie ID138: šikanovanie na pôde MŠ ID371: prevencia výskytu šikanovania		
	rasizmus	3	ID490: rasizmus		
	antisociálne správanie	2	ID128: školenie s preventistom kriminality – MVSR ID729: sexuálne obťažovanie		
	s ohľadom na diagnózu	6	ID22: zameranie na PAS ID463: napr. pre ment. postihnutie špecifiká prevencie soc. patolog. javov a rizikového správania ID685: rozvoj soc. zruč. u detí s PAS		
Oblasť: prevencia v oblasti zdravého životného štýlu	duševná pohoda a zdravie	14	ID184: ako prakticky viesť žiakov k starostlivosti o svoje duševné zdravie ID194: relaxačné techniky, reziliencia ID729: zvládanie záťaže, odolnosť		
			sexualita a sexuálna výchova	15	ID73: sexuálna výchova ID76: LGBT komunita ID87: problematika tehotenstva rómskych žiačok na ZŠ
					sebaakceptácia
	Oblasť: rozvoj zručností	kritické myslenie	17	ID2: kritické myslenie	
		sociálna inteligencia	19	ID11: rozvoj sociálnych zručností ID133: zamerať sa na nenásilnú komunikáciu ID729: riešenie konfliktov, asertivita	
emocionálna inteligencia				21	ID50: relaxačne cvičenia na eliminácie stresu – prezenčne s praktickým nácvikom ID66: empatia a EQ ID380: rozvoj emocionálnej inteligencie u detí
					s ohľadom na diagnózu
iné		2	ID169: programy na podporu osobnostného rastu žiakov, i učiteľov ID226: Opäť zážitkovo pre žiakov, a spôsobom, aby sa to v bežnom pracovnom procese dalo aplikovať – jednohodinovky.		
Prevenca zameraná na špecifické skupiny klientov		sociálne znevýhodnené prostredie	13	ID75: napr. finančná gramotnosť u klientov z marginalizovaných skupín ID286: prístup k žiakom, ktorí pochádzajú zo SZP ID371: dieťa a rodičia zo sociálne znevýhodneného prostredia	
	inojazyčné a inoetnické prostredie			4	ID87: zdravý životný štýl rómskej rodiny, dedenie chudoby v rómskych osadách ID89: rómska kultúra ID702: deti v MŠ z cudzojazyčného prostredia

Ďalšie oblasti prevencie	prekážky	1	ID468: Mám záujem o akékoľvek vzdelávanie z oblasti prevencie, keďže tieto témy sú riešené aj u nás v poradni (CŠPP), či na školách, kde pôsobia deti a žiaci so zdravotným znevýhodnením, a pritom tieto vzdelávania sa poskytujú len pre CPPPaP, čo mi príde nefér a my si tým pádom musíme všetko hľadať a vytvárať samy. Celkovo mi chýba vzdelávanie v oblasti prevencie.
	prevencia pre pedagogických zamestnancov	1	ID270: Ak sa za špecifickú skupinu rátajú aj učitelia, tak toto je skupina, ktorá ma aktuálne zaujíma a kde cítim najväčšie rezervy. Jednorazové besedy, prednášky... čokoľvek, tomu publiku nestačí. Rada by som sa venovala nejakému konkrétnemu programu pre učiteľov, ktorý by zahŕňal napr. tému syndrómu vyhorenia, komunikácia kolega vs. kolega, sebapoznávanie ako cesta k osobnej zrelosti... A pod.

3.3 Vzdelávanie v oblasti intervencie

V rámci intervencie mohli účastníci prieskumu vyjadrovať svoje potreby v nasledovných témach: plánovanie cielej intervencie (napr. tvorba plánu intervencie s ohľadom na jej cieľ), intervencia v konkrétnej oblasti (napr. školská spôsobilosť formou stimulačných programov), intervencia zameraná na špecifické skupiny klientov (napr. klienti z inojazyčného prostredia, zo sociálne znevýhodneného prostredia), práca s deťmi a žiakmi s diagnózou, resp. so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“), skupinová intervencia, včasná intervencia/intervencia vo vzťahu k deťom do piateho roku veku a krízová intervencia. Spomedzi tém súvisiacich s intervenciou bola výrazne najfrekvencovanejšou položka *práca s deťmi s diagnózou* (49,9 %), 30,1 % účastníkov prieskumu vyjadrilo svoju potrebu so vzdelávaním v *krízovej intervencii*. Potrebu vzdelávať sa v témach *intervencie v konkrétnej oblasti* (24,9 %) a *plánovanie cielej intervencie* (24,4 %) vyjadril približne každý štvrtý respondent. Vzdelávanie v *skupinovej intervencii* by uvítalo 22,3 % účastníkov prieskumu, nasledovalo *vzdelávanie vo včasnej intervencii*, respektíve *intervencia vo vzťahu k deťom do piateho roku veku* (19,8 %) a *intervencia zameraná na špecifické skupiny klientov* (16,0 %). V grafe 17 sú vyobrazené početnosti jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie.

Graf 17 Početnosti jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie (N = 743)

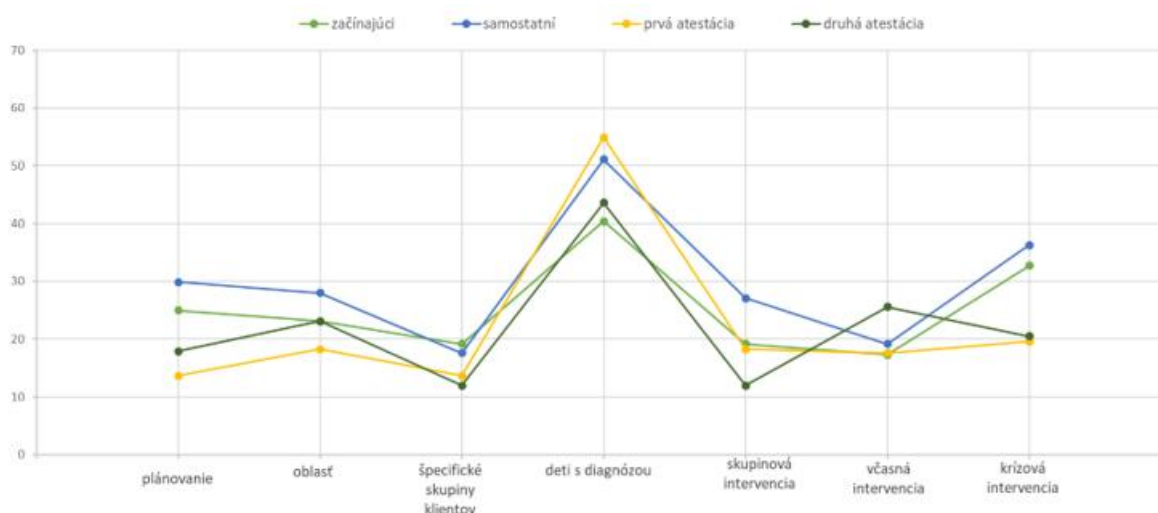

Legenda: N – celkový počet respondentov

3.3.1 Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Frekvencia odpovedí týkajúcich sa vzdelávania v rámci jednotlivých oblastí intervencie bola sledovaná aj s ohľadom na kariérový stupeň, kategóriu OZ či inštitúciu, v rámci ktorej OZ pôsobil. Výsledky vzhľadom na **kariérový stupeň** poukazujú na to, že **začínajúci OZ** vnímajú spomedzi uvedených tém za najdôležitejšiu tému intervencie u detí s diagnózou (40,4 %). Takmer tretina z nich uvádzala aj záujem o vzdelávanie v krízovej intervencii (32,7 %) a štvrtina mala záujem o vzdelávanie na tému plánovania cielenej intervencie (25,0 %). Menší záujem prejavili o vzdelávanie v oblasti intervencie týkajúcej sa konkrétnej oblasti (23,1 %), intervencie u špecifických skupín klientov (19,2 %), v skupinovej intervencii (19,2 %) a vo včasnej intervencii (17,3 %). **Samostatní OZ** rovnako za najpotrebnejšie uviedli vzdelávanie na tému intervencií u detí s diagnózou (51,1 %), túto položku označila viac ako polovica respondentov. Každý tretí z nich tiež vyjadril záujem o vzdelávanie v krízovej intervencii (36,3 %) a záujem prejavili aj o vzdelávanie vzťahujúce sa na plánovanie intervencií (29,9 %), vzdelávanie v súvislosti s intervenciami v konkrétnej oblasti (28,0 %) a vzdelávanie v skupinovej intervencii (27,1 %). Nižšiu početnosť dosiahli odpovede týkajúce sa včasnej intervencie (19,2 %) a intervencie so špecifickými skupinami klientov (17,6 %). U **OZ s prvou atestáciou** významne prevládalo vzdelávanie v intervenciách u detí s diagnózou (54,9 %). V ostatných témach vzdelávania neprejavila záujem ani pätina týchto zamestnancov. Konkrétne v témach krízovej intervencie by sa chcelo vzdelávať 19,6 % z nich, nasledovala téma intervencie v konkrétnej oblasti (18,3 %), skupinová intervencia (18,3 %), včasná intervencia (17,6 %), intervencie so špecifickými skupinami klientov (13,7 %) a plánovanie cielenej intervencie (13,7 %). Aj **OZ s druhou atestáciou** uviedli najväčšiu potrebu vzdelávať sa v oblasti intervencií u detí s diagnózou (43,6 %). Každý štvrtý by sa chcel vzdelávať v oblasti včasnej intervencie (25,6 %) a každý piaty v krízovej intervencii (20,5 %). Menej frekventovanými odpoveďami boli konkrétna oblasť intervencie (23,1 %), plánovanie cielenej intervencie (17,9 %), intervencie so špecifickými skupinami klientov (12,0 %) a skupinová intervencia (12,0 %). V grafe 18 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie s ohľadom na kariérový stupeň.

Graf 18 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie s ohľadom na kariérový stupeň (N = 743)

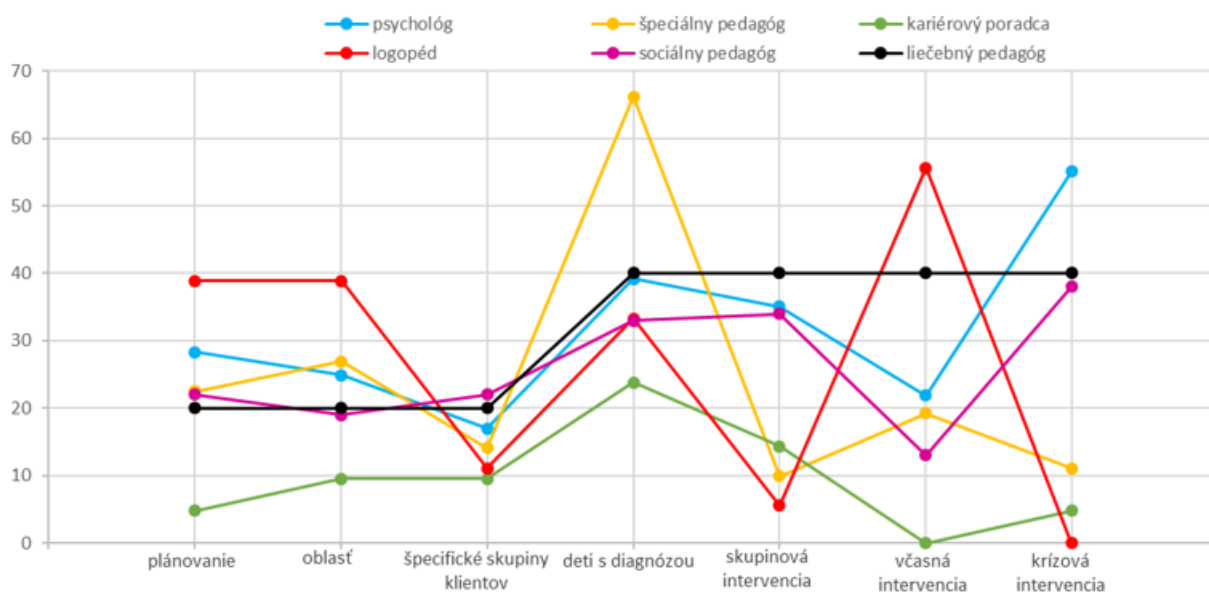

Legenda: N – celkový počet respondentov

Distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti diagnostiky s ohľadom na **kategóriu OZ** sa tiež mierne líšila. **Psychológovia** najčastejšie prejavili záujem o krízovú intervenciu (55,1 %), v ktorej by sa chcela vzdelávať viac ako polovica opýtaných. Pomerne frekventované boli aj témy súvisiace s intervenciami u detí s diagnózou (39,2 %) a so skupinovú intervenciou (35,1 %). Približne každý štvrtý psychológ uviedol záujem aj o vzdelávanie v plánovaní intervencie (28,3 %) a v intervenciách v konkrétnej oblasti (24,9 %). Menšiu

potrebu vyjadrili v súvislosti so vzdelávaním v téme včasnej intervencie (21,9 %) a v intervenciách so špecifickými skupinami klientov (17,0 %). **Špeciálni pedagógovia** prejavili výrazne najväčší záujem o vzdelávanie v oblasti intervencií u detí s diagnózou (66,2 %). Štvrtina z nich by sa tiež rada zúčastnila na vzdelávaní k intervenciám v konkrétnej oblasti (26,9 %). Menej často vyjadrili záujem o témy vzdelávania v plánovaní intervencie (22,5 %), vo včasnej intervencii (19,2 %), v intervencii so špecifickými skupinami klientov (14,1 %), v krízovej intervencii (11,1 %) a v skupinovej intervencii (9,9 %). U **kariérových poradcov** bola najfrekvencovanejšou témou intervencia u detí s diagnózou (23,8 %), nasledovala skupinová intervencia (14,3 %). O ďalšie témy vzdelávania nepreukázala záujem ani desatina kariérových poradcov, pričom išlo o intervencie v konkrétnej oblasti (9,5 %), intervencie so špecifickými skupinami klientov (9,5 %), krízovú intervenciu (4,8 %) a plánovanie cielej intervencie (4,8 %). O vzdelávanie vo včasnej intervencii (0,0 %) nemal záujem ani jeden OZ z tejto kategórie. Pre **logopédov** bola najzaujímavejšia téma vzdelávania vo včasnej intervencii (55,6 %). Vysoko hodnotili aj potrebu vzdelávať sa v intervenciách v konkrétnej oblasti (38,9 %), v plánovaní intervencie (38,9 %) a v intervenciách u detí s diagnózou (33,3 %). Nižší záujem bol zaznamenaný v intervenciách so špecifickou skupinou klientov (11,1 %) a v skupinovej intervencii (5,6 %). Logopédi neprejavili žiadny záujem o vzdelávanie v oblasti krízovej intervencie (0,0 %). Viac ako tretina **sociálnych pedagógov** uviedla vzdelávaciu potrebu v troch oblastiach, a to krízová intervencia (38,0 %), skupinová intervencia (34,0 %) a intervencie u detí s diagnózou (33,0 %). Za nimi nasledovali témy vzdelávania v oblasti intervencie so špecifickými skupinami klientov (22,0 %) a plánovanie intervencie (22,0 %). Nižší záujem uviedli v intervenciách konkrétnej oblasti (19,0 %) a vo včasnej intervencii (13,0 %). Pri poslednej kategórii odborných zamestnancov, **liečebných pedagógoch**, sa najfrekvencovanejšou odpoveďou stali až štyri oblasti. Boli nimi intervencie u detí s diagnózou (40,0 %), skupinová intervencia (40,0 %), včasná intervencia (40,0 %) a krízová intervencia (40,0 %). Potom nasledovali oblasti plánovania intervencie (20,0 %), intervencie v konkrétnej oblasti (20,0%) a intervencie u špecifických skupín klientov (20,0 %). Pri interpretácii týchto výsledkov však treba zohľadniť nízku početnosť liečebných pedagógoch (n = 5). Vzhľadom na túto skutočnosť mohli potreby konkrétnych jednotlivcov výrazne ovplyvniť témy vzdelávania v rámci tejto skupiny. V grafe 19 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie s ohľadom na kategóriu OZ.

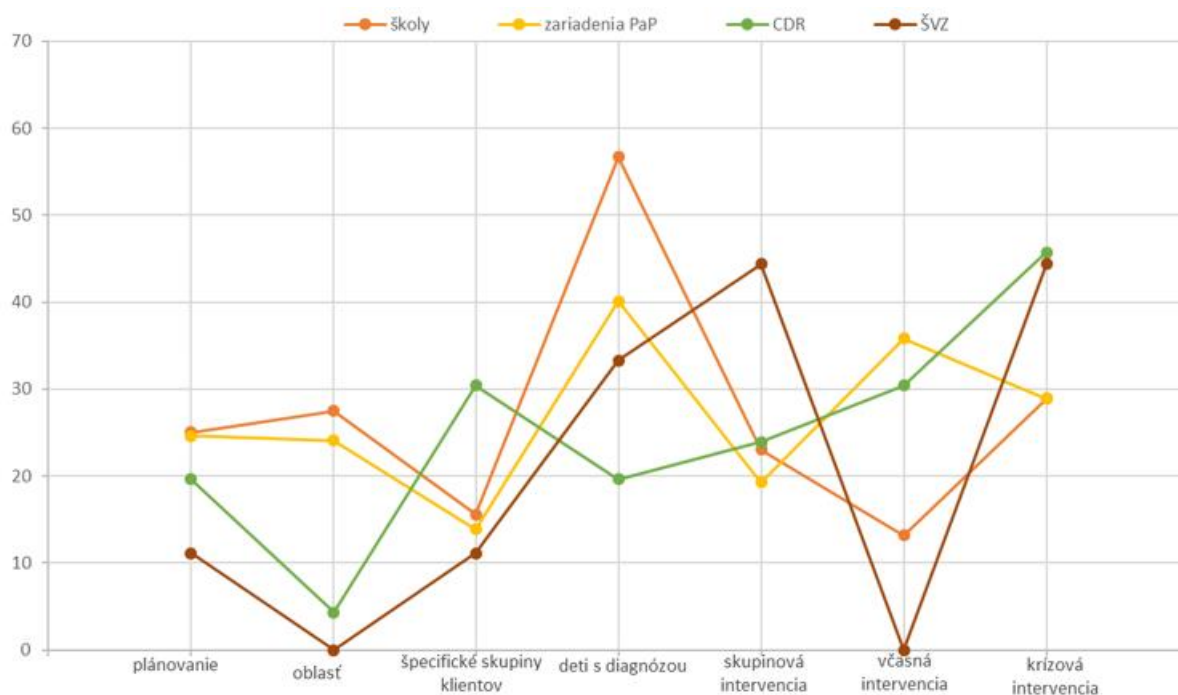
Graf 19 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie s ohľadom na kategóriu OZ (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

S ohľadom na **inštitúciu zamestnanci škôl** preukázali najväčší záujem o vzdelávanie v intervenciách u detí s diagnózou (56,7 %). Približne každý štvrtý zamestnanec označil za svoju vzdelávaciu potrebu aj krízovú intervenciu (28,9 %), intervencie v konkrétnej oblasti (27,5 %), plánovanie cielenej intervencie (25,0 %) a skupinovú intervenciu (23,0 %). Menej frekventovanými témami sa stali intervencie so špecifickými skupinami klientov (15,6 %) a včasná intervencia (13,2 %). **Zamestnanci v zariadeniach PaP** rovnako ako zamestnanci škôl preferovali vzdelávanie v intervenciách u detí s diagnózou (40,1 %). Viac ako tretina vyjadrila aj potrebu vzdelávať sa vo včasných intervenciách (35,8 %) a približne štvrtina mala záujem o vzdelávanie v krízovej intervencii (28,9 %), v plánovaní intervencií (24,6 %) a v intervenciách v konkrétnej oblasti (24,1 %). Menej často vyjadrovali OZ záujem o vzdelávanie v skupinovej intervencii (19,3 %) a v intervencii so špecifickými skupinami klientov (13,9 %). U **zamestnancov pracujúcich v CDR** bola najpopulárnejšou téma krízovej intervencie (45,7 %). Takmer každý tretí zamestnanec mal záujem aj o vzdelávanie v súvislosti so včasnou intervenciou (30,4 %) a intervenciami so špecifickými skupinami klientov (30,4 %). Okrem toho takmer každý štvrtý označil záujem aj o vzdelávanie v skupinovej intervencii (23,9 %). V ostatných predmetoch vzdelávania nepreukázala potrebu vzdelávať sa ani pätina zamestnancov týchto inštitúcií, konkrétne ide o plánovanie intervencie (19,6 %), intervencie u detí s diagnózou (19,6 %) a intervencie v konkrétnej oblasti (4,3 %). **Zamestnanci pracujúci v ŠVZ** za svoju prioritu označili vzdelávanie v skupinovej intervencii (44,4 %) a v krízovej intervencii (44,4 %). Vyšší záujem prejavili aj o tému intervencie u detí s diagnózou (33,3 %). Za nimi nasledovali intervencie so špecifickými skupinami klientov (11,1 %) a plánovanie cielenej intervencie (11,1 %). V intervencii v konkrétnej oblasti (0,0 %) a vo včasnej intervencii (0,0 %) nevnímali potrebu vzdelávať sa. Pri interpretácii týchto výsledkov však treba zohľadniť nízku početnosť OZ pracujúcich v rámci ŠVZ (n = 9). Vzhľadom na túto skutočnosť mohli potreby konkrétnych jednotlivcov výrazne ovplyvniť témy vzdelávania v rámci tejto skupiny. V grafe 20 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie s ohľadom na inštitúciu.

Graf 20 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie s ohľadom na inštitúciu (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

3.3.2 Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Následne boli zisťované štatistické rozdiely v potrebách vzťahujúcich sa na vzdelávanie v oblasti intervencie s ohľadom na kariérový stupeň, kategóriu OZ a inštitúciu, v rámci ktorej OZ pracoval. S ohľadom na **kariérový stupeň** sa potreby respondentov líšili v *plánovaní cieľenej intervencie* a v *krízovej intervencii*, pričom **začínajúci a samostatní OZ** vnímali vyššiu potrebu vzdelávať sa v týchto témach ako OZ s vyšším kariérovým stupňom. V prípade *skupinovej intervencie* boli zaznamenané významné rozdiely, pričom táto potreba bola vyššia u **samostatných OZ** ako u OZ na ostatných kariérových stupňoch. V súvislosti s ďalšími témami vzdelávania, ako bola *intervencia v konkrétnej oblasti, práca s deťmi s diagnózou, so špecifickými skupinami klientov* alebo *včasná intervencia*, neboli zaznamenané štatisticky významné rozdiely v potrebe vzdelávať sa u OZ vzhľadom na ich kariérový stupeň.

Vzhľadom na **kategóriu OZ** sa potreby významne líšili v témach *krízovej intervencie*, v ktorej sa chcelo vzdelávať významne viac **psychológov, sociálnych pedagógov**, ale aj **liečebných pedagógov** v porovnaní s ostatnými kategóriami OZ. Záujem o vzdelávanie v téme *práce s deťmi s diagnózou* bola významne vyššia u **špeciálnych pedagógov**. Vo *včasnej intervencii* boli zaznamenané vyššie potreby vzdelávať sa u **psychológov** a **logopédov**. V súvislosti so *skupinovou intervenciou* bola vyššia potreba vzdelávať sa zistená u **psychológov** a **sociálnych pedagógov** v porovnaní s ostatnými kategóriami OZ. V téme *plánovania intervencie, intervencie v konkrétnej oblasti* a *intervencie so špecifickými skupinami klientov* neboli zaznamenané významné rozdiely vzhľadom na kategóriu OZ.

Sledované boli aj štatistické rozdiely v súvislosti so vzdelávacími potrebami v oblasti intervencie s ohľadom na **inštitúciu**, v ktorej OZ pracujú. Zistené boli rozdiely v potrebách vzdelávania v intervencii v *konkrétnej oblasti*, v *práci s deťmi s diagnózou*, pričom vyššie potreby boli zaznamenané u **OZ škôl** v porovnaní s OZ iných inštitúcií. Rovnako v prípade záujmu o vzdelávanie vo *včasnej intervencii* boli zistené významné rozdiely, pričom **OZ poradenských zariadení** a **CDR** vykazovali vyšší záujem ako ostatní. Na druhej strane neboli zaznamenané štatisticky významné rozdiely medzi OZ z rôznych inštitúcií v tom, do akej miery prejavili záujem o vzdelávanie v témach ako *plánovanie cieľenej intervencie, krízová intervencia, intervencia zameraná na špecifické skupiny klientov* a *skupinová intervencia*. V tabuľke 15 (príloha č. 3) sa nachádza grafické zobrazenie zhrnutia hlavných zistení z oblasti intervencie.

ZHRNUTIE HLAVNÝCH ZISTENÍ Z OBLASTI INTERVENCIE

Najfrekvencovanejšie odpovede:

- ✓ celkovo výrazne najčastejšia bola potreba vzdelávať sa v intervencii s deťmi s diagnózou, výnimku predstavovali *psychológovia, sociálni pedagógovia a zamestnanci CDR a ŠVZ*, ktorí najčastejšie prejavili záujem o krízovú intervenciu, taktiež *logopédi*, ktorí častejšie prejavili záujem o vzdelávanie vo včasnej intervencii.

ZHRNUTIE HLAVNÝCH ZISTENÍ Z OBLASTI INTERVENCIE

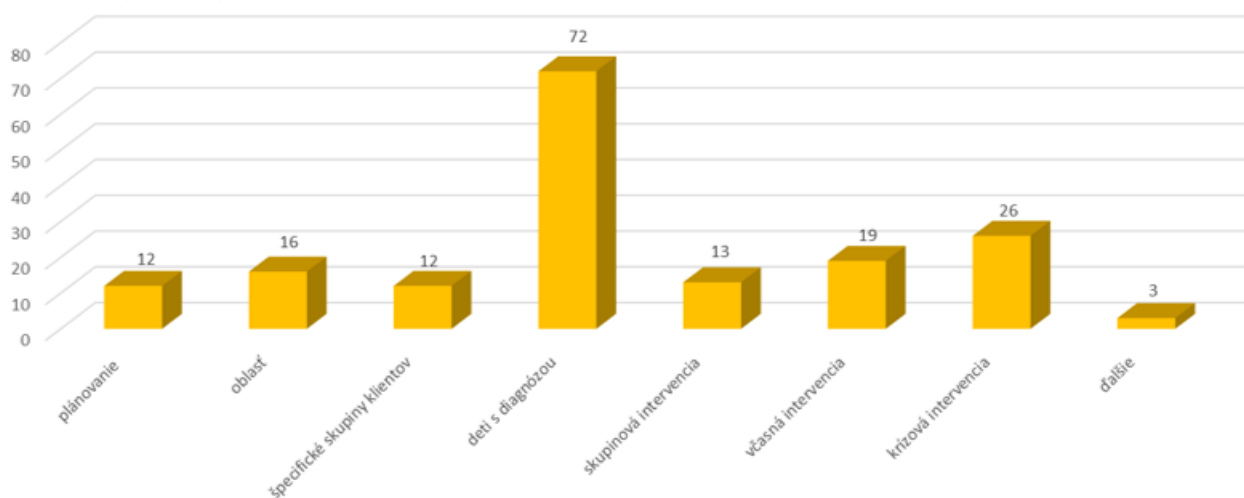
Významné rozdiely medzi skupinami:

- ✓ **s ohľadom na kariérový stupeň:** začínajúci a samostatní OZ majú v porovnaní s ostatnými vyššiu potrebu vzdelávať sa v plánovaní cielenej intervencie a v krízovej intervencii, samostatní OZ majú zároveň významne vyššiu potrebu vzdelávania v skupinovej intervencii;
- ✓ **s ohľadom na kategóriu OZ:** psychológovia vnímajú významne vyššiu potrebu vzdelávať sa v krízovej intervencii, vo včasnej intervencii a v skupinovej intervencii, práca s deťmi s diagnózou bola významne vyššia u špeciálnych pedagógov, logopédi vykazovali vyššie potreby vo včasnej intervencii, sociálni pedagógovia v skupinovej a krízovej intervencii, liečební pedagógovia v porovnaní s ostatnými taktiež vyjadrili vyššiu potrebu v krízovej intervencii;
- ✓ **s ohľadom na inštitúciu:** OZ škôl majú oproti ostatným vyššie potreby v intervencii v konkrétnej oblasti a v práci s deťmi s diagnózou, OZ poradenských zariadení a CDR vykazovali vyššiu potrebu vo vzdelávaní vo včasnej intervencii.

3.3.3 Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie

V každej z otázok dopytujúcich sa na tému intervencie mali OZ možnosť doplniť v jej otvorenej časti konkrétnu tému vzdelávania, o ktorú by mali záujem. V súvislosti s témami intervencie vyjadrili respondenti 173 konkrétnych odpovedí. 41,6 % odpovedí sa vzťahovalo na *intervenciu u detí s diagnózou*, čo predstavovalo výrazne najfrekventovanejšiu kategóriu v rámci tém intervencie. Ostatné kategórie boli výrazne menej frekventované: 15,0 % odpovedí v rámci intervencie bolo spojených s *krízovou intervenciou*, 11,0 % odpovedí sa týkalo témy včasnej intervencie, s *intervenciou v konkrétnej oblasti* súviselo 9,2 %. Ďalších 7,5 % odpovedí obsahovalo témy vzdelávania v oblasti *skupinovej intervencie*. *Plánovania cielenej intervencie* sa týkalo 6,9 % z nich, v súvislosti s *intervenciou zameranou na špecifické skupiny klientov* bolo popísaných tiež 6,9 % odpovedí. Aj v tomto prípade mali OZ na záver možnosť vyjadriť aj *ďalšie témy* vzdelávania v rámci oblasti intervencie, o ktoré by mali záujem. V tomto prípade boli v tejto otázke doplnené ďalšie 3 konkrétne odpovede, čo predstavuje 1,7 % odpovedí spomedzi všetkých otvorených odpovedí v témach intervencie. V grafe 21 sú vyobrazené početnosti jednotlivých odpovedí na otvorené otázky v témach v oblasti intervencie. V ďalšej časti budú konkrétne popísané odpovede uvádzané respondentmi.

Graf 21 Početnosti odpovedí na otvorené otázky jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti intervencie (n = 173)

Legenda: n – počet konkrétnych tém vzdelávania

V prvej otázke z oblasti intervencie mali respondenti prieskumu možnosť vyjadriť záujem o témy *vzdelávania zamerané na plánovanie cielenej prevencie*. V rámci kvantitatívnej časti otázky vyjadrilo potrebu vzdelávania v tejto oblasti 181 účastníkov prieskumu, 12 z nich tieto témy špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 12 tém vzdelávania, z ktorých boli vytvorené 3 kategórie. Kategória tvorba plánu intervencie je pritom výrazne najpočetnejšou. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 3.

1. **S ohľadom na kategóriu odborného zamestnanca:** V rámci tejto kategórie boli zaradené 2 odpovede, ktoré súviseli s plánovaním intervencie v práci špeciálneho pedagóga.
2. **S ohľadom na vek:** Daná kategória obsahuje 2 odpovede popisujúce plánovanie cielenej intervencie u detí v materskej škole.
3. **Tvorba plánu intervencie:** V rámci tejto kategórie sa nachádza 8 odpovedí súvisiacich primárne s tvorbou plánu intervencie ako takého. V jednom prípade išlo o špecifikáciu plánu intervencie pri riešení porúch príjmu potravy.

V rámci druhej otázky mali respondenti prieskumu možnosť doplniť témy vzdelávania zamerané na *intervenciu v konkrétnej oblasti*. Potrebu vzdelávania v tejto oblasti vyjadrilo 185 OZ, 16 z nich tieto témy špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 16 tém vzdelávania, z ktorých boli vytvorené nasledovné kategórie, špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 3.

1. **Stimulačné programy zamerané na konkrétnu oblasť:** V rámci tejto kategórie je zahrnutých 10 odpovedí, pričom väčšina z nich sa týkala školskej spôsobilosti, kým ďalšie odpovede pomenovali napr. oblasť senzorickej integrácie či narušenej komunikačnej schopnosti.
2. **Konkrétne programy:** Táto kategória zahŕňa 6 odpovedí OZ, v ktorých sa objavovali konkrétne programy zamerané na intervenciu v rôznych oblastiach, pričom najfrekvencovanejším programom bol program Dr. Sindelárovej.

V rámci tretej otázky mohli OZ doplniť témy vzdelávania zamerané na *intervenciu špecifických skupín klientov*. Potrebu vzdelávania v tejto oblasti vyjadrilo 119 OZ, pričom 11 z nich tieto témy špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V jednotlivých odpovediach sa nachádzalo 12 tém vzdelávania, z ktorých boli vytvorené kategórie, pričom najfrekvencovanejšou bola kategória inojazyčné a inoetnické prostredie. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 3.

1. **Sociálne znevýhodnené prostredie:** Spolu 2 odpovede zaradené do tejto kategórie s intervenciou zameranou na deti pochádzajúce zo sociálne znevýhodneného prostredia.
2. **Inojazyčné a inoetnické prostredie:** Táto kategória zahŕňa dokopy 9 odpovedí, pričom väčšina z nich popisuje intervenciu u detí z inojazyčného prostredia. V niektorých prípadoch pritom OZ konkretizovali cudzí jazyk (maďarský, ukrajinský, anglický), prípadne ich odpoveď súvisela s intervenciami u detí z rómskeho etnického prostredia.
3. **Iné:** Kategória obsahuje 1 výrok, ktorý nie je možné zaradiť do žiadnej z vyššie uvedených kategórií.

V rámci ďalšej z otázok mohli OZ konkretizovať svoje vzdelávacie potreby v téme zameranej na *intervenciu u detí s diagnózou*. Potrebu vzdelávania v tejto oblasti vyjadrilo až 371 účastníkov prieskumu, pričom 62 z nich svoje potreby špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 72 tém vzdelávania, z ktorých boli vytvorené kategórie. Najviac respondentov pritom v rámci tejto otázky uvádzalo konkrétne diagnózy, pričom najčastejšie išlo o odpovede súvisiace s poruchami autistického spektra. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 3.

1. **Konkrétne diagnózy:** Táto kategória obsahuje 41 odpovedí, z ktorých väčšina súvisí s poruchami autistického spektra. Niektorí OZ špecifikovali, že majú záujem o vzdelávanie v práci s deťmi s ADHD,

s vývinovými poruchami učenia a s poruchami reči či poruchami správania. V rámci tejto kategórie sa tiež nachádzali odpovede súvisiace s intervenciami zameranými na prácu s deťmi s mentálnym postihnutím, s motorikou horných končatín u detí s detskou mozgovou obrnou a s deťmi s Downovým syndrómom.

2. **Stimulačné programy:** Uvedená kategória obsahuje 22 odpovedí pomenúvajúcich stimulačné programy súvisiace s prácou s deťmi s diagnózou, pričom väčšina odpovedí popisuje všeobecnú potrebu absolvovať rôzne stimulačné potreby zamerané na praktické metódy a príklady. Niektoré z odpovedí však konkretizujú stimulačné programy, napríklad El'koninova metóda.
3. **S ohľadom na vek:** V tejto kategórii sa nachádza 5 odpovedí popisujúcich intervencie v rôznych vekových kategóriách, napr. prácu s deťmi v materských školách alebo intervencie u žiakov s diagnózou na stredných školách.
4. **Iné:** Táto kategória zlučuje 4 odpovede, ktoré po obsahovej stránke nie je možné zaradiť do žiadnej z vyššie vytvorených kategórií.

V rámci ďalšej z otázok mohli účastníci prieskumu bližšie popísať témy vzdelávania zamerané na *skupinovú intervenciu*, o ktoré majú záujem. Potrebu vzdelávania v tejto oblasti vyjadrilo až 166 účastníkov prieskumu, ale iba 13 z nich tieto témy špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 13 tém vzdelávaní, z ktorých boli vytvorené kategórie. Najpočetnejšie zastúpenou bola pritom kategória vzťahy v triede. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 3.

1. **Rizikové správanie:** Táto kategória zahŕňa 4 odpovede, pričom až v 3 z nich respondenti špecifikovali konkrétnu oblasť intervencie v rámci rizikového správania, a to oblasť šikanovania.
2. **Vzťahy v triede:** Spolu 7 odpovedí zaradených do tejto kategórie špecifikuje prácu s triedou a intervencie v rámci problémovej triedy, pričom popísané sú napr. potreby vzdelávať sa v témach vzťahov v triede s deťmi s ADHD, s poruchami správania či s deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia.
3. **S ohľadom na kategóriu odborného zamestnanca:** Uvedená kategória obsahuje 1 odpoveď popisujúcu záujem o vzdelávanie v téme skupinovej intervencie z pohľadu školského špeciálneho pedagóga.
4. **Iné:** Táto kategória obsahuje 1 výrok, ktorý po obsahovej stránke nie je možné zaradiť do žiadnej z vyššie vytvorených kategórií.

OZ mali tiež možnosť vyjadriť záujem o vzdelávanie v témach *včasnej intervencie*. Potrebu vzdelávať sa v tejto oblasti vyjadrilo 147 OZ, pričom 16 z nich svoje potreby bližšie špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 19 tém vzdelávaní, z ktorých bolo vytvorených 5 kategórií. Najfrekvencovanejšou z nich bola pritom logopedická starostlivosť. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 3.

1. **Logopedická starostlivosť:** V tejto kategórii je obsiahnutých 8 odpovedí popisujúcich vzdelávanie v témach logopedickej starostlivosti. Výroky popisujú napríklad potrebu vzdelávať sa v tom, ako včas zachytiť narušenú komunikačnú schopnosť.
2. **Poruchy autistického spektra:** Táto kategória obsahuje 3 výroky, ktoré ako tému včasnej intervencie uviedli poruchy autistického spektra.
3. **Psychomotorický vývin:** Uvedená kategória zahŕňa 2 odpovede zameriavajúce sa na psychomotorický vývin v rámci včasnej intervencie.

4. **Možnosti práce:** Spolu 3 odpovede nachádzajúce sa v tejto kategórii súvisia s celkovými možnosťami práce v rámci včasnej intervencie. Respondenti popisovali napríklad potrebu výmeny skúseností, potrebu materiálov či metód.
5. **Iné:** Táto kategória obsahuje 3 výroky, ktoré po obsahovej stránke nie je možné zaradiť do žiadnej z vyššie vytvorených kategórií.

Účastníci prieskumu ďalej vyjadrovali záujem o vzdelávanie v témach *krízovej intervencie*. Potrebu vzdelávania v tejto oblasti vyjadrilo 224 OZ, ale iba 19 z nich bližšie špecifikovalo svoje potreby v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 26 tém vzdelávaní, z ktorých až 11 výrokov sa týkalo úmrtia. Z odpovedí boli vytvorené nasledovné kategórie, pričom konkrétne príklady odpovedí k jednotlivým kategóriám možno nájsť v tabuľke 3.

1. **Krízové situácie vo všeobecnosti:** Respondenti v rámci 3 odpovedí uviedli témy týkajúce sa krízových životných situácií, bez bližšej špecifikácie.
2. **Úmrtie:** Táto kategória obsahuje 11 výrokov obsahujúcich tému úmrtia, pričom väčšina z nich popisuje rôzne situácie úmrtia v okruhu rodiny či triedy, kým ostatné špecificky pomenúvajú krízovú intervenciu pri suicidálnom pokuse.
3. **Ochorenie alebo úraz či nehoda:** Uvedená kategória obsahuje 4 odpovede OZ, ktorí popísali potrebu vzdelávať sa v rámci krízovej intervencie v témach rôznych ochorení, úrazov či katastrofických nehôd.
4. **Sebapoškodzovanie:** V uvedenej kategórii sa nachádza 5 odpovedí, ktoré súvisia s témami sebapoškodzovania, prípadne samovražednými myšlienkami dieťaťa.
5. **Iné:** Táto kategória obsahuje 3 výroky, ktoré nie je možné zaradiť do vytvorených kategórií a týkajú sa skôr vzdelávaní v krízovej intervencii vo všeobecnosti, pričom v dvoch prípadoch bola spomenutá dôležitosť praktickosti vzdelávaní zameraných na krízovú intervenciu.

Na záver otázok z oblasti intervencie mali účastníci prieskumu možnosť vyjadriť *ďalšie témy súvisiace s intervenciami*, v ktorých by sa chceli vzdelávať, pričom odpoveď uviedli 3 z nich. Tieto odpovede boli zaradené na základe obsahu do troch nižšie uvedených kategórií. Tieto témy súvisia primárne so vzdelávaním v rámci intervencie ako takým, nie s konkrétnymi oblasťami vzdelávania, o ktoré by mali respondenti záujem. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 3.

1. **Dostupnosť:** Kategória obsahuje 1 výrok v súvislosti s potrebou ľahšej dostupnosti vzdelávaní pre OZ.
2. **Praktickosť:** Táto kategória obsahuje 1 odpoveď popisujúcu potrebu praktickosti všetkých z uvedených vzdelávaní.
3. **Irelevantné:** Uvedená kategória obsahuje 1 výrok, ktorý nie je možné zaradiť do žiadnej z vytvorených kategórií, a zároveň nepopisuje vykonávanie intervencie ako takej.

Tabuľka 3 Kategórie a príklady odpovedí na otázky v oblasti intervencia

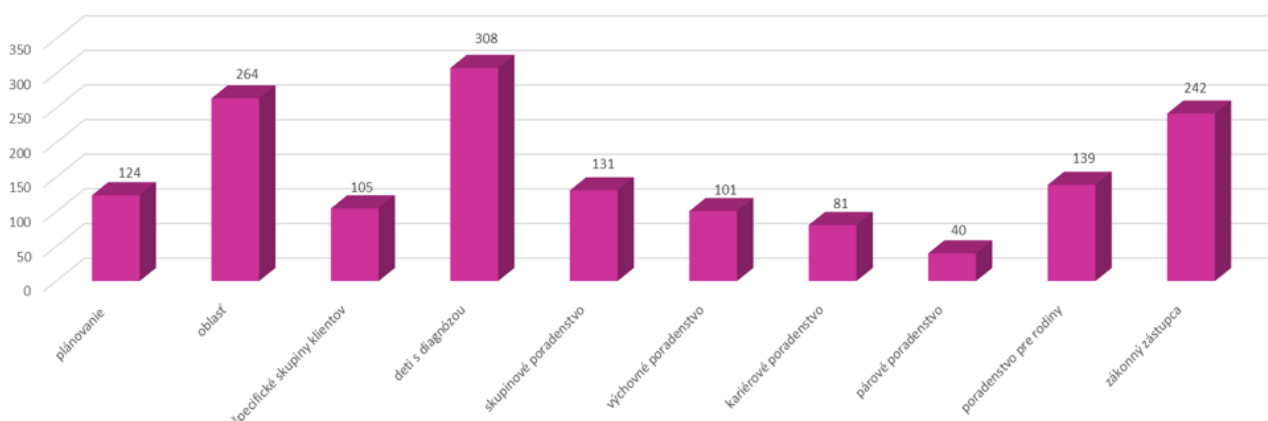
POLOŽKA	KATEGÓRIE	POČET ODPOVEDÍ	PRÍKLADY ODPOVEDÍ
Plánovanie cieľovej intervencie	s ohľadom na kategóriu OZ	2	ID555: využitie v práci školského špeciálneho pedagóga ID702: intervencia špeciálneho pedagóga v MŠ
	s ohľadom na vek	2	ID127: tvorba plánu intervencie v materskej škole
	tvorba plánu intervencie	8	ID184: plán intervencie pri riešení problémov s PPP ID702: plánovanie intervencie (dokumentácia, ciele pri jednotlivých diagnózach, intervencie v praxi – námety)
			ID726: tvorba plánu intervencie

Intervencia v konkrétnej oblasti	stimulačné programy zamerané na konkrétne oblasti	10	ID494: v oblasti narušenej komunikačnej schopnosti ID715: intervencia pre rozvoj soc. zručností pre deti, rodičov a rodiny ako celok ID742: dyspraxia (skôr orálna)		
	konkrétne programy	6	D126: stimulačný program podľa Sindelárovej, Feuersteinová metóda učenia ID155: Sindelár		
Intervencia zameraná na špecifické skupiny klientov	sociálne znevýhodnené prostredie	2	ID151: cielená intervencia na deti zo SZP		
	inojazyčné a inoetnické prostredie	9	ID87: u rómskych žiakov všeobecne ID524: klienti s materinským jazykom maďarským, ukrajinským, anglickým (tiež deti s PAS, ktoré rozprávajú len po anglicky)		
	iné	1	ID257: materiály na aktivity		
Intervencia s deťmi s diagnózou	konkrétne diagnózy	41	ID50: konkrétne Aspergerov syndróm – špecifiká správania v školskej praxi ID223: PAS ID535: intervenčné činnosti pre deti s mentálnym postihnutím		
			stimulačné programy	22	ID11: El'koninova metóda čítania ID279: metodika B. Sindelar ID307: komentovaný diktát
					s ohľadom na vek
	iné	4	ID92: intervencia vo vzťahu rodič – dieťa u žiakov so ŠVVP ID193: RŠF predmet v rámci špeciálnopedagogickej podpory + dokumentácia ID237: ŠVVP zo SZP		
			Skupinová intervencia	rizikové správanie	4
	vzťahy v triede	7		ID170: intervencie pre kolektívy detí a žiakov ID385: deti/žiaci s ADHD, poruchami správania, práca so skupinami žiakov so ŠVVP a zo SZP ID725: práca s problémovou triedou	
s ohľadom na kategóriu OZ	1	ID555: využitie v práci školského špeciálneho pedagóga			
iné	1	ID625: peer skupiny			
Včasná intervencia/ intervencia vo vzťahu k deťom do piateho roku veku	logopedická starostlivosť	8	ID374: ako včas zachytiť NKS ID438: raná intervencia a stimulácia v oblasti reči a jazykových schopností ID742: Lahey (!), Floortime		
	poruchy autistického spektra	3	ID110: hlavne PAS		
	psychomotorický vývin	2	ID534: stimulácia oneskoreného psychomotorického vývinu		

	možnosti práce	3	ID136: výmena skúseností, prac. materiály k intervencii
			ID371: zameranie intervencie u menších detí
			ID463: možnosti práce s najmenšími deťmi – nástroje, metódy
	iné	3	ID52: suspektné diagnózy
			ID89: attachment
			ID595: traumatizované deti
Krizová intervencia	krízové situácie vo všeobecnosti	3	ID477: V krízových životných situáciách
			ID545: V krízových životných situáciách
			ID694: prežívaní náročnej životnej situácie
	úmrtie	11	ID50: úmrtie blízkeho, hromadné úmrtia – áno sú takéto témy v oblasti vzdelávania, no pre psychológa v školstve finančne náročné, ak si to má hradiť sám
			ID88: intervencia pri úmrtí člena skupiny, rodiny
			ID96: v prípade úmrtia v rodine či v triede
	ochorenie alebo úraz či nehoda	4	ID89: katastrofické nehody
			ID96: ochorenie
			ID184: po úraze
	sebapoškodzovanie	5	ID603: sebapoškodzovanie, samovražedné myšlienky žiaka
	iné	3	ID371: poskytovanie krízovej intervencie v zariadení
			ID463: v tejto oblasti je potrebné opakované vzdelávanie a hlavne praktické príklady
ID726: skúsenosti z praxe			
Ďalšie oblasti intervencie	dostupnosť	1	ID419: ...ak by tieto vzdelávania boli uznané školstvom ako aktualizáčné alebo inovačné a za priaznivejšie ceny (najlepšie bezplatne, refundácia poplatkov)
	praktickosť	1	ID680: úplne všetky okruhy vnímam ako podstatné, na ktoré by bolo potrebné sa zamerať a najmä na praktické uplatnenie a ukážky
	irelevantné	1	ID388: odborné diskusie k špecifickým – horeuvedeným – témam – jednotlivé skupiny OZ, ale i spolu aj s akademickou obcou, aj medzi sebou zariadenia

3.4 Vzdelávanie v oblasti poskytovania poradenstva

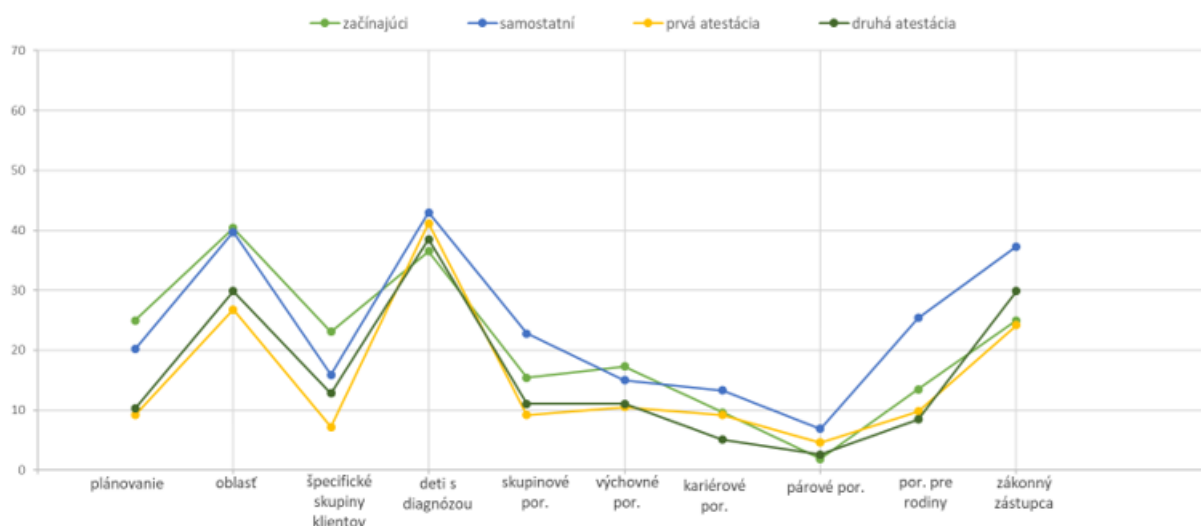
Zisťované boli aj potreby vo vzdelávaní v oblasti poskytovania poradenstva. Konkrétne išlo o témy: plánovanie poradenstva (napr. plánovanie poradenského procesu, uzavretie kontraktu), poradenstvo v konkrétnej oblasti (napr. sebapoškodzovanie, hľadanie identity), poradenstvo pre špecifické skupiny klientov (napr. klienti z inojazyčného prostredia, zo sociálne znevýhodneného prostredia), poradenstvo pre deti a žiakov s diagnózou, resp. so ŠVVP, realizácia skupinového poradenstva, výchovného poradenstva, kariérového poradenstva, párového poradenstva, poradenstva pre rodiny a práca so zákonným zástupcom. V rámci tém súvisiacich s poradenstvom vyjadrovali respondenti najčastejšie potrebu vzdelávať sa v téme *poradenstvo pre deti s diagnózou* (41,5 %). Potrebu vzdelávania v *poradenstve v konkrétnej oblasti* vyjadrilo 35,5 % účastníkov prieskumu, 32,6 % respondentov vyjadrilo potrebu vzdelávania v témach *práce so zákonným zástupcom*. Nasledovali menej frekventované položky: *poradenstvo pre rodiny* (18,7 %), *skupinové poradenstvo* (17,6 %), *plánovanie cieleného poradenstva* (16,7 %), *poradenstvo pre špecifické skupiny klientov* (14,1 %) a *výchovné poradenstvo* (13,6 %). Medzi najmenej frekventované témy vo vzdelávaní patrili *kariérové poradenstvo* (10,9 %) a *párové poradenstvo* (5,4 %). V grafe 22 sú vyobrazené početnosti jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva.

Graf 22 Početnosti vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

3.4.1 Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Následne boli analyzované frekvencie jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva s ohľadom na kariérový stupeň OZ, kategóriu OZ a inštitúciu, v rámci ktorej OZ pracuje. Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva s ohľadom na **kariérový stupeň** je znázornená v grafe 23. Ukazuje sa, že **začínajúci OZ** vnímajú dôležitosť vzdelávania v poradenstve v konkrétnej oblasti (40,4 %) a tiež v poradenstve pre deti s diagnózou (36,5 %). Každý štvrtý začínajúci OZ prejavil záujem o vzdelávanie v plánovaní poradenstva a práce so zákonným zástupcom (25,0 %). Menej začínajúcich OZ vyjadrilo potrebu vzdelávať sa v témach poradenstva pre špecifické skupiny klientov (23,1 %), vo výchovnom poradenstve (17,3 %), skupinovom poradenstve (15,4 %) a poradenstve pre rodiny (13,5 %). Najmenší záujem vyjadrili o vzdelávanie v téme kariérového poradenstva (9,6 %) a párového poradenstva (1,9 %). **Samostatní OZ** najčastejšie vyjadrovali záujem o vzdelávanie v témach poradenstva pre deti s diagnózou (43,0 %), pomerne často vyjadrovali aj potrebu vzdelávania v témach poradenstva v konkrétnej oblasti (39,7 %) a práce so zákonným zástupcom (37,3 %). Menej často vyjadrili záujem o témy poradenstva pre rodiny (25,4 %), skupinového poradenstva (22,8 %) a o tému plánovania poradenstva (20,2 %). Medzi najmenej často vyjadrované potreby patrili: poradenstvo pre špecifické skupiny klientov (15,9 %), výchovné poradenstvo (15,0 %), kariérové poradenstvo (13,3 %) a párové poradenstvo (6,9 %). **OZ s prvou** atestáciou významne najčastejšie vyjadrovali potrebu vzdelávania v súvislosti s poradenstvom pre deti s diagnózou (41,2 %). Približne každý štvrtý opýtaný vyjadril potrebu vzdelávať sa v poradenstve v konkrétnej oblasti (26,8 %) a práce so zákonným zástupcom (24,2 %). Ostatné z oblastí predstavovali zaujímavú tému iba približne pre desatinu OZ s prvou atestáciou. Vzdelávať sa v oblasti výchovného poradenstva vníma ako potrebné 10,5 % OZ s prvou atestáciou. V súvislosti s poradenstvom pre rodiny by sa chcelo vzdelávať 9,8 % OZ s prvou atestáciou, plánovanie poradenstva, skupinové poradenstvo a kariérové poradenstvo je zaujímavé pre rovnaké množstvo OZ, konkrétne 9,2 %. Vzdelávať sa v oblasti poskytovania poradenstva pre špecifické skupiny klientov vníma ako potrebné 7,2 % OZ s prvou atestáciou a najmenší záujem vyjadrovali títo OZ v súvislosti s párovým poradenstvom 4,6 %. **OZ s druhou atestáciou** prejavili najčastejšie záujem o vzdelávanie v poskytovaní poradenstva pre deti s diagnózou (38,5 %), nasledovali témy poradenstvo v konkrétnej oblasti a práca so zákonným zástupcom, v ktorých sa chce vzdelávať takmer tretina respondentov (29,9 %). Aj v tomto prípade v súvislosti s ostatnými témami vyjadrili respondenti významne menší záujem o vzdelávanie: špecifické skupiny klientov (12,8 %), skupinové a výchovné poradenstvo (11,1 %), plánovanie poradenstva (10,3 %), poradenstvo pre rodiny (8,5 %), kariérové poradenstvo (5,1 %) a párové poradenstvo (2,6 %).

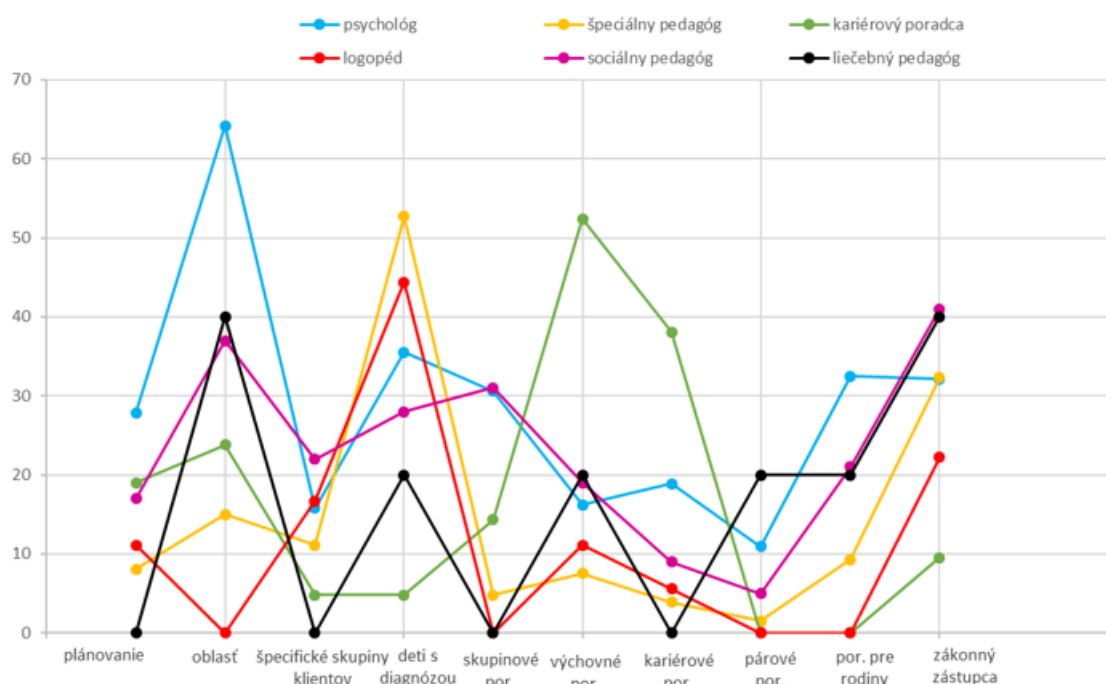
Graf 23 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva s ohľadom na kariérový stupeň (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

Pri posudzovaní preferovaných tém s ohľadom na **kategóriu OZ** vyjadrovali **psychológovia** výrazne najčastejšie potrebu vzdelávať sa v téme poradenstva v konkrétnej oblasti, pričom až približne dve tretiny psychológov malo záujem o túto tému (64,2 %). Približne o polovicu menej z nich vyjadrilo potrebu vzdelávať sa v témach poradenstva pre deti s diagnózou (35,5 %), poradenstva pre rodiny (32,5 %), práce so zákonným zástupcom (32,1 %), skupinového poradenstva (30,6 %) a tiež plánovania poradenstva (27,9 %). Výrazne menej frekventované témy následne súviseli s témou kariérového poradenstva (18,9 %), výchovného poradenstva (16,2 %), poradenstva pre špecifické skupiny klientov (15,8 %) a párového poradenstva (10,9 %). **Špeciálni pedagógovia** vyjadrovali výrazne najčastejšie záujem o tému poradenstvo pre deti s diagnózou, pričom túto potrebu vyjadrila viac ako polovica špeciálnych pedagógov (52,7 %). Takmer každý tretí špeciálny pedagóg vyjadril aj potrebu vzdelávania v práci so zákonným zástupcom (32,3 %). Ďalšie z tém neboli pre špeciálnych pedagógov až také zaujímavé. O vzdelávanie v poradenstve v konkrétnej oblasti vyjadrilo záujem 15,0 % z nich a vzdelávanie v poradenstve pre špecifické skupiny klientov vnímalo ako potrebné 11,1 % špeciálnych pedagógov. Ostatné témy vnímalo ako potrebné ešte menšie množstvo opýtaných, 9,3 % by sa chcelo vzdelávať v téme poradenstva pre rodiny, 8,1 % v téme plánovania poradenstva, 7,5 % vo výchovnom poradenstve, 4,8 % v téme skupinového poradenstva, 3,9 % v kariérovom poradenstve a iba 1,5 % v párovom poradenstve. **Kariéroví poradcovia** mali najvýraznejší záujem o vzdelávanie v téme výchovného (52,4 %) a tiež kariérového poradenstva (38,1 %). O ostatné z oblastí prejavili menší záujem. O poradenstvo v konkrétnej oblasti mal záujem menej ako každý štvrtý kariérový poradca (23,8 %), o plánovanie poradenstva približne každý piaty (19,0 %), potrebu vzdelávať sa v skupinovom poradenstve vnímalo 14,3 % z nich a vzdelávanie v práci so zákonným zástupcom považovalo za dôležité 9,5 % kariérových poradcov. Na rozdiel od ostatných kategórií OZ kariéroví poradcovia nevnímali potrebu vzdelávať sa v poradenstve pre deti s diagnózou (4,8 %). Vzdelávanie v poradenstve pre špecifické skupiny klientov považovalo za dôležité tiež iba 4,8 % kariérových poradcov. Vzdelávanie v poskytovaní párového poradenstva a poradenstva pre rodiny nepovažoval za potrebné žiadny z kariérových poradcov (0,0 %). **Logopédi** vyjadrili výrazne najvyšší záujem o vzdelávanie v téme poradenstva pre deti s diagnózou (44,4 %). Ostatné z tém pre nich boli menej zaujímavé. Potrebu vzdelávania v téme práce so zákonným zástupcom vyjadrilo 22,2 % z nich, poradenstvo pre špecifické skupiny klientov 16,7 %, plánovanie poradenstva a výchovné poradenstvo vnímalo ako dôležité rovnaké množstvo logopédov (11,1 %), 5,6 % z nich by sa chcelo vzdelávať v kariérovom poradenstve. Potrebu vzdelávať sa v ostatných témach nevyjadril ani jeden logopéd (0,0 %). V témach poradenstva vyjadrovali **sociálni pedagógovia** najvyšší záujem o vzdelávanie v práci so zákonným zástupcom

(41,0 %) a o poskytovanie poradenstva v konkrétnej oblasti (37,0 %). O niečo menší záujem vyjadrili k témam skupinového poradenstva (31,0 %) a poradenstva pre deti s diagnózou (28,0 %). Približne každý piaty sociálny pedagóg vyjadril záujem o vzdelávanie v témach poradenstva pre špecifické skupiny klientov (22,0 %), poradenstva pre rodiny (21,0 %), výchovného poradenstva (19,0 %) a tiež plánovania poradenstva (17,0 %). V kariérovom poradenstve by sa chcelo vzdelávať 9,0 % z nich a v párovom poradenstve len 5,0 % sociálnych pedagógov. **Liečební pedagógovia** vyjadrili vyšší záujem o vzdelávanie v témach poradenstva v konkrétnej oblasti (40,0 %) a práce so zákonným zástupcom (40,0 %). Menší záujem prejavili o vzdelávanie v poskytovaní poradenstva pre deti s diagnózou, výchovného a párového poradenstva a tiež poradenstva pre rodiny. V tomto prípade vyjadrilo záujem 20 % z nich. O ostatné témy neprejavil záujem žiadny liečebný pedagóg (0,0 %). Vzhľadom na nízky počet liečebných pedagógov ($n = 5$) však tieto výsledky môžu byť ovplyvnené potrebami jednotlivcov. V grafe 24 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva s ohľadom na kategóriu OZ.

Graf 24 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva s ohľadom na kategóriu OZ (N = 743)

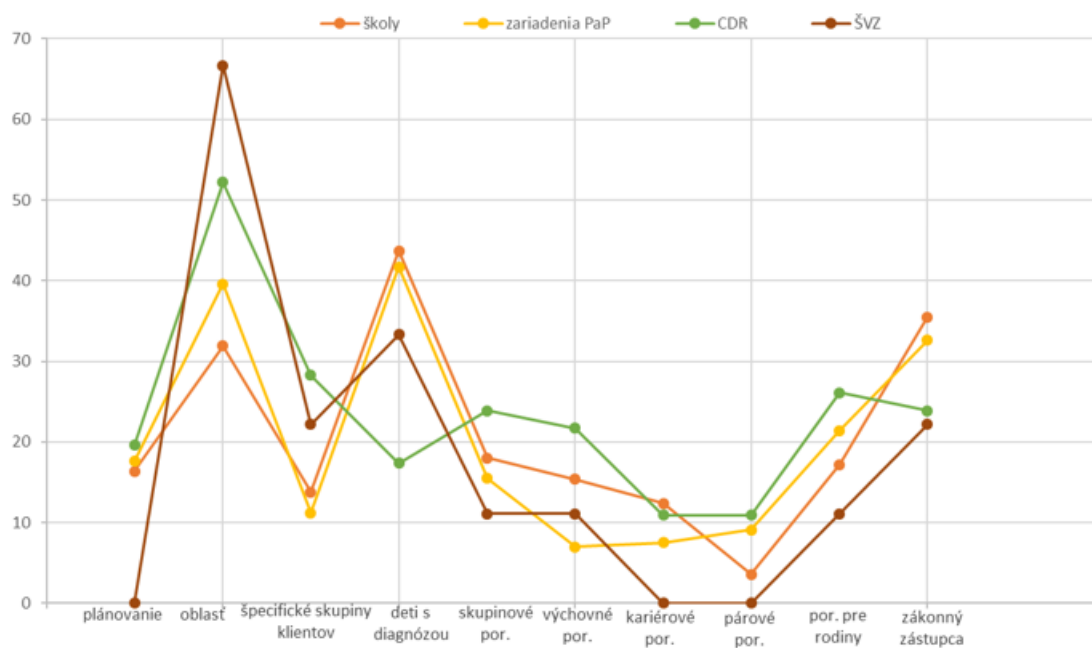

Legenda: N – celkový počet respondentov

S ohľadom na **inštitúciu**, v ktorej OZ pracovali, vyjadrovali **zamestnanci škôl** najčastejšie potrebu vzdelávať sa v téme poradenstva pre deti s diagnózou (43,7 %) a v práci so zákonným zástupcom (35,5 %). Pomerne často zamestnanci škôl vyjadrovali aj potrebu vzdelávať sa v poradenstve v konkrétnej oblasti (31,9 %). Ostatné z tém boli pre zamestnancov škôl menej zaujímavé. V skupinovom poradenstve by sa chcelo dozvedieť 18,0 % zamestnancov škôl, v poradenstve pre rodiny 17,2 %, v plánovaní poradenstva 16,4 %, vo výchovnom poradenstve 15,4 % OZ škôl, v poradenstve pre špecifické skupiny klientov 13,8 % respondentov, v kariérovom poradenstve 12,4 % OZ škôl a výrazne najmenej z nich prejavilo záujem o témy párového poradenstva (3,6 %). V prípade **zamestnancov zo zariadení PaP** bola taktiež najčastejšou potrebou vo vzdelávaní téma poradenstva pre deti s diagnózou (41,7 %) a téma poradenstva v konkrétnej oblasti (39,6 %). Takmer každý tretí OZ zo zariadenia PaP tiež vyjadril potrebu vzdelávať sa v práci so zákonným zástupcom (32,6 %). Potrebu vzdelávať sa v poradenstve pre rodiny vyjadrila viac ako pätina týchto respondentov (21,4 %). Medzi menej frekventované témy patrila téma plánovania poradenstva (17,6 %), skupinového poradenstva (15,5 %), poradenstva so zameraním na špecifické skupiny klientov (11,2 %), párového poradenstva (9,1 %), kariérového (7,5 %) a výchovného poradenstva (7,0 %). V prípade **OZ**

pracujúci v CDR viac ako polovica OZ vyjadrila potrebu vzdelávať sa v poradenstve v konkrétnej oblasti (52,2 %). Ďalšie z tém vnímala ako dôležité len asi štvrtina OZ z CDR. Konkrétne išlo o témy poradenstva pre špecifické skupiny klientov (28,3 %), poradenstva pre rodiny (26,1 %), prácu so zákonným zástupcom (23,9 %), skupinové poradenstvo (23,9 %) a výchovné poradenstvo (21,7 %). Menej ako pätina respondentov z CDR deklarovala potrebu vzdelávať sa v plánovaní poradenstva (19,6 %) a v poskytovaní poradenstva pre deti s diagnózou (17,4 %). Túto potrebu na rozdiel od ostatných skupín vnímali OZ z CDR pomerne menej často. Potrebu vzdelávať sa v kariérovom a párovom poradenstve vyjadrilo rovnako veľa OZ, konkrétne 10,9 %. **OZ pracujúci v ŠVZ** najčastejšie vyjadrovali potrebu vzdelávať sa v témach poradenstva v konkrétnej oblasti (66,7 %). Až dve tretiny OZ zo ŠVZ vnímali za dôležité vzdelávať sa v rámci tejto témy. Iba tretina z nich prejavila záujem o vzdelávanie v téme poradenstva pre deti s diagnózou (33,3 %). Potrebu vzdelávať sa v téme poradenstva pre špecifické skupiny klientov a v práci so zákonným zástupcom prejavilo 22,2 % respondentov zo ŠVZ, 11,1 % z nich by sa rado vzdelávalo v téme skupinového a výchovného poradenstva a tiež v téme poradenstva pre rodiny. O ostatné z tém OZ pracujúci v ŠVZ neprejavili žiadny záujem (0,0 %). Pri interpretácii týchto frekvencií je potrebné zobrať do úvahy nízku početnosť OZ pracujúcich v rámci ŠVZ (n = 9). Z tohto dôvodu mohli potreby konkrétnych jednotlivcov výrazne ovplyvniť témy vzdelávania v rámci tejto skupiny. V grafe 25 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva s ohľadom na inštitúciu.

Graf 25 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva s ohľadom na inštitúciu (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

3.4.2 Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Ďalej boli zisťované štatistické rozdiely v potrebách vzťahujúcich sa na poradenstvo s ohľadom na kariérový stupeň, kategóriu OZ a inštitúciu, v rámci ktorej OZ pracovali. S ohľadom na **kariérový stupeň** sa ukázalo, že štatisticky významný rozdiel v potrebách vzdelávania v rámci oblasti poradenstva bol zaznamenaný v téme *plánovanie poradenstva*, tiež v *poradenstve v konkrétnej oblasti* a *poradenstve pre špecifické skupiny klientov*. Tieto potreby boli vyššie u **začínajúcich a samostatných OZ** v porovnaní s OZ s vyššími kariérovými stupňami. Potreby vzdelávania v rámci realizácie *skupinového poradenstva*, *poradenstva pre rodiny* a *práce so zákonným zástupcom* sa taktiež líšili vzhľadom na kariérový stupeň, pričom

vo všetkých troch prípadoch boli vyššie u **samostatných OZ** v porovnaní s ostatnými. Potreby vzdelávať sa v téme *výchovného poradenstva, kariérového poradenstva, párového poradenstva a poradenstva pre deti a žiakov so ŠVVP* sa významne nelíšili s ohľadom na kariérový stupeň respondentov.

Vo väčšine tém zameraných na vzdelávanie v oblasti poradenstva sa potreby líšili vzhľadom na **kategóriu OZ**. V *plánovaní poradenského procesu* boli zaznamenané významné rozdiely, konkrétne bola táto potreba vyššia u **psychológov, kariérových poradcov a mierne u sociálnych pedagógov** v porovnaní s ostatnými kategóriami OZ. Vyššia potreba vzdelávania v *poradenstve v konkrétnej oblasti* bola zistená u **psychológov, liečebných a sociálnych pedagógov**. **Psychológovia** a **sociálni pedagógovia** vyjadrili zároveň vyššiu potrebu vo vzdelávaní v témach *skupinového poradenstva, poradenstva pre rodiny* a tiež *výchovného poradenstva*, v ktorom bola zaznamenaná vyššia potreba aj u **kariérových poradcov a liečebných pedagógov**. Vzdelávanie v *kariérovom poradenstve* sa taktiež významne líšilo vzhľadom na kategóriu OZ, konkrétne v prípade **psychológov a kariérových poradcov** bola potreba vzdelávať sa v danej oblasti výrazne vyššia ako u ostatných kategórií OZ. Potreba vzdelávania v *párovom poradenstve* bola najvyššia u **psychológov**. V témach *poradenstva pre deti s diagnózou* vyjadrovali vyššiu potrebu **špeciálni pedagógovia** a **logopédi**. V témach *poradenstva pre špecifické skupiny klientov* sa potreba vzdelávať sa významne nelíšila vzhľadom na kategóriu OZ rovnako ani v práci so *zákonným zástupcom*.

Poradenstvo v konkrétnej oblasti sa významne odlišovalo vzhľadom na **inštitúcie**, v ktorých OZ pracovali, pričom vyššiu potrebu vzdelávať sa v tejto téme vykazovali **OZ poradenských zariadení, CDR a ŠVZ** v porovnaní s OZ zo škôl. Uvedené skupiny sa významne líšili aj v potrebe vzdelávať sa vo *výchovnom poradenstve*. V tomto prípade bola táto potreba vyššia u **OZ škôl a CDR**. V rámci *párového poradenstva* bola potreba vzdelávať sa významne vyššia u **OZ poradenských zariadení a CDR**. V súvislosti s *poradenstvom pre špecifické skupiny klientov* vyšší záujem vykazovali **OZ z CDR a ŠVZ. U zamestnancov škôl a poradenských zariadení** bola zaznamenaná vyššia potreba vzdelávania v súvislosti s *poradenstvom pre deti s diagnózou*. *Plánovanie poradenstva* sa významne nelíšilo s ohľadom na jednotlivé zariadenia a školy. Rovnako sa štatisticky významne nelíšila ani potreba vo vzdelávaní v *skupinovom poradenstve, v kariérovom poradenstve, v poradenstve pre rodiny* ako ani v práci so *zákonným zástupcom*. V tabuľke 16 (príloha č. 3) sa nachádza grafické zobrazenie zhrnutia hlavných zistení z oblasti poradenstva.

ZHRNUTIE HLAVNÝCH ZISTENÍ Z OBLASTI PORADENSTVA

Najfrekvencovanejšie odpovede:

- ✓ celkovo najčastejšie respondenti vyjadrovali potrebu vzdelávať sa v témach poskytovania poradenstva pre deti s diagnózou, výnimkou boli *začínajúci OZ, psychológovia, liečební pedagógovia, OZ pracujúci v CDR a v ŠVZ*, ktorí najčastejšie vnímali dôležitosť vzdelávania v poradenstve v konkrétnej oblasti, taktiež boli výnimkou *kariéroví poradcovia*, ktorí mali najvýraznejší záujem o vzdelávanie v téme výchovného poradenstva, a *sociálni pedagógovia*, ktorí mali najvyšší záujem o vzdelávanie v práci so *zákonným zástupcom*.

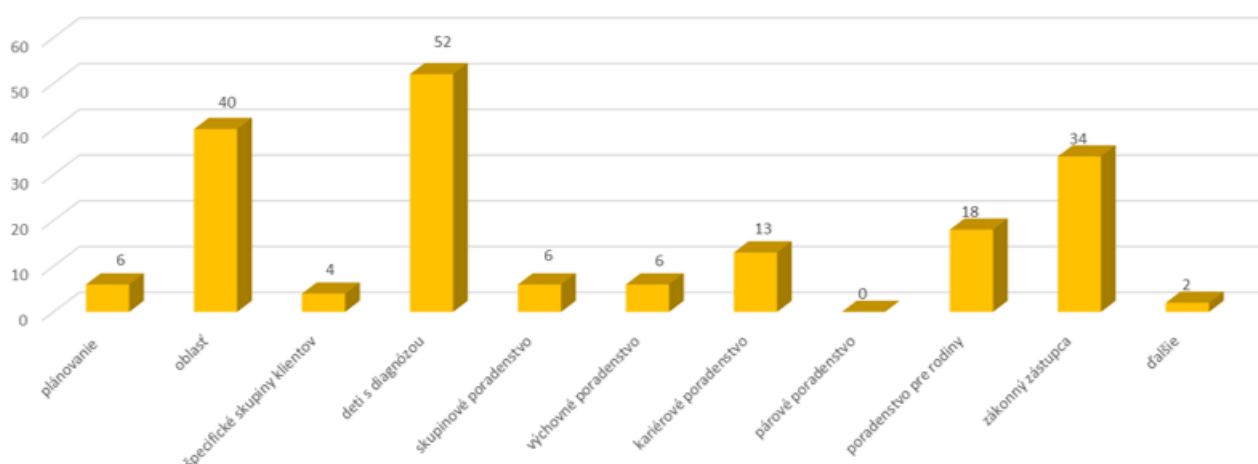
ZHRNUTIE HLAVNÝCH ZISTENÍ Z OBLASTI PORADENSTVA

Významné rozdiely medzi skupinami OZ:

- ✓ **s ohľadom na kariérový stupeň:** začínajúci a samostatní OZ majú vyššiu potrebu v témach plánovania poradenstva, poradenstva v konkrétnej oblasti a poradenstva pre špecifické skupiny klientov, samostatní OZ zároveň vykazovali vyššie potreby vzdelávať sa v témach skupinového poradenstva, poradenstva pre rodiny a práce so zákonným zástupcom;
- ✓ **s ohľadom na kategóriu OZ:** psychologovia mali oproti ostatným vyššiu potrebu vzdelávať sa v plánovaní poradenského procesu, v poradenstve v konkrétnej oblasti, v skupinovom poradenstve, v poradenstve pre rodiny, vo výchovnom poradenstve, v kariérovom aj párovom poradenstve, špeciálni pedagógovia mali vyššiu potrebu v porovnaní s ostatnými iba v prípade vzdelávania v poradenstve pre deti s diagnózou, kariéroví poradcovia v téme plánovania poradenstva, výchovného poradenstva a kariérového poradenstva, logopédi vykazovali vyššie potreby vzdelávania v poradenstve pre deti s diagnózou, sociálni pedagógovia v téme plánovania poradenstva, v poradenstve v konkrétnej oblasti, v skupinovom poradenstve, v poradenstve pre rodiny a vo výchovnom poradenstve, liečební pedagógovia mali vyššie potreby vzdelávať sa v témach poradenstva v konkrétnej oblasti a tiež v téme výchovného poradenstva;
- ✓ **s ohľadom na inštitúciu:** OZ škôl vyjadrili vyššiu potrebu v témach práce s deťmi s diagnózou a vo výchovnom poradenstve, OZ z poradenských zariadení mali častejšie záujem o vzdelávanie v konkrétnej oblasti, v párovom poradenstve a v poradenstve pre deti s diagnózou, OZ z CDR vykazovali vyššiu potrebu vzdelávať sa v poradenstve v konkrétnej oblasti, vo výchovnom poradenstve, v párovom poradenstve a v poradenstve pre špecifické skupiny klientov, OZ zo ŠVZ taktiež častejšie vyjadrovali potrebu vzdelávať sa v poradenstve pre špecifické skupiny klientov a v poradenstve v konkrétnej oblasti.

3.4.3 Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva

V každej z otázok dopytujúcich sa na tému poradenstva mali účastníci prieskumu možnosť vyjadriť v jej otvorenej časti konkrétnu tému vzdelávania, o ktorú by mali záujem. V súvislosti s témami poradenstva vyjadrili respondenti 181 konkrétnych odpovedí, pričom najviac z nich sa týkalo vzdelávania v poskytovaní poradenstva pre deti s diagnózou (28,7 % odpovedí), nasledovalo poskytovanie poradenstva v konkrétnej oblasti (22,1 % odpovedí) a pre zákonných zástupcov (18,8 %). Menej odpovedí sa týkalo poskytovania poradenstva pre rodiny (9,9 %) a kariérového poradenstva (7,2 %), ale tiež plánovania poradenstva, skupinového a výchovného poradenstva (po 3,3 % odpovedí), poradenstva pre špecifické skupiny klientov (2,2 % odpovedí) alebo iných tém, ktoré boli zaradené do kategórie ďalšie (1,1 % odpovedí). Ani jedna z doplňujúcich odpovedí respondentov sa netýkala párového poradenstva (0,0 %). V grafe 26 sú vyobrazené početnosti jednotlivých odpovedí na otvorené otázky v témach v oblasti poradenstva. V ďalšej časti budú konkrétne popísané odpovede uvádzané respondentmi.

Graf 26 Početnosti odpovedí na otvorené otázky jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti poradenstva (n = 181)

Legenda: n – počet konkrétnych tém vzdelávaní

V rámci prvej otázky mohli OZ popísať témy vzdelávania zamerané na *plánovanie poradenstva*. Potrebu vzdelávania v tejto oblasti vyjadrilo 124 OZ, pričom 6 z nich tieto témy špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 6 tém vzdelávaní, z ktorých boli vytvorené 2 kategórie. Bližšie špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 4.

- Poradenský proces:** Táto kategória zahŕňa 4 odpovede, ktoré popisujú začatie poradenského procesu – uzavretie kontraktu, definovanie cieľov alebo súvisia s poradenským procesom a postupmi v rámci neho.
- S ohľadom na kategóriu odborného zamestnanca:** V tejto kategórii sú zahrnuté 2 výroky, ktoré súvisia s plánovaním poradenstva špeciálnych pedagógov a logopédov.

V rámci druhej otázky mohli účastníci prieskumu vyjadriť témy vzdelávania zamerané na *poradenstvo v konkrétnej oblasti*. Potrebu vzdelávania v tejto oblasti vyjadrilo 239 respondentov, pričom 32 z nich tieto témy špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 40 tém vzdelávaní, z ktorých boli vytvorené 3 kategórie. Najfrekvencovanejšou bola pritom kategória sebapoškodzovanie. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 4.

- Sebapoškodzovanie:** Uvedená kategória obsahuje 28 výrokov týkajúcich sa tém poradenstva v témach sebapoškodzovania u detí.
- Sexuálna a vzťahová výchova:** V rámci tejto kategórie sú zahrnuté odpovede v spojitosti s oblasťou sexuálnej a vzťahovej výchovy. Konkrétne zahŕňa 9 odpovedí, v ktorých OZ vyjadrovali potrebu vzdelávania v témach poradenstva v rámci sexuality, rodovej rozmanitosti alebo vzťahov.
- Iné:** V tejto kategórii sa nachádzajú 3 výroky nespádajúce do uvedených kategórií, súvisia napríklad s hľadaním identity alebo témami trémy či rozvodu.

V rámci tretej otázky mohli OZ vyjadriť témy vzdelávania zamerané na poradenstvo pre *špecifické skupiny klientov*. Potrebu vzdelávania v tejto oblasti vyjadrilo v kvantitatívnej časti 105 respondentov, pričom len 4 z nich tieto témy špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzali 4 témy vzdelávaní. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 4.

- Inojazyčné a inoetnické prostredie:** Táto kategória obsahuje 4 odpovede, v ktorých OZ špecifikujú potrebu vzdelávania v poradenstve pre inojazyčné deti (bilingválne a ukrajinsky hovoriace) a pre rómske deti.

V rámci ďalšej otázky mohli respondenti prieskumu uviesť témy vzdelávania zamerané na *poradenstvo pre deti s diagnózou*. Potrebu vzdelávania v tejto oblasti vyjadrilo v kvantitatívnej časti až 333 respondentov, pričom 45 z nich tieto témy špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 52 tém vzdelávania, z ktorých boli vytvorené 4 kategórie. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 4.

1. **Diagnóza:** Táto kategória zahŕňa 41 odpovedí, ktoré sa týkajú poradenstva pri poruchách autistického spektra, ADHD, narušenej komunikačnej schopnosti, pri vývinových poruchách učenia, poruchách príjmu potravy, úzkostných a depresívnych poruchách, poruchách správania (užívanie psychoaktívnych látok), prípadne odpovede súviseli s traumou, respektíve s diagnózou posttraumatická stresová porucha.
2. **Spolupráca s pedagogickými zamestnancami:** Obsahuje 4 výpovede respondentov, ktoré sa týkali vzdelávania v témach poradenstva pre pedagogických zamestnancov v súvislosti s prácou s deťmi s diagnózou.
3. **Rozvoj zručností a motivácia žiakov:** V rámci tejto kategórie je zahrnutých 5 odpovedí týkajúcich sa napríklad zvládania situácií alebo motivácie k sebarozvoju a učeniu.
4. **Iné:** Kategória obsahuje 2 výroky nesúvisiace s vyššie uvedenými kategóriami.

Respondenti mohli tiež vyjadrovať potrebu vzdelávať sa v témach *skupinového poradenstva*. Potrebu vzdelávania v tejto oblasti vyjadrilo v kvantitatívnej časti 131 respondentov, pričom len 6 z nich tieto témy špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 6 tém vzdelávania, ktoré boli zaradené do 3 kategórií. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 4.

1. **Oblasť:** Táto kategória obsahuje 1 výrok, na základe ktorého má OZ záujem vzdelávať sa v témach skupinového poradenstva v súvislosti s triednou klímou.
2. **Proces:** V rámci tejto kategórie boli zaradené 4 výroky spojené s prípravou a plánovaním skupinového poradenstva a rôznymi aspektmi objavujúcimi sa v procese skupinového poradenstva – dynamika skupiny, efektívne poradenstvo.
3. **Cieľová skupina:** Táto kategória obsahuje 1 výrok popisujúci cieľovú skupinu v rámci skupinového poradenstva, konkrétne s rodičmi a adolescentmi.

Respondenti mohli tiež vyjadrovať potrebu vzdelávať sa v témach *výchovného poradenstva*. V rámci kvantitatívnej časti 101 respondentov vyjadrilo potrebu vzdelávať sa v témach výchovného poradenstva, pričom len 6 z nich tieto témy špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 6 tém vzdelávania, z ktorých boli vytvorené 3 kategórie. Jednotlivé kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 4.

1. **Oblasť:** Táto kategória obsahuje 3 výroky spojené s oblasťami v rámci výchovného poradenstva, primárne išlo o témy problémového správania.
2. **Prekážky:** V tejto kategórii sa nachádzajú 2 výroky súvisiace s prekážkami vo vzdelávaní v rámci výchovného poradenstva, konkrétne s nedostatkom možností a slabou ponukou vzdelávania.
3. **Legislatíva:** Jeden z respondentov vyjadril potrebu vzdelávať sa v témach legislatívy v nadväznosti na výchovné poradenstvo.

V ďalšej otázke OZ vyjadrovali záujem o vzdelávanie v témach *kariérového poradenstva*. V rámci kvantitatívnej časti 81 respondentov vyjadrilo potrebu vzdelávať sa, pričom 13 z nich tieto témy špecifikovalo v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo 13 tém vzdelávania. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 4.

1. **Kariérové poradenstvo pre skupiny žiakov:** Táto kategória obsahuje 6 odpovedí súvisiacich s kariérovým poradenstvom pre žiakov so ŠVVP a tiež pre žiakov na základných školách vo všeobecnosti.
2. **Nové trendy:** Uvedená kategória obsahuje 2 výroky súvisiace s požiadavkou zahŕňať nové trendy vo vzdelávaní v rámci kariérového poradenstva.
3. **Prekážky:** 2 odpovede zaradené do tejto kategórie sa týkajú prekážok vo vzdelávaní v rámci kariérového poradenstva.
4. **Iné:** Kategória obsahuje 3 výroky nesúvisiace s uvedenými kategóriami.

Respondenti mali tiež možnosť vyjadriť potrebu vzdelávania v témach *párového poradenstva*. V rámci kvantitatívnej časti 40 respondentov vyjadrilo potrebu vzdelávať sa, žiaden z nich však tieto témy nešpecifikoval v otvorenej časti otázky.

V rámci ďalšej otázky súvisiacej s poskytovaním *poradenstva pre rodiny* vyjadrilo 139 odborných zamestnancov záujem vzdelávať sa v danej téme, pričom 15 z nich v rámci otvorenej časti otázky špecifikovalo konkrétne témy, v ktorých majú záujem sa vzdelávať. V týchto odpovediach sa nachádzalo 18 tém vzdelávania, z ktorých boli vytvorené 4 kategórie. Najpočetnejšou je pritom kategória poradenstvo v práci s dieťaťom a jeho rodinou. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 4.

1. **Vzťahy v rodine:** Uvedená kategória obsahuje 5 odpovedí týkajúcich sa vzťahov v rodine, či už vzťahov medzi rodičmi, súrodencami alebo vzťahov medzi dieťaťom a rodičom.
2. **Rodina v záťažovej situácii:** Táto kategória obsahuje 3 výroky v súvislosti s prácou s rodinou v záťažovej situácii (napr. rodina v rozvoze, rodina s dieťaťom s diagnózou).
3. **Proces:** V rámci tejto kategórie sa nachádzajú 3 výroky popisujúce témy vzdelávania zamerané na proces poskytovania poradenstva pre rodiny, či už zručnosti potrebné na túto prácu alebo vhodné metódy a aktivity.
4. **Poradenstvo v práci s dieťaťom a jeho rodinou:** Obsahuje 7 výpovedí týkajúcich sa poskytovania poradenstva pre rodičov vo všeobecnosti, prípadne prácu s konkrétnou problematikou: práca s rodinou s dieťaťom v náhradnej starostlivosti, práca s rodinou z rómskej komunity a tiež práca s nezrelými rodičmi. Súčasťou tejto kategórie sú aj výroky súvisiace s prácou s rodinou so žiakom s posttraumatickou stresovou poruchou.

V rámci ďalšej otázky súvisiacej s *prácou so zákonným zástupcom* vyjadrilo 242 respondentov v kvantitatívnej časti záujem vzdelávať sa v týchto témach, 34 z nich pritom v otvorenej časti otázky špecifikovalo konkrétne témy v rámci tejto oblasti, v ktorých majú záujem sa vzdelávať. V týchto odpovediach sa nachádzalo rovnako veľa tém vzdelávania, z ktorých bolo vytvorených 5 kategórií. Viac ako tretina tém sa pritom týka kategórie nespolutracujúci rodič. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 4.

1. **Práca s rodičmi žiakov s diagnózou:** Táto kategória obsahuje 9 odpovedí súvisiacich s deťmi s rôznymi diagnózami a prácou s ich rodičmi. OZ pomenovali všeobecne tému práce s rodičmi žiakov so ŠVVP, ale zároveň v určitých výrokoch aj konkretizovali jednotlivé diagnózy: práca s rodičmi žiakov s ADHD, poruchami autistického spektra a mentálnym postihnutím.
2. **Konkrétne oblasti:** Uvedená kategória obsahuje 4 výroky popisujúce oblasti, v ktorých OZ vnímajú potrebu vzdelávania v rámci témy práce so zákonným zástupcom, konkrétne pri téme záškoláctva, domácej prípravy, problémoch učenia či výchovy alebo výberu školy.
3. **Nespolutracujúci rodičia:** S ohľadom na počet výrokov zaradených v tejto kategórii (n = 13) je táto kategória najpočetnejšia v téme práce so zákonným zástupcom. OZ pritom popisovali potrebu

vzdelávať sa pri práci s konfliktným rodičom, nespolupracujúcim rodičom, rodičom v odpore, agresívnym či nemotivovaným rodičom.

4. **Komunikácia s rodičmi:** V rámci tejto kategórie sa nachádza 6 výrokov popisujúcich témy vzdelávania zamerané na komunikáciu s rodičmi, ich zlepšenie a zefektívnenie.
5. **Iné:** Táto kategória obsahuje 2 výroky, ktoré nesúviseli s uvedenými kategóriami.

Na záver všetkých otázok z oblasti poradenstva sa mohli respondenti vyjadriť v rámci otvorenej otázky k *ďalším nepomenovaným témam vzdelávania* v témach poradenstva, pričom 2 z nich uviedli odpoveď. Tieto odpovede boli zaradené na základe obsahu do 2 nižšie uvedených kategórií. Rovnako ako v predošlých témach v časti ďalšie oblasti tieto odpovede vo všeobecnosti nesúvisia s ďalšími témami vzdelávania, skôr pre respondentov predstavovali priestor vyjadriť názor na vzdelávania v témach poradenstva vo všeobecnosti. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 4.

1. **Zameranie na prax:** Táto kategória obsahuje 1 výrok v súvislosti s potrebou zamerať sa v rámci vzdelávania na ich aplikovateľnosť a praktickosť.
2. **Irelevantné:** Uvedená kategória obsahuje 1 výrok, ktorý nie je možné zaradiť do žiadnej z vytvorených kategórií, a zároveň nepopisuje vykonávanie intervencie ako takej.

Tabuľka 4 Kategórie a príklady odpovedí na otázky v oblasti poradenstvo

POLOŽKA	KATEGÓRIE	POČET ODPOVEDÍ	PRÍKLADY ODPOVEDÍ
Plánovanie poradenstva	poradenský proces	4	ID4: uzavretie kontaktu
			ID304: postupy v poradenstve, jednotlivé kroky a využitie v praxi
			ID463: definovanie cieľov – kontrakt
	s ohľadom na kategóriu OZ	2	ID412: špeciálnopedagogické poradenstvo
			ID266: poradenstvo od raného veku klientov (pre logopédov)
Poradenstvo v konkrétnej oblasti	sebapoškodzovanie	28	ID691: sebapoškodzovanie
			ID739: sebapoškodzovanie – ako pracovať s deťmi
	sexuálna a vzťahová výchova	9	ID52: sexualita pri mentálnom postihnutí
			ID146: témy transgender v rámci základnej školy
			ID323: poradenstvo žiakom stredných škôl – sexuálny život
	iné	3	ID366: budovanie sebaobrazu, psychická odolnosť
		ID641: hľadanie identity	
		ID729: tréna, seba prijatie, trúchlenie, rozvod	
Poradenstvo pre špecifické skupiny klientov	inojazyčné a inoetnické prostredie	4	ID89: rómske deti
			ID505: bilingválne
			ID579: deti cudzincov – Ukrajincov
Poradenstvo pre deti s diagnózou	diagnóza	41	ID50: Aspergerov syndróm
			ID89: PAS
			ID76: práca s bulímiou, anorexiou
			ID380: poradenstvo pre žiakov so ŠVVP s vývinovými poruchami učenia

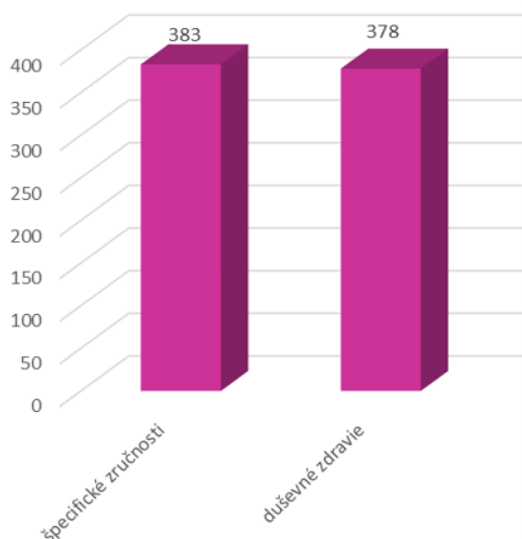
	spolupráca s pedagogickými zamestnancami	4	ID360: potreba poradenstva pre pedagógov pre prácu s touto skupinou klientov ID467: poradenstvo pre pedagogických zamestnancov
	rozvoj zručností a motivácia žiakov	5	ID380: zvládanie záťažových situácií ID497: motivácia k učeniu a sebarozvoju
	iné	2	ID425: návody na praktické a cielené poradenstvo ID716: spojenie – inkluzia týchto detí a „iných“ detí – poradiť im, ako spolupracovať
Realizácia skupinového poradenstva	oblasť	1	ID194: triedna klíma a aktivity
	proces	4	ID279: príprava, plánovanie skupinového poradenstva, vytváranie programov na skupinové poradenstvo ID371: skupinová dynamika, tlak skupiny ID384: efektívne skupinové poradenstvo
	cieľová skupina	1	ID410: adolescenti, rodičia
Výchovné poradenstvo	oblasť	3	ID23: klient v odpore ID327: problémové správanie
	prekážky	2	ID25: chýba špecializačné vzdelávanie pre zam. škôl ID245: nutné absolvovať, nemám možnosť, slabá ponuka!
	legislatíva	1	ID606: legislatíva
Kariérové poradenstvo	kariérové poradenstvo pre skupiny žiakov	6	ID391: základy poradenstva pre potreby žiakov ZŠ ID517: kam s deťmi so ŠVVP ďalej ID722: zo ZŠ na strednú školu
	nové trendy	2	ID334: inovatívne prvky ID384: nové trendy v kariérovom poradenstve
	prekážky	2	ID25: chýba špecializačné vzdelávanie
	iné	3	ID555: využitie v práci výchovného poradcu ID558: aktivity ID603: systém spolupráce s organizáciami trhu práce, úradom práce, portálmi pre VŠ
Poradenstvo pre rodiny	vzťahy v rodine	5	ID89: vzťahy rodičovstvo ID455: vzťahy medzi deťmi a rodičmi ID715: vzťah dieťa – rodič, súrodenci a ďalšie, rozvíjanie vzťahov v rodine
	rodina v záťažovej situácii	3	ID78: poradenstvo po rozvode ID625: ochorenie, postihnutie dieťaťa ID715: zvládanie rozvodového/porozvodového obdobia
	proces	3	ID630: zručnosti ID715: vhodné metódy/aktivity ID726: ako pracovať s rodinami a v akej miere
	poradenstvo v práci s dieťaťom a jeho rodinou	7	ID87: dedenie modelu správania rómskych žiakov z tej istej osady ID598: s rodičmi, ktorí sú nezrelí a nedávajú hranice výchovy ID595: deti v NRS, traumatizované deti
Práca so zákonným zástupcom	práca s rodičmi žiakov s diagnózou	9	ID170: pomoc pre rodiny s deťmi so ŠVVP a ich metodické vedenie ID729: rodičia detí s ADHD, PAS ID737: ako pracovať s deťmi s NKS v domácom prostredí

	konkrétne oblasti	4	ID4: pri záškoláctve
			ID11: poradenstvo rodičom v oblasti metodiky domácej prípravy žiakov
			ID204: poradenstvo a usmernenie rodičov pri problémoch učenia, správania alebo výbere odbornej školy pre žiaka
	nespolupracujúci rodičia	13	ID50: práca s konfliktným rodičom
			ID75: nestotožnený s dg. svojho dieťaťa
			ID621: komunikácia s agresívnym rodičom
	komunikácia s rodičmi	6	ID193: správna komunikácia s rodičmi začlenených žiakov
			ID321: efektívny dialóg
			ID425: zlepšenie komunikácie s rodičmi
	iné	2	ID477: stratégie rešpektujúcej výchovy
ID555: využitie v práci výchovného poradcu a školského špeciálneho pedagóga			
Ďalšie oblasti poradenstva	zameranie na prax	1	ID680: úplne všetky okruhy vnímam ako podstatné, na ktoré by bolo potrebné sa zamerať a najmä na praktické uplatnenie a ukážky
	irelevantné	1	ID388: odborné diskusie k špecifickým – hore uvedeným – témam – jednotlivé skupiny OZ, ale i spolu aj s akademickou obcou, aj medzi sebou zariadenia

3.5 Vzdelávanie v súvislosti s osobným rozvojom

V rámci tém vzdelávaní v súvislosti s osobným rozvojom mohli účastníci vyjadriť potrebu v témach tematicky zameraných tréningov na rozvoj špecifických zručností (napr. asertívna/nenasilná komunikácia, vedenie rozhovoru, riešenie konfliktov, prezentačné zručnosti, kritické myslenie) a tematicky zamerané tréningy na rozvoj duševného zdravia (napr. zvládanie záťaže, sociálno-psychologický výcvik, nácvik relaxačných techník). Spomedzi všetkých vzdelávacích tém patrili medzi najfrekvencovanejšie práve tie, ktoré súviseli s osobným rozvojom. Konkrétne išlo o tému *vzdelávaní zameraných na rozvoj špecifických zručností*, v ktorých sa chce vzdelávať 51,5 % respondentov, a tému *vzdelávaní zameraných na rozvoj duševného zdravia* (50,9 %). V grafe 27 sú vyobrazené početnosti jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja.

Graf 27 Početnosti vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja (N = 743)

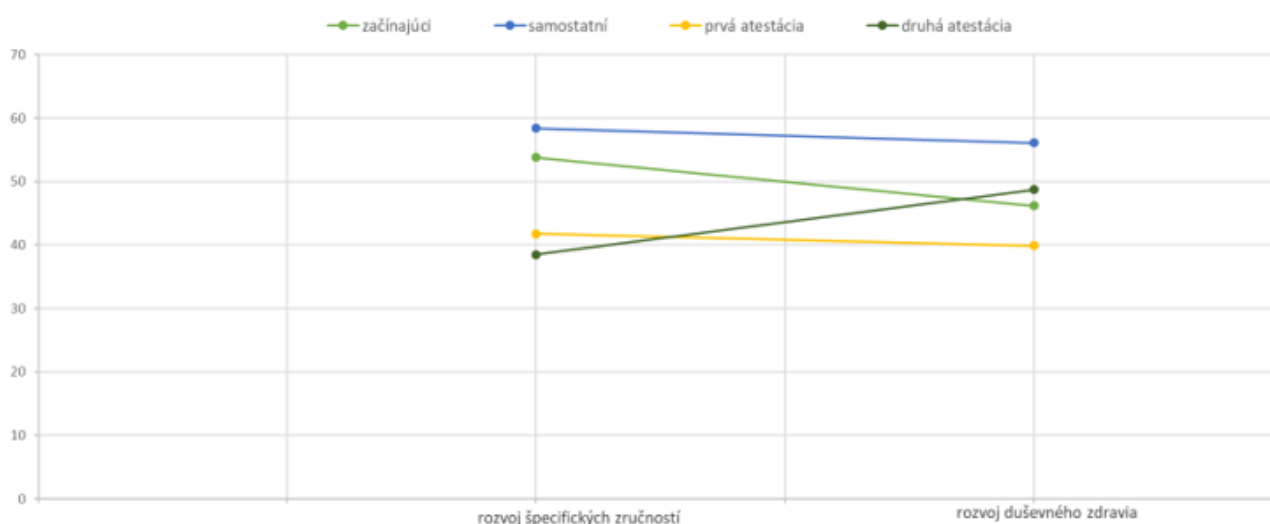

Legenda: N – celkový počet respondentov

3.5.1 Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja bola následne analyzovaná s ohľadom na kariérový stupeň OZ, kategóriu OZ aj s ohľadom na inštitúciu, v rámci ktorej OZ pracuje. Ukázalo sa, že s ohľadom na **kariérový stupeň** vnímajú **začínajúci OZ** potrebu vzdelávať sa v oboch témach súvisiacich s osobným rozvojom. O vzdelávanie na tému rozvoja špecifických zručností prejavilo záujem 53,8 % začínajúcich OZ a o vzdelávanie v súvislosti s rozvojom duševného zdravia 46,2 % začínajúcich OZ. **Samostatní OZ** taktiež vyjadrovali záujem o vzdelávanie v témach osobného rozvoja pomerne často. Vyšší záujem pritom prejavili o vzdelávanie súvisiace s rozvojom špecifických zručností (58,4 %) a o niečo nižší záujem prejavili v súvislosti s rozvojom duševného zdravia (56,1 %). **OZ s prvou atestáciou** vyjadrili pomerne podobný záujem o vzdelávanie v témach rozvoja špecifických zručností (41,8 %) aj témach rozvoja duševného zdravia (39,9 %). Na druhej strane **OZ s druhou atestáciou** vyjadrili ako jediný spomedzi týchto skupín vyšší záujem o vzdelávanie v témach rozvoja duševného zdravia (48,7 %) než v témach rozvíjajúcich špecifické zručnosti (38,5 %). V grafe 28 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja s ohľadom na kariérový stupeň.

Graf 28 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja s ohľadom na kariérový stupeň (N = 743)

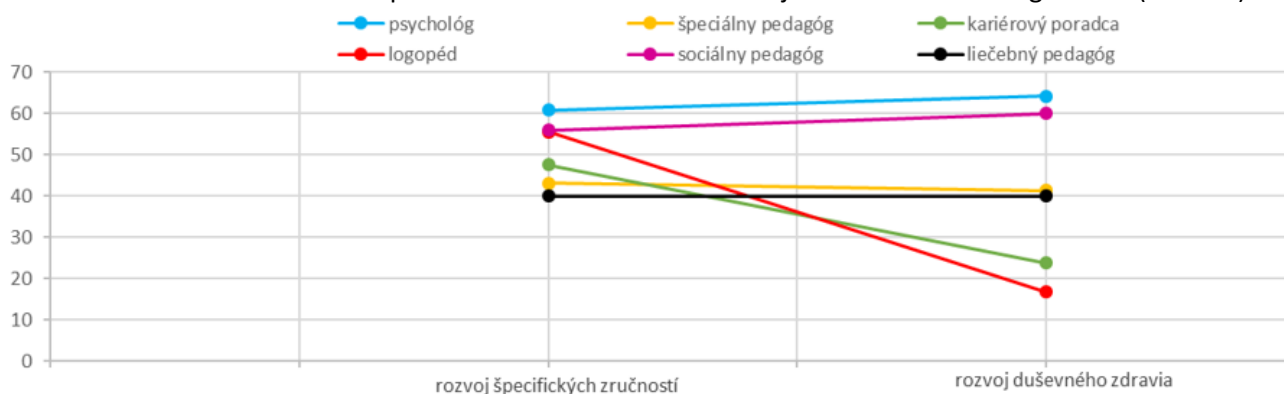

Legenda: N – celkový počet respondentov

S ohľadom na **kategóriu OZ** sa distribúcia tiež mierne líšila. **Psychológovia** vykazovali pomerne veľký záujem o obe z tém, pričom vyšší záujem prejavili o témy rozvoja duševného zdravia (64,2 %) v porovnaní s témami rozvoja špecifických zručností (60,8 %). **Špeciálni pedagógovia** prejavili o niečo vyšší záujem o témy rozvoja špecifických zručností (43,1 %) než o témy rozvoja duševného zdravia (41,3 %). **Kariéroví poradcovia** vyjadrili výrazne väčší záujem o vzdelávanie v témach rozvoja špecifických zručností (47,6 %) v porovnaní s témami rozvoja duševného zdravia (23,8 %). Ešte výraznejší rozdiel bol zaznamenaný u **logopédov**. Viac ako každý druhý vyjadril potrebu vzdelávať sa v témach rozvoja špecifických zručností (55,6 %), zatiaľ čo menej ako pätina z nich mala záujem o témy rozvoja duševného zdravia (16,7 %). V prípade **sociálnych pedagógov** sú tieto potreby pomerne vyrovnané, rozvoj duševného zdravia je však o niečo zaujímavejšou témou (60,0 %) ako rozvoj špecifických zručností (56,0 %). **Liečební pedagógovia** vyjadrili rovnako veľký záujem o tému rozvoja špecifických zručností (40,0 %) ako o témy rozvoja duševného zdravia (40,0 %). Aj v tomto prípade je však treba zohľadniť nízku početnosť liečebných pedagógov (n = 5). Vzhľadom na túto skutočnosť mohli potreby konkrétnych jednotlivcov výrazne ovplyvniť témy vzdelávaní

v rámci tejto skupiny. V grafe 29 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja s ohľadom na kategóriu OZ.

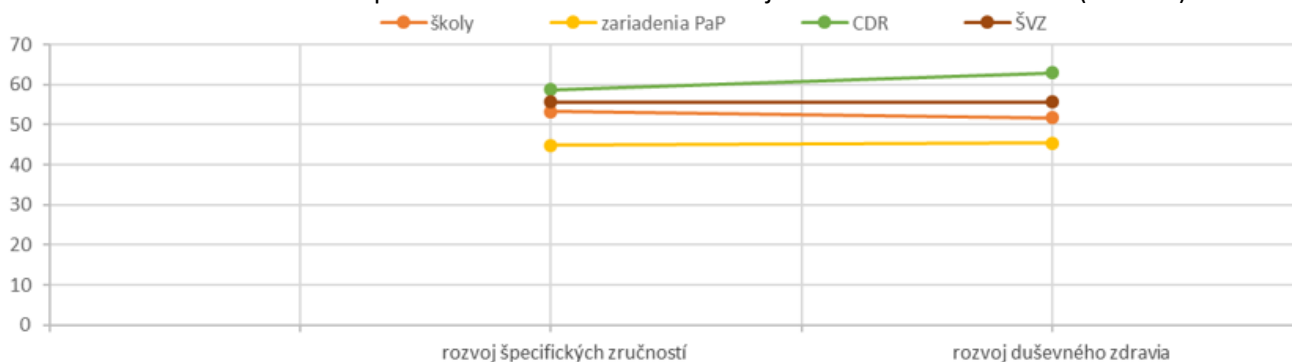
Graf 29 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja s ohľadom na kategóriu OZ (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

S ohľadom na **inštitúciu** sa ukázalo, že **zamestnanci škôl** majú väčší záujem o vzdelávanie v rozvoji špecifických zručností (53,3 %) ako v oblasti rozvoja duševného zdravia (51,7 %). Naopak, **zamestnanci zariadení PaP** prejavili o niečo vyšší záujem o rozvoj duševného zdravia (45,5 %) než o rozvoj špecifických zručností (44,9 %). Tento rozdiel bol však minimálny. Výraznejší rozdiel bol zistený u **zamestnancov CDR**, ktorí rovnako vyjadrili vyšší záujem o témy rozvoja duševného zdravia (63,0 %) oproti témam rozvoja špecifických zručností (58,7 %). V oboch prípadoch však ide o výrazne frekventované témy. **Zamestnanci ŠVZ** vyjadrili rovnaký záujem o obe témy (55,6 %). Pri interpretácii týchto výsledkov však treba zohľadniť nízku početnosť OZ pracujúcich v rámci ŠVZ (n = 9). V grafe 30 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja s ohľadom na inštitúciu.

Graf 30 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja s ohľadom na inštitúciu (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

3.5.2 Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Ďalej boli zisťované štatistické rozdiely v potrebách vzťahujúcich sa na vzdelávanie súvisiace s osobným rozvojom s ohľadom na kariérový stupeň, kategóriu OZ a inštitúciu, v ktorej OZ pracuje. Výsledky ukázali, že s ohľadom na **kariérový stupeň** boli zaznamenané štatisticky významné rozdiely v prípade *rozvoja špecifických zručností*, pričom táto potreba bola vyššia u **začínajúcich** a **samostatných OZ** v porovnaní s OZ s vyšším kariérovým stupňom. V prípade *rozvoja duševného zdravia* bola potreba významne najvyššia u **samostatných OZ**.

V témach osobného rozvoja boli zaznamenané významné rozdiely aj vzhľadom na **kategóriu OZ**. **Psychológovia**, **logopédi** a **sociálni pedagógovia** vykazovali vyššiu potrebu vzdelávať sa v *tematicky*

zameraných tréningoch na rozvoj špecifických zručností. **Psychológovia** a **sociálni pedagógovia** zároveň vykazovali v porovnaní s ostatnými kategóriami OZ významne vyššiu potrebu vzdelávať sa v témach zameraných na rozvoj duševného zdravia.

OZ sa významne nelíšili v záujme o vzdelávanie v témach súvisiacich s osobným rozvojom vzhľadom na **inštitúciu**, v ktorej pracujú. Rozdiely neboli zaznamenané ani v prípade rozvoja špecifických zručností, ani v prípade rozvoja duševného zdravia. V tabuľke 17 (príloha č. 3) sa nachádza grafické zobrazenie zhrnutia hlavných zistení z oblasti osobného rozvoja.

ZHRNUTIE HLAVNÝCH ZISTENÍ Z OBLASTI OSOBNÉHO ROZVOJA

Najfrekvencovanejšie odpovede:

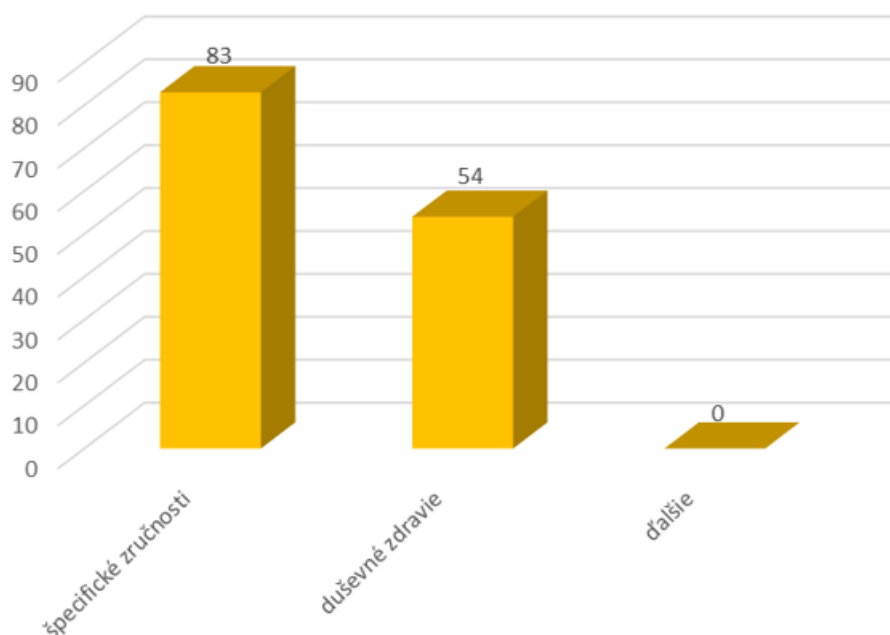
- ✓ celkovo bol o vzdelávanie v témach súvisiacich s oblasťou osobného rozvoja výrazne najväčší záujem spomedzi všetkých oblastí vzdelávania, pričom o obe z tém vzdelávania (rozvoj špecifických zručností aj rozvoj duševného zdravia) prejavila záujem viac ako polovica respondentov.

Významné rozdiely medzi skupinami:

- ✓ **s ohľadom na kariérový stupeň:** začínajúci a samostatní OZ majú v porovnaní s ostatnými vyššiu potrebu vzdelávať sa v témach rozvoja špecifických zručností, samostatní OZ majú zároveň významne vyššiu potrebu vzdelávať sa v témach duševného zdravia oproti iným kariérovým stupňom;
- ✓ **s ohľadom na kategóriu OZ:** psychológovia a sociálni pedagógovia vnímajú významne vyššiu potrebu vzdelávať sa v osobnom rozvoji (rozvoj špecifických zručností aj rozvoj duševného zdravia), u logopédov bola zaznamenaná vyššia potreba vzdelávať sa v tematicky zameraných tréningoch na rozvoj špecifických zručností;
- ✓ **s ohľadom na inštitúciu:** OZ sa nelíšia v tom, do akej miery vnímajú dôležitosť vzdelávať sa v témach osobného rozvoja.

3.5.3 Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja

V každej z otázok dopytujúcich sa na tému vzdelávania v súvislosti s osobným rozvojom mali účastníci prieskumu možnosť doplniť v jej otvorenej časti konkrétnu tému vzdelávania. V spojitosti s témami osobného rozvoja uviedli respondenti 137 konkrétnych odpovedí. S tematicky zameranými tréningami na rozvoj špecifických zručností súviselo 60,6 % z nich, tematicky zameraných tréningov na rozvoj duševného zdravia sa týkalo 39,4 % z odpovedí. Na záver všetkých otázok z oblasti osobného rozvoja mali OZ možnosť doplniť v rámci otvorenej otázky *ďalšie nepomenované témy vzdelávania v oblasti osobného rozvoja*, pričom ale žiaden z respondentov ďalšiu tému neuviedol. V grafe 31 sú vyobrazené početnosti jednotlivých odpovedí na otvorené otázky v témach v oblasti poradenstva. V ďalšej časti budú konkrétne popísané odpovede uvádzané respondentmi.

Graf 31 Početnosti odpovedí na otvorené otázky vzdelávacích potrieb v oblasti osobného rozvoja (n = 137)

Legenda: n – počet konkrétnych tém vzdelávaní

V rámci prvej otázky súvisiacej so vzdelávaním v oblasti tematicky zameraných tréningov na *rozvoj špecifických zručností* vyjadrilo 383 respondentov v kvantitatívnej časti záujem vzdelávať sa v týchto témach, 59 z nich pritom v rámci otvorenej časti otázky špecifikovalo konkrétne témy, v rámci ktorých majú záujem sa vzdelávať. V týchto odpovediach sa nachádzalo 83 tém vzdelávaní, z ktorých boli vytvorené nasledovné kategórie, pričom vyše polovica odpovedí súvisí s kategóriou komunikačné zručnosti. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 5.

- Riešenie konfliktov a spolupráca:** Táto kategória obsahuje 22 výrokov, ktoré sa týkali tém vzdelávania v riešení rôznych konfliktov a praktickosti týchto riešení.
- Komunikačné zručnosti:** Až 43 výrokov je obsiahnutých v tejto kategórii. Tá zahŕňa témy vzdelávaní ako asertívna a nenásilná komunikácia vo vzťahu k žiakom, kolegom a tiež rodičom.
- Kritické myslenie:** Táto kategória zahŕňa 8 výrokov popisujúcich kritické myslenie ako tému, na ktorú by sa OZ v rámci rozvoja špecifických zručností chceli zamerať.
- Prezentačné zručnosti:** 3 respondenti vyjadrili potrebu rozvíjať svoje prezentačné zručnosti.
- Digitálne zručnosti:** Kategória obsahuje 2 odpovede, v ktorých respondenti popisovali snahu zlepšiť svoje zručnosti pri práci s digitálnymi technológiami.
- Iné:** Táto kategória obsahuje 5 výrokov, ktoré po obsahovej stránke nespádajú do žiadnej z vytvorených kategórií.

V druhej otázke súvisiacej s prácou s *tematicky zameranými tréningami na rozvoj duševného zdravia* vyjadrilo 378 respondentov v kvantitatívnej časti záujem vzdelávať sa v týchto témach, pričom 44 z nich v rámci otvorenej časti otázky špecifikovalo konkrétne témy. V odpovediach sa nachádzalo 54 tém vzdelávaní, z ktorých boli vytvorené 2 kategórie. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 5.

- Psychohygiena:** Táto kategória zahŕňa 44 výrokov, pričom najväčšie množstvo z nich súvisí s rozvojom duševného zdravia prostredníctvom relaxácií. OZ vyjadrovali potrebu naučiť sa relaxačné techniky, vhodné napríklad aj pre pedagogických zamestnancov. Niektorí OZ mali záujem o vzdelávanie vo formách zvládania stresu, napríklad priamo v školskom prostredí, pričom niektoré odpovede

súviseli s vyhorením (respondenti majú záujem vzdelávať sa v témach rozvoja duševného zdravia ako prevencie vyhorenia).

2. **Sociálno-psychologický výcvik:** V rámci tejto kategórie sa nachádza 10 výrokov popisujúcich záujem absolvovať sociálno-psychologický výcvik v rámci rozvoja duševného zdravia.

Tabuľka 5 Kategórie a príklady odpovedí na otázky v oblasti osobný rozvoj

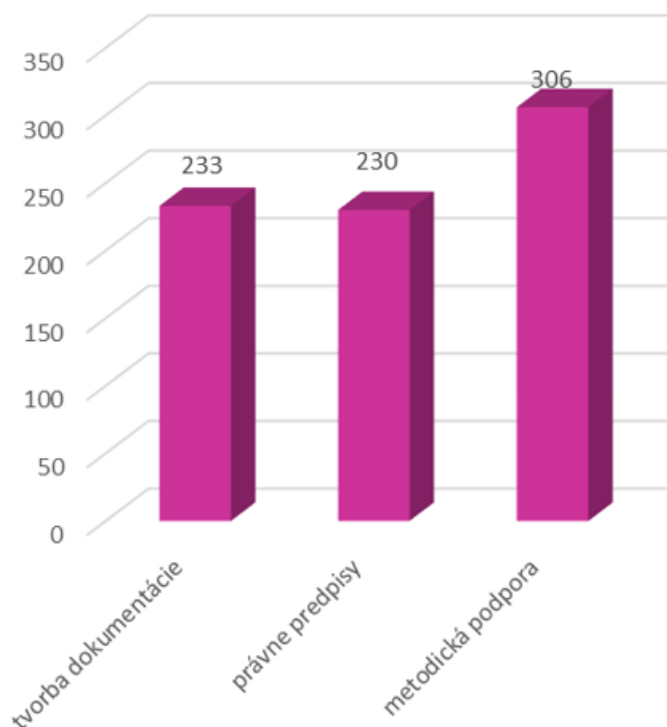
POLOŽKA	KATEGÓRIE	POČET ODPOVEDÍ	PRÍKLADY ODPOVEDÍ
Tematicky zamerané tréningy na rozvoj špecifických zručností	riešenie konfliktov a spolupráca	22	ID425: praktické riešenie konfliktných situácií ID499: riešenie konfliktov
	komunikačné zručnosti	43	ID64: asertívna komunikácia vo vzťahu k žiakom, kolegom a aj rodičom ID348: v oblasti komunikácie so žiakmi strednej školy (vedenie rozhovoru so žiakmi) ID559: chcela by som pokračovať vo vzdelávaní v nenásilnej komunikácii, no BA je pre mňa ďaleko
	kritické myslenie	8	ID529: kritické myslenie
	prezentačné zručnosti	3	ID248: prezentačné zručnosti
	digitálne zručnosti	2	ID598: IKT technológie, transformácia programu do programu, práca s rôznym druhom kvality technických zariadení, prepojenie LAPTOP – NOTEBOOK vo vysielaniach MS, alebo ZOOM ID742: rozvoj počítačových-technických zručností (napr. práca s programami)
	iné	5	ID381: sebariadenie ID417: Teória je dostupná a už aj často odprednášaná. Praktické veci v tejto oblasti chýbajú. Momentálne absolvujem platený tréning, ktorý ponúka absolútne praktické veci a nácviky, čo je super. ID427: time management pri plánovaní odbornej činnosti
	Tematicky zamerané tréningy na rozvoj duševného zdravia	psychohygiena	44
sociálno-psychologický výcvik		10	ID220: pre novoprijatých OZ ID559: jednoznačne by som privítala SPV, ale nie v BA... bližšie na východ

3.6 Vzdelávanie v súvislosti s vykonávaním nepriamej činnosti

Respondenti tiež vyjadrovali svoje potreby vo vzdelávaní v súvislosti s vykonávaním nepriamej činnosti. Konkrétne išlo o tvorbu dokumentácie (napr. individuálny vzdelávací program), orientáciu v právnych predpisoch a metodickú podporu PZ/OZ škôl a školských zariadení. Najčastejšie respondenti vyjadrovali potrebu v spojitosti s *metodickou podporou PZ/OZ škôl a školských zariadení* (41,2 %). *Vzdelávanie v tvorbe dokumentácie* (31,4 %) a v súvislosti s *orientáciou v právnych predpisoch* (31,0 %) vnímalo za potrebné

pomerne rovnaké množstvo participantov prieskumu. V grafe 32 sú vyobrazené početnosti jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti.

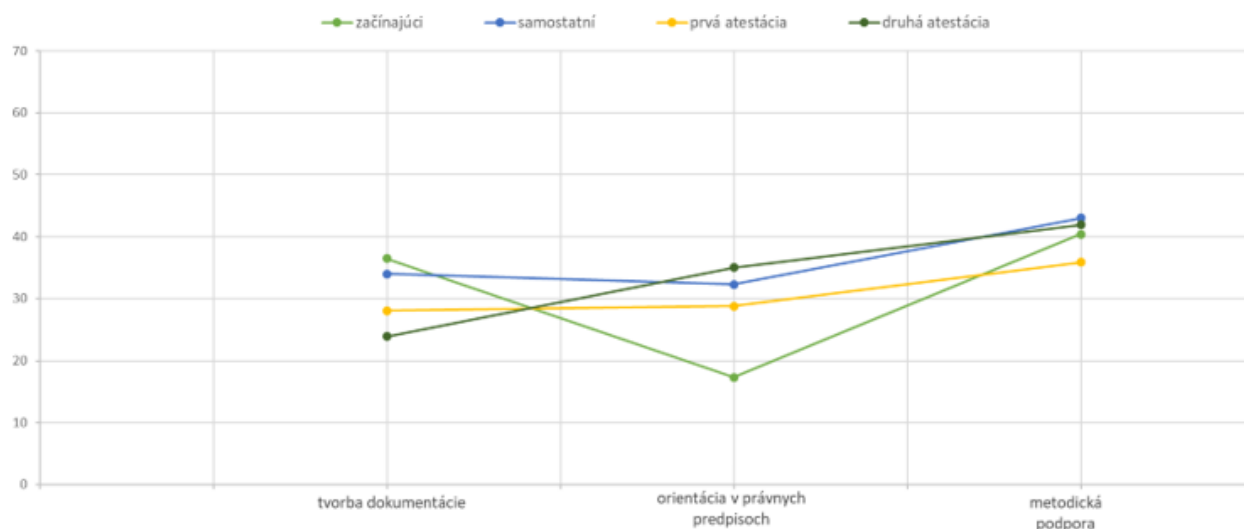
Graf 32 Početnosti vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

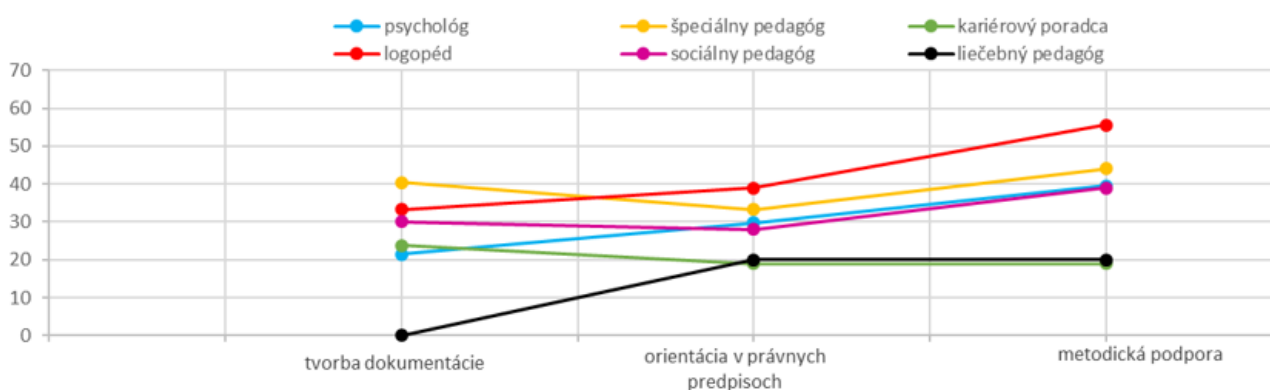
3.6.1 Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti výkonu nepriamej činnosti bola následne analyzovaná s ohľadom na kariérový stupeň OZ, kategóriu OZ aj s ohľadom na inštitúciu, v rámci ktorej OZ pracuje. Ukázalo sa, že s ohľadom na **kariérový stupeň** vyjadrovali **začínajúci OZ** výrazne vyššiu potrebu v súvislosti so vzdelávaním v poskytovaní metodologickej podpory (40,4 %) a v tvorbe dokumentácie (36,5 %) v porovnaní s orientáciou v právnych predpisoch (17,3 %). **Samostatní OZ** vyjadrovali vyšší záujem o vzdelávanie na tému poskytovania metodologickej podpory (43,0 %) ako na témy tvorby dokumentácie (34,0 %) a orientácie v právnych predpisoch (32,3 %), o ktoré mal záujem približne každý tretí samostatný OZ. Približne každý tretí **OZ s prvou atestáciou** mal záujem o vzdelávanie súvisiace s poskytovaním metodologickej podpory (35,9 %) a tiež s orientáciou v právnych predpisoch (28,8 %) a tvorbou dokumentácie (28,1 %). Aj v prípade **OZ s druhou atestáciou** bola v súvislosti s nepriamou činnosťou najpopulárnejšou témou vzdelávania téma poskytovania metodologickej podpory (41,9 %). Menší záujem prejavili o témy orientácie v právnych predpisoch (35,0 %) a približne každý štvrtý OZ s druhou atestáciou mal záujem o vzdelávanie na tému tvorby dokumentácie (23,9 %). V grafe 33 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti s ohľadom na kariérový stupeň.

Graf 33 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti s ohľadom na kariérový stupeň (N = 743)

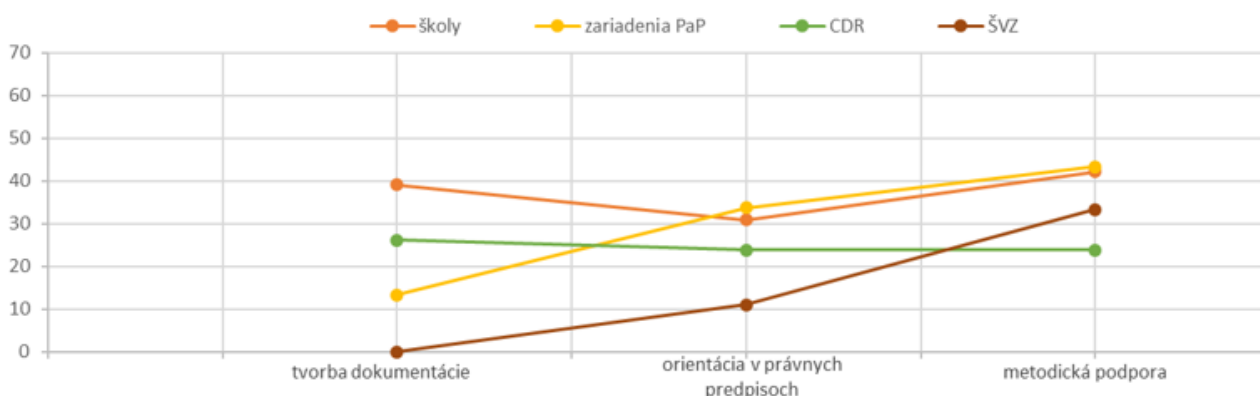
Legenda: N – celkový počet respondentov

S ohľadom na **kategóriu OZ** sa distribúcia záujmu o jednotlivé témy vzdelávania súvisiace s výkonom nepriamej činnosti tiež mierne líšila. **Psychológovia** najčastejšie prejavili záujem o vzdelávanie v poskytovaní metodologickej podpory (39,6%). Menší záujem vyjadrili v súvislosti s témami orientácie v právnych predpisoch (29,8%) a v tvorbe dokumentácie (21,5%), v ktorej sa chcel vzdelávať len približne každý piaty psychológ. **Špeciálni pedagógovia** vyjadrili taktiež najväčší záujem o tému poskytovania metodologickej podpory (44,0%), nasledovala téma tvorby dokumentácie (40,4%) a téma orientácie v právnych predpisoch (33,2%), ktorá bola zaujímavá približne pre každého tretieho špeciálneho pedagóga. Na rozdiel od ostatných kategórií OZ **kariéroví poradcovia** vyjadrili najvyšší záujem o vzdelávanie súvisiace s tvorbou dokumentácie (23,8%). O ďalšie dve témy prejavili rovnaký záujem – orientácia v právnych predpisoch (19,0%) a poskytovanie metodologickej podpory (19,0%). Viac ako každý druhý **logopéd** prejavil záujem o vzdelávanie v poskytovaní metodologickej podpory (55,6%). Menej logopédov malo záujem o vzdelávanie na tému orientácie v právnych predpisoch (38,9%) a približne každý tretí logopéd prejavil záujem o vzdelávanie v tvorbe dokumentácie. **Sociálni pedagógovia** vykazovali najvyšší záujem o vzdelávanie v poskytovaní metodologickej podpory (39,0%), menej z nich malo záujem o vzdelávanie v oblasti tvorby dokumentácie (30,0%) a orientácie v právnych predpisoch (28,0%). **Liečební pedagógovia** vyjadrili pomerne nízky záujem o témy vzdelávania v nepriamej činnosti, konkrétne 20,0% z nich malo záujem o vzdelávanie v poskytovaní metodologickej podpory a orientácie v právnych predpisoch a žiaden z nich nevyjadril záujem o tému tvorba dokumentácie (0,0%). Aj v tomto prípade však treba zohľadniť nízku početnosť liečebných pedagógov (n = 5). Vzhľadom na túto skutočnosť mohli potreby konkrétnych jednotlivcov výrazne ovplyvniť témy vzdelávania v rámci tejto skupiny. V grafe 34 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti s ohľadom na kategóriu OZ.

Graf 34 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti s ohľadom na kategóriu OZ (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

S ohľadom na **inštitúciu** výsledky ukázali, že **OZ zo škôl** prejavili najväčší záujem o vzdelávanie v poskytovaní metodologickej podpory (42,1 %). Pomerne rovnaké množstvo OZ zo škôl však vyjadrilo záujem aj o vzdelávanie na tému tvorby dokumentácie (39,1 %). Menej z nich malo záujem o témy orientácie v právnych predpisoch (30,9 %). **Zamestnanci zariadení PaP** taktiež vyjadrili najčastejšie záujem vzdelávať sa v poskytovaní metodologickej podpory (43,3 %) a zároveň približne každý tretí z nich vyjadril záujem o témy orientácie v právnych predpisoch (33,7 %). Výrazne menej OZ zo zariadení PaP prejavilo záujem o témy súvisiace s tvorbou dokumentácie (13,4 %). **Zamestnanci CDR** prejavovali v porovnateľnej miere záujem o vzdelávanie vo všetkých témach vzdelávania súvisiacich s nepriamou činnosťou. Približne každý štvrtý respondent z CDR mal záujem o každú z tém. Najčastejšie to bola téma tvorby dokumentácie (26,1 %), nasledovali orientácia v právnych predpisoch (23,9 %) a poskytovanie metodologickej podpory (23,9 %). **Zamestnanci ŠVZ** vyjadrovali taktiež najčastejšie záujem o vzdelávanie v poskytovaní metodologickej podpory (33,3 %). Výrazne menší záujem vyjadrili o tému orientácie v právnych predpisoch (11,1 %) a žiaden zo zamestnancov ŠVZ nevyjadril záujem o tému tvorby dokumentácie (0,0 %). Pri interpretácii týchto výsledkov však treba zohľadniť nízku početnosť OZ pracujúcich v rámci ŠVZ (n = 9). Vzhľadom na túto skutočnosť mohli potreby konkrétnych jednotlivcov výrazne ovplyvniť témy vzdelávania v rámci tejto skupiny. V grafe 35 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti s ohľadom na inštitúciu.

Graf 35 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti s ohľadom na inštitúciu (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

3.6.2 Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Ďalej boli zisťované štatistické rozdiely vo vzdelávacích potrebách vzťahujúcich sa na nepriamu činnosť vzhľadom na kariérový stupeň, kategóriu OZ a inštitúciu, v ktorej OZ pracuje. Z výsledkov vyplýva, že s ohľadom na **kariérový stupeň** sa vzdelávacie potreby u OZ **významne nelíšili**. Konkrétne potreba vzdelávania

pri tvorbe dokumentácie, rovnako potreba vzdelávania v právnych predpisoch ani potreba vzdelávania v rámci poskytovania *metodickej podpory PZ/OZ škôl a školských zariadení* sa nelíšili vzhľadom na kariérový stupeň.

Vzhľadom na **kategóriu OZ** sa významne líšila iba potreba vzdelávania v tvorbe dokumentácie, ktorá bola vyššia u **špeciálnych pedagógov a logopédov** v porovnaní s ostatnými kategóriami OZ. V ďalších dvoch témach nepriamej činnosti (*orientácia v právnych predpisoch a metodickej podpory PZ/OZ škôl a školských zariadení*) sa jednotlivé kategórie OZ významne nelíšili v miere záujmu o vzdelávanie v danej téme.

Tvorba dokumentácie sa významne líšila aj vzhľadom na **inštitúciu**, konkrétne u **OZ škôl** boli zaznamenané vyššie potreby vzdelávať sa v tejto oblasti. *Orientácia v právnych predpisoch* ani poskytovanie *metodickej podpory PZ/OZ škôl a školských zariadení* sa významne nelíšili vzhľadom na zariadenie a školu, v ktorej OZ pracovali. V tabuľke 18 (príloha č. 3) sa nachádza grafické zobrazenie zhrnutia hlavných zistení z oblasti nepriamej činnosti.

ZHRNUTIE HLAVNÝCH ZISTENÍ Z OBLASTI NEPRIAMEJ ČINNOSTI

Najfrekvencovanejšie odpovede:

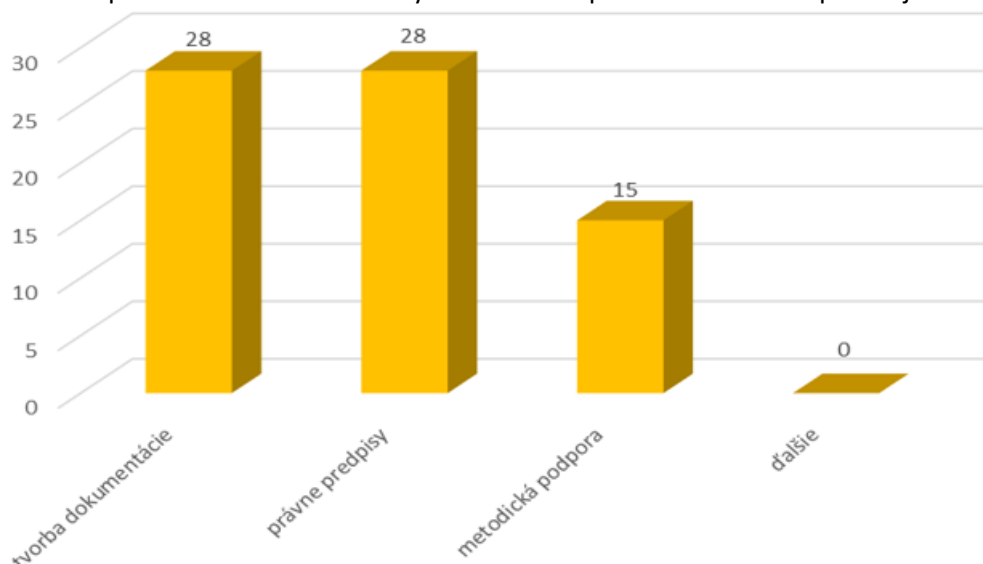
- ✓ celkovo najčastejšie respondenti vyjadrovali potrebu vzdelávať sa v poskytovaní metodickej podpory, jedine *kariéroví poradcovia, OZ pracujúci na školách* a v *CDR* vyjadrili najvyšší záujem o tému tvorby dokumentácie.

Významné rozdiely medzi skupinami:

- ✓ **s ohľadom na kariérový stupeň:** vzdelávanie v témach súvisiacich s nepriamou činnosťou je rovnako dôležité pre všetkých OZ bez ohľadu na kariérový stupeň;
- ✓ **s ohľadom na kategóriu OZ:** *špeciálni pedagógovia a logopédi* vykazujú významne vyššiu potrebu vzdelávať sa v tvorbe dokumentácie oproti ostatným OZ;
- ✓ **s ohľadom na inštitúciu:** *OZ škôl* vyjadrovali oproti iným OZ vyššiu potrebu vzdelávať sa v tvorbe dokumentácie.

3.6.3 Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti

V rámci každej z otázok dopytujúcich sa na témy vzdelávania súvisiace s vykonávaním nepriamej činnosti mohli respondenti doplniť v jej otvorenej časti konkrétnu tému vzdelávania, o ktorú by mali záujem. V nasledujúcom grafe 36 sa nachádzajú početnosti uvedených odpovedí k jednotlivým otázkam. V spojitosti s vykonávaním nepriamej činnosti doplnili respondenti 71 konkrétnych tém vzdelávania. *S tvorbou dokumentácie* súviselo 39,4 % z nich, rovnaké množstvo odpovedí sa týkalo *orientácie v právnych predpisoch*, 21,1 % odpovedí nadväzovalo na tému poskytovania *metodickej podpory pre PZ/OZ škôl a školských zariadení*. Na záver mali OZ možnosť doplniť aj *ďalšie témy* vzdelávania v rámci nepriamej činnosti, pričom túto možnosť nevyužil žiadny OZ. V ďalšej časti budú konkrétne popísané odpovede uvádzané respondentmi.

Graf 36 Početnosti odpovedí na otvorené otázky vzdelávacích potrieb v oblasti nepriamej činnosti (n = 71)

Legenda: n – počet konkrétnych tém vzdelávaní

V prvej otázke v rámci tém súvisiacich s nepriamou činnosťou – *tvorba dokumentácie* – vyjadrilo v kvantitatívnej časti svoju potrebu vzdelávať sa 233 respondentov, pričom 28 z týchto OZ v rámci otvorenej časti otázky špecifikovalo konkrétnu tému vzdelávania. V odpovediach sa nachádza rovnaká početnosť tém vzdelávaní, z ktorých boli vytvorené 3 kategórie. Najpočetnejšou kategóriou je dokumentácia žiakov so ŠVVP. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 6.

- 1. Dokumentácia žiakov vo všeobecnosti:** Táto kategória obsahuje 3 odpovede, ktoré súvisia s rôznymi otázkami v spojitosti s tvorbou dokumentácie vo všeobecnosti, napr. dĺžka uchovávaní, efektívnosť.
- 2. Dokumentácia žiakov so ŠVVP:** V rámci tejto kategórie sa nachádza 22 odpovedí, pričom väčšina z nich priamo pomenovala potrebu vzdelávať sa v téme tvorby individuálneho vzdelávacieho programu a jeho skvalitnenia pre rôzne deti a žiakov.
- 3. Dokumentácia s ohľadom na kategóriu odborného zamestnanca:** Obsahuje 3 odpovede súvisiace s dokumentáciou v práci napr. školského psychológa a psychológa.

V druhej otázke súvisiacej s nepriamou činnosťou – *orientácia v právnych predpisoch* – vyjadrilo v rámci kvantitatívnej časti svoju potrebu vzdelávať sa 230 respondentov, rovnako ako v prvej otázke 28 vyjadrilo v otvorenej časti otázky konkrétnu tému vzdelávania. V odpovediach sa nachádza rovnaká početnosť tém vzdelávaní, z ktorých boli vytvorené 2 kategórie. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 6.

- 1. Aktuálnosť právnych predpisov:** V rámci tejto kategórie je zaradených 13 odpovedí, ktoré súvisia skôr s potrebou súvisiacou s metodickým usmerňovaním než so vzdelávaním. Konkrétne OZ uvádzali potrebu byť vzdelaní, resp. informovaní o zmenách v právnych predpisoch.
- 2. Orientácia v právnych predpisoch:** Táto kategória obsahuje 15 odpovedí, ktoré popisujú potrebu získať prehľad v potrebných právnych predpisoch vo všeobecnosti alebo v súvislosti s konkrétnou kategóriou OZ (pri práci školského špeciálneho pedagóga, psychológa) alebo s legislatívou špecificky zameranou na poradenské zariadenia či na poradenský proces.

V tretej otázke súvisiacej s poskytovaním *metodickej podpory PZ/OZ škôl a školských zariadení* vyjadrilo potrebu vzdelávať sa 306 OZ, 15 z nich pritom špecifikovalo túto potrebu v otvorenej časti otázky. V odpovediach sa nachádzalo 15 tém vzdelávaní, z ktorých boli vytvorené 4 kategórie. Bližšie špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 6.

- 1. Metodická podpora konkrétnej skupiny zamestnancov:** V rámci tejto kategórie je zahrnutých 6 odpovedí, ktoré sa týkajú poskytovania metodickéj podpory pre zamestnancov v materských školách či v rámci školského podporného tímu.
- 2. Metodická podpora v konkrétnych témach:** Táto kategória zahŕňa 4 odpovede, ktoré uvádzajú konkrétne témy, v ktorých v rámci poskytovania metodickéj podpory vnímajú OZ potrebu vzdelávania, primárne v súvislosti s inklúziou, vzdelávaním žiakov so ŠVVP (narušená komunikačná schopnosť, mentálne postihnutie).
- 3. Metodické materiály:** Táto kategória obsahuje 4 odpovede nepriamo spojené so vzdelávaním. Sú v nej zaradené odpovede, ktoré súvisia s potrebou respondentov mať prístup k metodickým materiálom využiteľným prípadne aj pre PZ.
- 4. Iné:** V uvedenej kategórii je zahrnutý 1 výrok, ktorý nesúvisí s vytvorenými kategóriami.

Tabuľka 6 Kategórie a príklady odpovedí na otázky v oblasti nepriamej činnosti

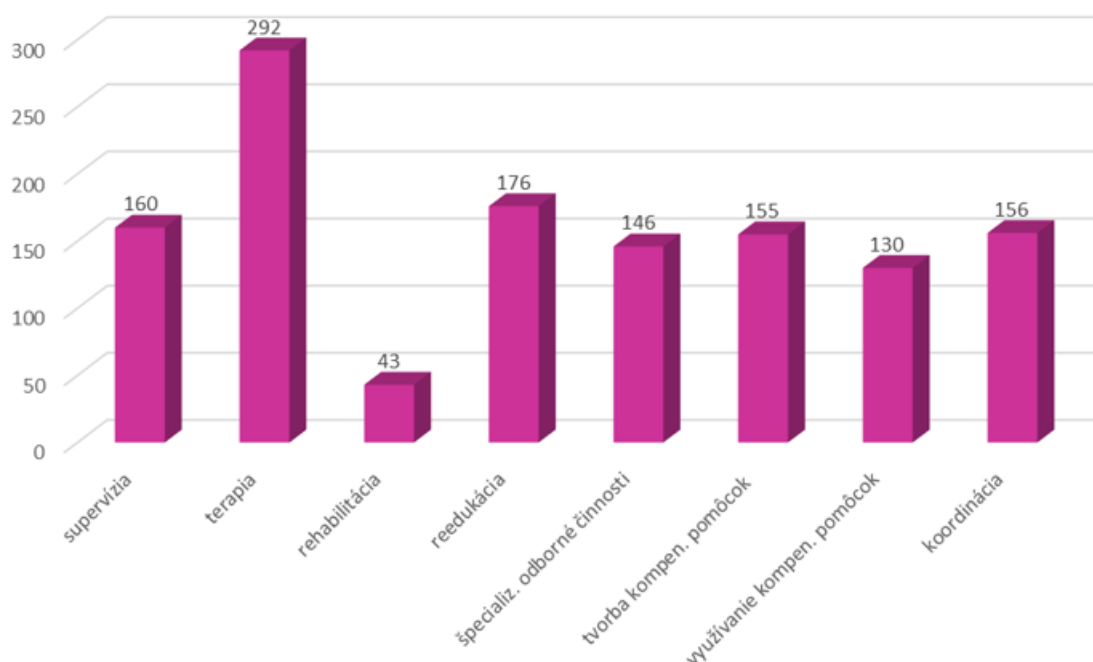
POLOŽKA	KATEGÓRIE	POČET ODPOVEDÍ	PRÍKLADY ODPOVEDÍ
Tvorba dokumentácie	dokumentácia žiakov vo všeobecnosti	3	ID366: efektívna tvorba dokumentácie zo sedení s klientmi
			ID384: čo všetko má tvoriť dokumentáciu, ako dlho uchovávať potrebnú dokumentáciu
	dokumentácia žiakov s diagnózou	22	ID91: IVP pre žiakov s PAS
			ID348: tvorba individuálneho programu a dokumentácia žiaka so ŠVVP
			ID372: skvalitnenie tvorby IVVP
	dokumentácia s ohľadom na kategóriu OZ	3	ID69: vedenie potrebnej dokumentácie v pozícii školského špeciálneho pedagóga
			ID305: vedenie dokumentácie psychológa a jej pravidlá
			ID638: áno, vedenie evidencie šk. psychológa
	Orientácia v právnych predpisoch	aktuálnosť právnych predpisov	13
ID115: zmeny v právnych predpisoch			
ID517: bolo by vhodné centralizovane zdieľať informácie o nových predpisoch – v praxi nemáme čas sledovať všetky úpravy na rôznych stránkach			
orientácia v právnych predpisoch		15	ID27: legislatíva pre poradenské zariadenia
			ID77: v súvislosti s prácou psychológa, ako aj pri práci s integrovanými žiakmi
			ID391: Základná orientácia v predpisoch
Metodická podpora PZ/OZ	metodická podpora konkrétnej skupiny zamestnancov	6	ID81: podpora zamestnancov MŠ
			ID127: pr. výcvik v práci so skupinou – učiteľmi, ako im vytvoriť aktivitu a pracovať s nimi/materská škola
			ID554: metodické usmerňovanie činnosti školského podporného tímu
	metodická podpora v konkrétnych témach	4	ID74: pri vzdelávaní žiakov so ŠVVP, zvládaním problémových žiakov – výchovné problémy
			ID136: metodické usmernenie v oblasti inkluzívneho vzdelávania; poradenstvo učiteľom pri tvorbe IVP-inkluzívne vzdelávanie žiakov s MP v ZŠ

metodické materiály	4	ID2: materiály pre pedagógov pre integrovaných žiakov
iné	1	ID286: prístup k metodickým materiálom
		ID625: organizácia spoločného vzdelávania

3.7 Vzdelávanie v iných odborných činnostiach

Participantí mali na záver možnosť vyjadriť svoje potreby vo vzdelávaní v súvislosti s inými odbornými činnosťami. Konkrétne vyjadrovali potrebu vo vzdelávaní v oblasti supervízie, terapie, rehabilitácie, reedukácie, špecializovaných odborných činnostiach, tvorbe a využívaní kompenzačných pomôcok a v oblasti koordinácie (napr. koordinátor klienta, koordinátor školského podporného tímu, koordinátor metodického usmerňovania). Spomedzi uvedených potrieb vyjadrovali respondenti výrazne najčastejšie potrebu vo vzdelávaní v téme *terapia* (39,3 %). Nasledovali pomerne rovnako frekventované témy vzdelávania v oblasti *reedukácie* (23,7 %), *supervízie* (21,5 %), *koordinácie* (21,0 %), *tvorby kompenzačných pomôcok* (20,9 %), *špecializovaných odborných činností* (19,7 %) a *využívania kompenzačných pomôcok* (17,5 %). Najmenej frekventovanou oblasťou v rámci vzdelávania v iných odborných činnostiach bola oblasť *rehabilitácie* (5,8 %), čo však pravdepodobne súvisí s tým, že ide o špecializovanú činnosť vykonávanú iba v rámci 3. – 5. podpornej úrovne definovaných v zákone (§ 131 ods. 4 až 6 zákona č. 245/2008 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). V grafe 37 sú vyobrazené početnosti jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností.

Graf 37 Početnosti vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností (N = 743)

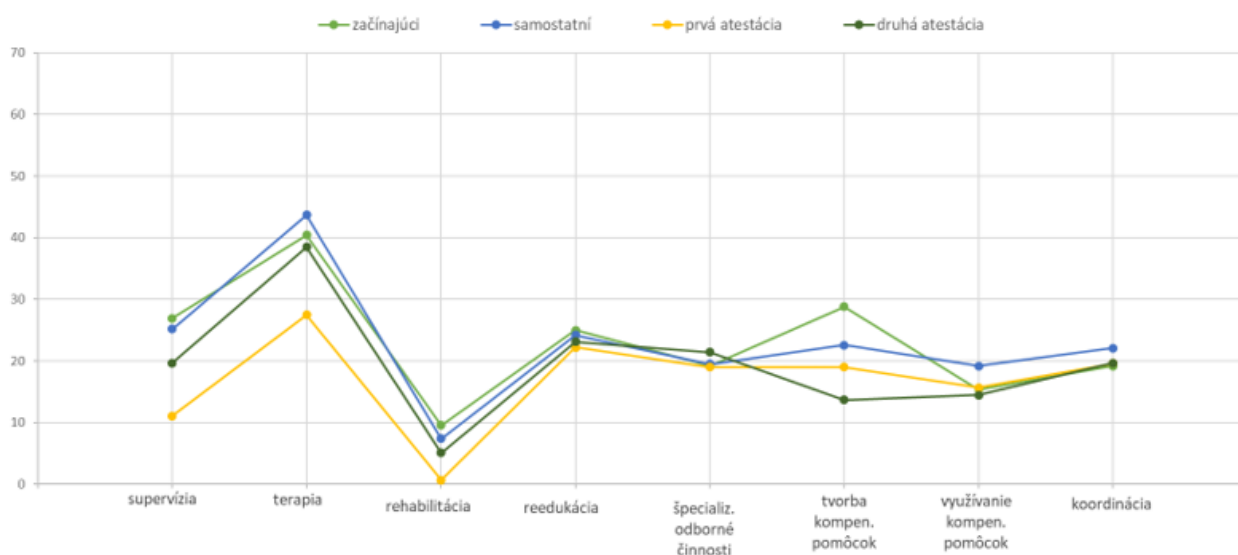
Legenda: N – celkový počet respondentov

3.7.1 Frekvencie vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Analyzované boli aj frekvencie odpovedí týkajúcich sa vzdelávacích potrieb súvisiacich s výkonom iných odborných činností, ako boli tie, ktoré už boli popísané vyššie (diagnostika, prevencia, intervencia, poradenstvo), v rámci jednotlivých skupín OZ. Vzhľadom na **kariérový stupeň** prejavovali **začínajúci OZ** výrazne najčastejšie záujem o vzdelávanie v terapii (40,4 %). Menší záujem prejavili o témy ako tvorba

kompenzačných pomôcok (28,8 %), supervízia (26,9 %) a reedukácia, o ktorú prejavil záujem približne každý štvrtý OZ. Približne každý piaty začínajúci OZ vyjadril záujem o vzdelávanie na tému špecializované odborné činnosti (19,2 %) a koordinácia (19,2 %). Najmenší záujem deklarovali pri položkách dopytujúcich sa na využívanie kompenzačných pomôcok (15,4 %) a rehabilitácií (9,6 %). **Samostatní OZ** taktiež prejavili najčastejšie záujem o tému terapie (43,7 %). Menší záujem prejavili o ostatné témy. Konkrétne o tému supervízie (25,2 %), reedukácie (24,2 %), tvorby kompenzačných pomôcok (22,6 %), koordinácie (22,1 %), špecializovanej odbornej činnosti (19,5 %) a využívanie kompenzačných pomôcok (19,2 %). Výrazne najmenší záujem prejavili o tému rehabilitácie (7,4 %). **OZ s prvou atestáciou** vyjadrili o tému terapia (27,5 %) iba o niečo vyšší záujem ako o ostatné témy. O vzdelávanie na tému reedukácie prejavilo záujem 22,2 % respondentov, menej ako každý piaty účastník prieskumu vyjadril záujem o vzdelávanie v témach ako koordinácia (19,6 %), špecializované odborné činnosti (19,0 %) a tvorba kompenzačných pomôcok (19,0 %). Rovnako ako v prípade začínajúcich a samostatných OZ aj OZ s prvou atestáciou vyjadrili menší záujem o vzdelávanie vo využívaní kompenzačných pomôcok (15,7 %) v porovnaní s ich tvorbou (19,0 %). Pre OZ s prvou atestáciou nepredstavovala téma supervízie žiaducu tému, keďže iba 11,1 % z nich vyjadrilo záujem o vzdelávanie vo vykonávaní supervízie. Téma rehabilitácie aj v tomto prípade predstavuje najmenej zaujímavú tému (0,7 %). **OZ s druhou atestáciou** mali tiež najčastejšie záujem o tému terapie (38,5 %), nasledovala téma reedukácie (23,1 %) a vzdelávanie v špecializovaných odborných činnostiach (21,4 %). Záujem o vzdelávanie v supervízii a koordinácii vyjadrilo rovnaké množstvo OZ s druhou atestáciou (19,7 %). Oproti ostatným skupinám OZ respondenti s druhou atestáciou ako jediní vyjadrili mierne vyšší záujem o vzdelávanie vo využívaní kompenzačných pomôcok (14,5 %) oproti tvorbe kompenzačných pomôcok (13,7 %). Aj v tomto prípade bol zaznamenaný najmenší záujem o tému rehabilitácie (5,1 %). V grafe 38 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností s ohľadom na kariérový stupeň.

Graf 38 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností s ohľadom na kariérový stupeň (N = 743)

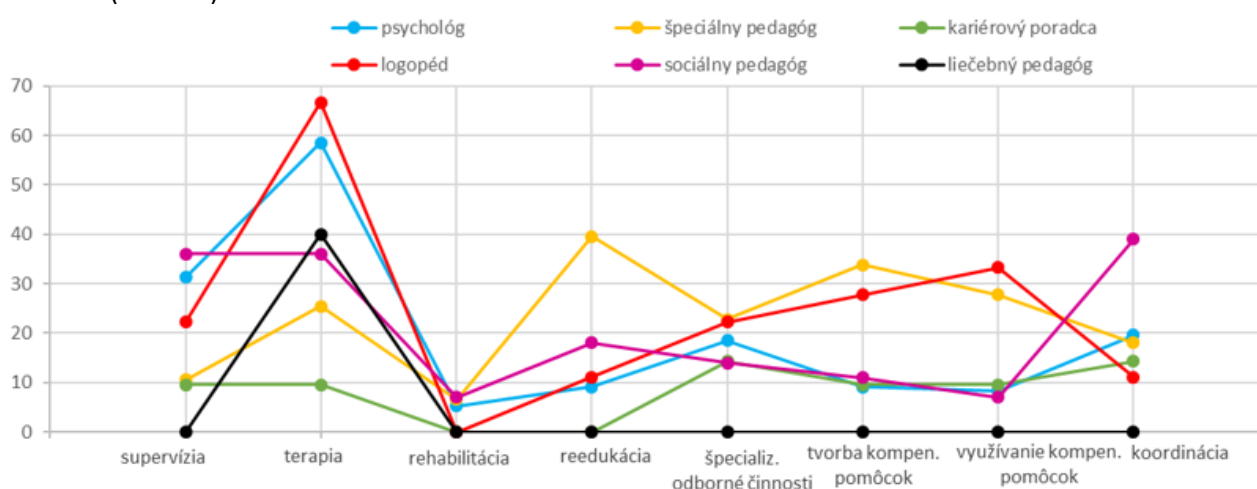

Legenda: N – celkový počet respondentov

Vzhľadom na **kategóriu OZ** sa distribúcia vzdelávacích potrieb súvisiacich s výkonom iných odborných činností tiež mierne líšila. **Psychológovia** najčastejšie prejavovali záujem o terapiu, v ktorej by sa chceli vzdelávať viac ako polovica opýtaných (58,5 %). Menej frekventovanou bola téma supervízie, v ktorej by sa chcel vzdelávať približne každý tretí psychológ (31,3 %). Menej ako každý piaty psychológ prejavil záujem o tému koordinácia (19,6 %) a výkon špecializovaných odborných činností (18,5 %). Rovnaké množstvo

psychológov vyjadrilo záujem o tému reedukácie (9,1 %) a tvorby kompenzačných pomôcok (9,1 %). O niečo menší záujem prejavili o využívanie kompenzačných pomôcok (8,3 %) a najmenej často vyjadrili záujem o tému rehabilitácia (5,3 %). **Špeciálni pedagógovia** prejavili výrazne najčastejšie záujem o vzdelávanie v oblasti reedukácie (39,5 %). Tretina z nich by sa tiež rada zúčastnila na vzdelávaní k tvorbe kompenzačných pomôcok (33,8 %), viac ako štvrtina z nich by zároveň mala záujem o vzdelávanie na tému využívania kompenzačných pomôcok (27,8 %) a tiež na tému terapie (25,4 %). Približne každý piaty špeciálny pedagóg vyjadril záujem o tému špecializovaných odborných činností (22,8 %) a koordinácie (18,0 %). Výrazne najmenší záujem prejavovali o tému supervízie (10,5 %) a rehabilitácie (6,6 %). **Kariéroví poradcovia** vo všeobecnosti nevyjadrovali veľký záujem o témy v oblasti iných odborných činností. Najčastejšie prejavili záujem o tému koordinácia (14,3 %) a špecializované odborné činnosti (14,3 %). Rovnako často prejavili záujem o témy ako supervízia, terapia, tvorba a využívanie kompenzačných pomôcok (9,5 %). Žiaden z kariérových poradcov neprejavil záujem o vzdelávanie v téme rehabilitácie ani reedukácie (0,0 %). **Logopédi** výrazne najčastejšie prejavili záujem o tému terapie, približne dvaja z troch respondentov majú záujem o vzdelávanie na túto tému (66,7 %). Na druhej strane o polovicu menej logopédov deklarovalo záujem o vzdelávanie v téme využívania kompenzačných pomôcok (33,3 %). V porovnaní s ostatnými kategóriami OZ logopédi vyjadrili o niečo menší záujem o tému tvorby kompenzačných pomôcok (27,8 %) oproti ich využívaniu. Menej ako štvrtina logopédov prejavila záujem o tému supervízie (22,2 %) a špecializovaných odborných činností (22,2 %). Najmenej často mali logopédi záujem o témy ako koordinácia a reedukácia (11,1 %). O tému rehabilitácie neprejavil záujem žiaden logopéd (0,0 %). **Sociálni pedagógovia** mali najčastejšie záujem o vzdelávanie v téme koordinácia (39,0 %). O vzdelávanie v supervízii a terapii malo záujem rovnaké množstvo sociálnych pedagógov, konkrétne viac ako tretina opýtaných (36,0 %). Menší záujem prejavili o tému reedukácie (18,0 %), špecializovaných odborných činností (14,0 %) a tvorby kompenzačných pomôcok (11,0 %). O vzdelávanie v súvislosti s ich využívaním a s oblasťou rehabilitácie prejavilo záujem rovnaké množstvo sociálnych pedagógov (7,0 %). **Liečební pedagógovia** neprejavili záujem o vzdelávanie v témach súvisiacich s výkonom iných odborných činností (0,0 %). Výnimku tvorila oblasť terapie, o ktorú malo záujem 40,0 % liečebných pedagógov. V súvislosti s liečebnými pedagógmi je však nutné zohľadniť ich nízku početnosť (n = 5). V grafe 39 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností s ohľadom na kategóriu OZ.

Graf 39 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností s ohľadom na kategóriu OZ (N = 743)

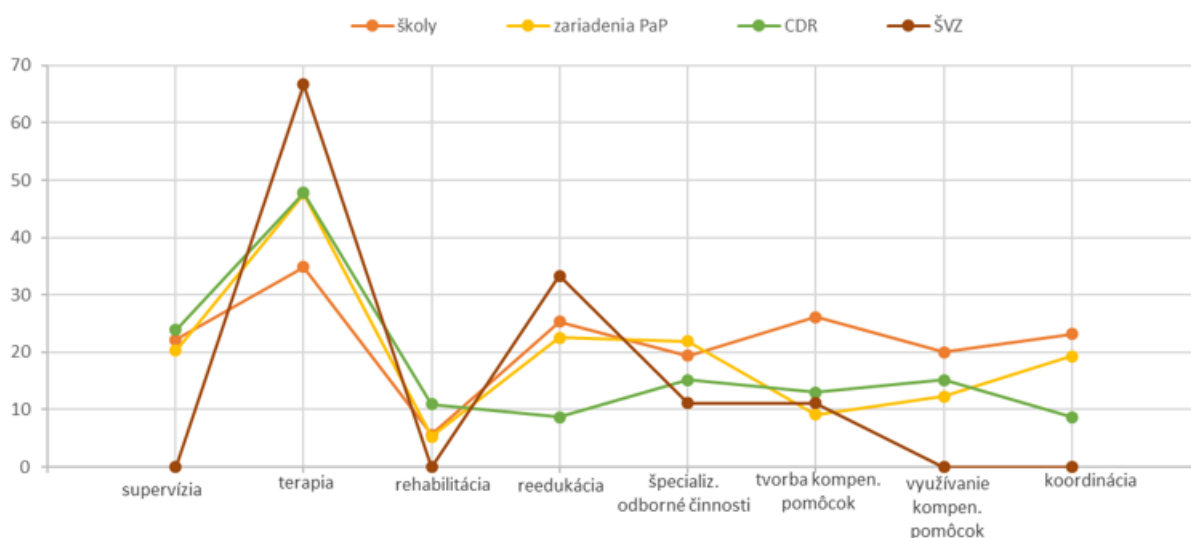

Legenda: N – celkový počet respondentov

S ohľadom na **inštitúciu** preukázali **zamestnanci škôl** najväčší záujem o vzdelávanie v terapii (34,9 %). Približne podobné množstvo z nich malo záujem o ostatné témy z tejto oblasti, konkrétne išlo o témy:

tvorba kompenzačných pomôcok (26,1 %), reedukácia (25,3 %), koordinácia (23,2 %) supervízia (22,2 %), využívanie kompenzačných pomôcok (20,0 %) a špecializované odborné činnosti (19,4 %). Výrazne najmenší záujem prejavili o tému rehabilitácie (5,6 %). **Zamestnanci zariadení PaP** najčastejšie deklarovali svoj záujem o vzdelávanie v terapii, konkrétne takmer každý druhý OZ vyjadril záujem o túto tému (47,6 %). Výrazne menší záujem prejavili o ostatné témy súvisiace s reedukáciou (22,5 %), špecializovanými odbornými činnosťami (21,9 %), supervíziou (20,3 %) a koordináciou (19,3 %). Využívanie kompenzačných pomôcok predstavovalo zaujímavú tému iba pre 12,3 % z nich, ešte menší záujem prejavili o tému ich tvorby (9,1 %). Najmenej často prejavovali záujem o vzdelávanie v rehabilitácii (5,3 %). **OZ pracujúci v rámci CDR** taktiež najčastejšie prejavili potrebu vzdelávať sa v terapii (47,8 %). V supervízii by mal záujem o vzdelávanie približne každý štvrtý OZ z CDR (23,9 %). Menší záujem prejavili o ostatné témy. Špecializované odborné činnosti a využívanie kompenzačných pomôcok predstavuje zaujímavú tému vzdelávania pre 15,2 % z nich. Tvorba kompenzačných pomôcok predstavuje dôležitú tému pre 13,0 % OZ z CDR. Menej často prejavili záujem o vzdelávanie v rehabilitácii (10,9 %), reedukácii (8,7 %) a koordinácii (8,7 %). **OZ zo ŠVZ** taktiež najčastejšie vyjadrovali záujem o vzdelávanie v terapii (66,7 %). Reedukácia predstavovala zaujímavú tému vzdelávania pre 33,3 % z nich. Téma špecializovaných odborných činností a tvorby kompenzačných pomôcok bola pre nich výrazne menej dôležitá, záujem prejavilo iba 11,1 % respondentov zo ŠVZ. Ostatné z ponúknutých tém vzdelávania boli pre OZ zo ŠVZ nezaujímavé a žiaden z nich o tieto témy neprejavil záujem. Výsledky súvisiace s OZ pracujúcimi v ŠVZ môžu byť ovplyvnené nízkou početnosťou tejto vzorky (n = 9). V grafe 40 je vyobrazená distribúcia jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností s ohľadom na inštitúciu.

Graf 40 Distribúcia vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností s ohľadom na inštitúciu (N = 743)

Legenda: N – celkový počet respondentov

3.7.2 Komparácia vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností u jednotlivých skupín odborných zamestnancov

Ďalej boli zisťované štatistické rozdiely vo vzdelávacích potrebách vzťahujúcich sa na výkon iných odborných činností vzhľadom na kariérový stupeň, kategóriu OZ a inštitúciu, v ktorej OZ pracuje. Z výsledkov vyplýva, že s ohľadom na **kariérový stupeň** boli zaznamenané štatisticky významné rozdiely v potrebe vzdelávať sa v téme *supervízie*, vykonávania *terapie* a *rehabilitácie*, pričom vo všetkých uvedených prípadoch bola vyššia potreba zaznamenaná u **začínajúcich a samostatných OZ** ako u OZ s vyšším kariérovým stupňom. Významné rozdiely neboli medzi OZ s rôznym kariérovým stupňom zaznamenané v téme *reedukácie*,

špecializovaných odborných činnostiach, v tvorbe kompenzačných pomôcok, vo využívaní kompenzačných pomôcok a vo vzdelávaní v téme koordinácie.

S ohľadom na **kategóriu OZ** boli štatisticky významné rozdiely zaznamenané v potrebe vzdelávať sa vo výkone odbornej činnosti *supervízia*, pričom táto potreba bola vyššia u **psychológov, sociálnych pedagógov** a mierne **u logopédov** v porovnaní s ostatnými kategóriami OZ. Významné rozdiely boli zaznamenané aj v *terapii*, pričom potreba vzdelávať sa v tejto téme bola významne vyššia **u psychológov a logopédov**. V témach *redukácie* boli oproti ostatným vyššie potreby zaznamenané u **špeciálnych pedagógov. Špeciálni pedagógovia a logopédi** ďalej vykazovali vyššiu potrebu vzdelávania pri *tvorbe kompenzačných pomôcok* a taktiež pri *využívaní kompenzačných pomôcok*. Významné rozdiely boli zaznamenané aj vo vzdelávaní v témach *koordinácie*, pričom **sociálni pedagógovia** vykazovali vyššie potreby vzdelávať sa v tejto téme ako ostatné kategórie OZ. Potreby vzdelávania v témach *rehabilitácie* ani v téme *špecializované odborné činnosti* sa významne nelíšili vzhľadom na kategóriu OZ.

S ohľadom na **inštitúciu**, v ktorej OZ pracujú, boli zistené rozdiely v potrebe vzdelávať sa v odbornej činnosti *terapia*, ktorá bola vyššia u **OZ z poradenských zariadení, z CDR**, ako aj zo **ŠVZ** v porovnaní s OZ škôl. Zároveň sa jednotliví OZ líšili v záujme o vzdelávanie v *redukácii*, o ktorú prejavili vyšší záujem **zamestnanci škôl a ŠVZ**. V súvislosti s *tvorbou kompenzačných pomôcok* a s *koordináciou* bola zaznamenaná významne vyššia potreba u **OZ škôl** v porovnaní s OZ z iných inštitúcií. Štatisticky významné rozdiely neboli vzhľadom na inštitúciu zistené v súvislosti s potrebou vzdelávať sa v nasledovných odborných činnostiach: *supervízia*, *rehabilitácia*, *špecializované odborné činnosti* a *využívanie kompenzačných pomôcok*. V tabuľke 19 (príloha č. 3) sa nachádza grafické zobrazenie zhrnutia hlavných zistení z oblasti iných odborných činností.

ZHRNUTIE HLAVNÝCH ZISTENÍ Z OBLASTI INÝCH ODBORNÝCH ČINNOSTÍ

Najfrekvencovanejšie odpovede:

- ✓ celkovo najčastejšie respondenti vyjadrovali potrebu vzdelávať sa v témach terapie, výnimkou boli *špeciálni pedagógovia*, ktorí mali najväčší záujem o vzdelávanie v oblasti redukácie, a tiež kariéroví poradcovia a sociálni pedagógovia, ktorí mali najčastejšie záujem o tému koordinácia.

Významné rozdiely medzi skupinami:

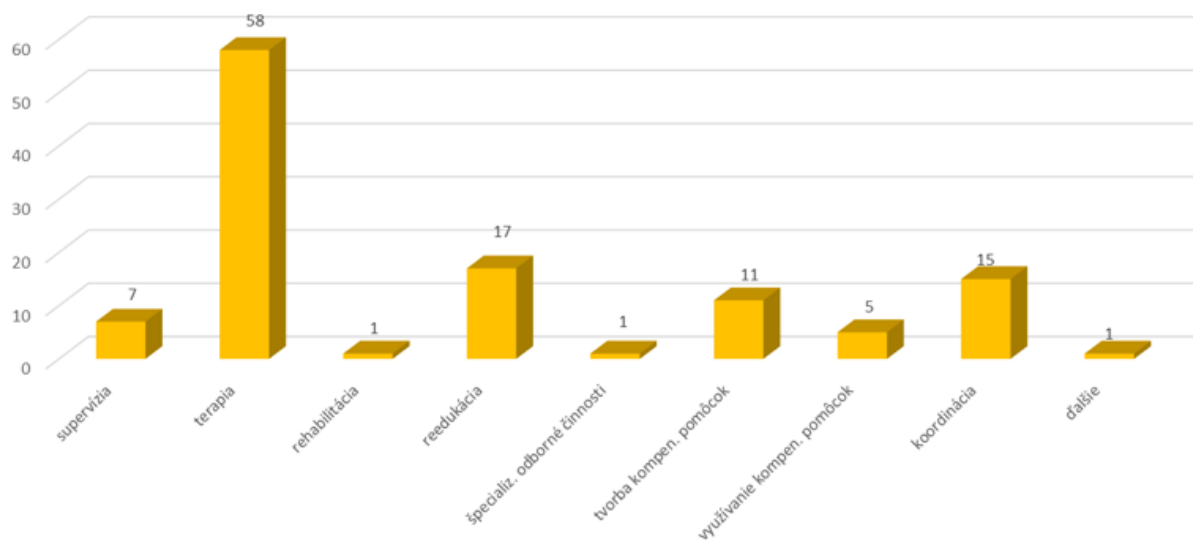
- ✓ **s ohľadom na kariérový stupeň:** *začínajúci a samostatní OZ* mali vyššiu potrebu vzdelávať sa v témach supervízie, terapie a rehabilitácie oproti OZ s vyšším kariérovým stupňom;
- ✓ **s ohľadom na kategóriu OZ:** *psychológovia* mali oproti ostatným vyššiu potrebu vzdelávať sa v supervízii a terapii, *špeciálni pedagógovia* v témach redukácie a tvorbe a využívaní kompenzačných pomôcok, *logopédi* mali oproti ostatným vyššiu potrebu vzdelávať sa v supervízii, terapii, tvorbe a využívaní kompenzačných pomôcok, *sociálni pedagógovia* prejavili častejšie záujem o vzdelávanie v supervízii a koordinácii;
- ✓ **s ohľadom na inštitúciu:** *OZ škôl* vyjadrili vyššiu potrebu vzdelávať sa v redukácii, tvorbe kompenzačných pomôcok a koordinácii, *OZ z poradenských zariadení a CDR* častejšie ako ostatní vyjadrili záujem o vzdelávanie v terapii, *OZ zo ŠVZ* taktiež častejšie prejavili potrebu vzdelávania v témach terapie a tiež redukácie.

3.7.3 Kvalitatívna analýza vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností

V otázkach dopytujúcich sa na *iné odborné činnosti* mohli respondenti tiež doplniť konkrétnu tému vzdelávania. V spojitosti s vykonávaním iných odborných činností bolo uvedených 116 konkrétnych tém vzdelávania. Presne polovica z nich súvisela so vzdelávaním v *terapii* (50,0 %). Výrazne menej početné boli

témy vzdelávania v *reedukácii* (14,7 %), v *koordinácii* (12,9 %) a v *tvorbe kompenzačných pomôcok* (9,5 %). Najmenej odpovedí sa týkalo vzdelávania v *supervízii* (6,0 %), vo *využívaní kompenzačných pomôcok* (4,3 %), v *rehabilitácii* (0,9 %) a v *špecializovaných odborných činnostiach* (0,9 %). Respondenti mohli na záver popísať aj *ďalšie témy vzdelávania* v rámci iných odborných činností, pričom túto možnosť využil len jeden z OZ, čo predstavuje 0,9 % odpovedí v rámci otvorených otázok súvisiacich so vzdelávaním v iných odborných činnostiach. V ďalšej časti budú konkrétne popísané odpovede uvádzané respondentmi. V nasledujúcom grafe 41 sa nachádzajú početnosti uvedených odpovedí k jednotlivým otázkam.

Graf 41 Početnosti odpovedí na otvorené otázky jednotlivých vzdelávacích potrieb v oblasti iných odborných činností (n = 116)

Legenda: n – počet konkrétnych tém vzdelávania

V rámci prvej otázky týkajúcej sa vzdelávania v oblasti *supervízie* svoju potrebu bližšie špecifikovalo len 7 respondentov spomedzi 160 účastníkov prieskumu, ktorí ju označili ako dôležitú v kvantitatívnej časti. V týchto odpovediach sa nachádzalo rovnaké množstvo tém, z ktorých boli vytvorené 3 kategórie. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 7.

- 1. S ohľadom na kategóriu odborného zamestnanca:** Uvedená kategória obsahuje 2 výroky, ktoré súvisia so vzdelávaním v supervízii u školských špeciálnych pedagógov a školských psychologov.
- 2. Vo vzťahu ku konkrétnym činnostiam:** Kategória obsahuje 3 výroky súvisiace s konkrétnymi činnosťami, napr. supervízia vedenia besied.
- 3. Iné:** Táto kategória zahŕňa 2 odpovede, ktoré nie je možné zaradiť do vytvorených kategórií.

V rámci otázky týkajúcej sa vzdelávania v *terapii* bližšie popísalo svoju potrebu 49 respondentov z 292 účastníkov prieskumu, ktorí ju uviedli v kvantitatívnej časti otázky. Spomedzi odpovedí tých, ktorí uviedli konkrétnu tému vzdelávania v terapii, bolo uvedených 58 odpovedí, z ktorých bolo vytvorených 5 kategórií. Najčastejšie pritom OZ uvádzali odpovede v súvislosti s rôznymi typmi terapie. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 7.

- 1. Psychoterapia:** V uvedenej kategórii sa nachádza 14 výrokov, pričom niektoré psychoterapeutický výcvik nekonkretizujú, kým v iných OZ uviedli výcvik v kognitívno-behaviorálnej terapii, EMDR výcvik zacielený na liečbu nespracovaných traumatických zážitkov, Gestalt psychoterapiu a systemickú terapiu.

2. **Terapia vo všeobecnosti:** Táto kategória zahŕňa 22 odpovedí, ktoré sa týkajú terapie hrou, arteterapie, animoterapie a muzikoterapie, ale tiež terapie prostredníctvom metódy Sandplay, senzorickej terapie, ergoterapie, fonologickej, logopedickej a liečebnopedagogickej terapie. Niektorí OZ uviedli, že majú záujem o vzdelávanie v akýchkoľvek terapeutických metódach.
3. **Konkrétne programy:** V tejto kategórii je 7 odpovedí, ktoré sa týkajú konkrétnych programov, ako je napr. metóda INPP, program MIDVAS v terapii zajakavosti, Montessori ako terapeutický smer, ako aj metóda Dr. Sindelar či Metóda dobrého štartu.
4. **Vo vzťahu ku konkrétnej oblasti:** Kategória obsahuje 12 výrokov, ktoré súvisia so vzdelávaním v terapii s ohľadom na rôzne oblasti, napríklad so zameraním na rozvoj emocionality alebo rozvoj oslabených čiastkových funkcií. Táto kategória zároveň obsahuje výroky, v ktorých OZ špecifikovali skupinu, ktorej by sa vzdelávanie malo týkať (napr. terapie zamerané na prácu s rodinou, s adolescentmi).
5. **Iné:** Kategória obsahuje 3 výroky nesúvisiace s predchádzajúcimi kategóriami.

V ďalšej otázke na tému *rehabilitácie* svoju potrebu v kvantitatívnej časti otázky vyjadrilo iba 43 respondentov, čo pravdepodobne súvisí so skutočnosťou, že v rámci svojej pracovnej činnosti ju vykonáva iba určitá časť respondentov. V otvorenej časti otázky tému vzdelávania konkretizoval iba jeden respondent, pričom vytvorenú kategóriu a odpoveď možno nájsť v tabuľke 7.

1. **Sociálna rehabilitácia:** Táto kategória zahŕňa 1 výrok dopytujúci sa na techniky v rámci sociálnej rehabilitácie.

O vzdelávanie v *reedukácii* prejavilo v kvantitatívnej časti otázky záujem 176 respondentov, pričom 17 z nich následne bližšie špecifikovalo svoju potrebu v otvorenej časti otázky. Z celkovo 17 odpovedí boli vytvorené 4 kategórie. Výrazne najpočetnejšou bola pritom kategória, v ktorej sú zaradené odpovede v spojitosti s reedukáciou vo vzťahu k rôznym konkrétnym oblastiam, väčšina pritom súvisela s vývinovými poruchami učenia. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 7.

1. **Vo vzťahu ku konkrétnej oblasti:** Táto kategória zahŕňa 12 odpovedí, pričom väčšina z nich súvisela s vývinovými poruchami učenia. Respondenti popisovali potrebu vzdelávať sa vo výbere techník a práci s rôznymi vývinovými poruchami učenia. Zvyšné odpovede popisovali logopedickú reedukáciu a reedukáciu sociálnopatologických javov.
2. **Konkrétne programy:** OZ vyjadrovali aj konkrétne programy, v ktorých by sa chceli vzdelávať. Táto kategória obsahuje 2 takéto výroky týkajúce sa vzdelávania v programe KUPOZ, KUPREV a podľa metodiky Dr. Sindelar.
3. **Aktuálne trendy:** V rámci tejto kategórie sú zradené 2 odpovede, ktoré súvisia s potrebou OZ vzdelávať sa v nových metodických postupoch, napríklad pri práci s vývinovými poruchami učenia.
4. **Irelevantné:** Táto kategória obsahuje 1 výrok, ktorý bol vyhodnotený ako irelevantný, pretože nesúvisí s témami vzdelávania.

V ďalšej otázke na tému *špecializované odborné činnosti* svoju potrebu v kvantitatívnej časti otázky vyjadrilo 146 odborných zamestnancov. V otvorenej časti otázky tému vzdelávania konkretizoval iba jeden respondent. Vytvorenú kategóriu a odpoveď možno nájsť v tabuľke 7.

1. **Irelevantné:** Táto kategória obsahuje 1 výrok, ktorý bol vyhodnotený ako irelevantný, keďže ide o odpoveď súvisiacu so vzdelávaním pre uvádzajúcich OZ, čo nepredstavuje odbornú činnosť.

V otázke *tvorby kompenzačných pomôcok* sa vyjadrilo v kvantitatívnej časti otázky 155 respondentov, že majú záujem o vzdelávanie v tejto téme, pričom len 11 z nich v otvorenej otázke bližšie špecifikovalo svoj

záujem. V týchto odpovediach sa nachádzalo rovnaké množstvo tém, z ktorých boli vytvorené 3 kategórie. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 7.

1. **S ohľadom na diagnózu:** V uvedenej kategórii je obsiahnutých 5 výrokov, ktoré popisujú rôzne diagnózy, pre ktoré by OZ chceli vedieť tvoriť kompenzačné pomôcky (napr. vývinové poruchy učenia, narušená komunikačná schopnosť).
2. **S ohľadom na vek:** Táto kategória obsahuje 2 výpovede, v ktorých respondenti vyjadrili potrebu zaoberať sa tvorbou kompenzačných pomôcok pre žiakov na stredných školách.
3. **Možnosti tvorby:** Kategória zahŕňa 4 odpovede, v rámci ktorých respondenti vyjadrovali potrebu vzdelávať sa v možnostiach, ako tvoriť kompenzačné pomôcky jednoducho a adresne.

V otázke týkajúcej sa vzdelávania vo *využívaní kompenzačných pomôcok* sa v kvantitatívnej časti vyjadrilo 130 respondentov, že majú záujem o vzdelávanie v danej téme, pričom konkrétne témy popísalo v otvorenej časti otázky iba 5 z nich. V týchto odpovediach sa nachádzalo rovnaké množstvo tém, z ktorých boli vytvorené 3 kategórie. Kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 7.

1. **Vo vzťahu ku konkrétnej oblasti:** Kategória zahŕňa 3 výroky popisujúce rôzne oblasti, v rámci ktorých respondenti vnímali potrebu vzdelávania v súvislosti s využívaním kompenzačných pomôcok, napr. pri práci s deťmi so ŠVVP alebo konkrétnejšie pri práci s deťmi s vývinovými poruchami učenia.
2. **S ohľadom na vek:** Táto kategória obsahuje 1 odpoveď, ktorá sa týka využívania kompenzačných pomôcok v materských školách.
3. **Konkrétne pomôcky:** V rámci tejto kategórie sa nachádza 1 výrok popisujúci konkrétne pomôcky, v ktorých využívaní by sa OZ chcel vzdelávať.

V rámci vzdelávania v iných odborných činnostiach, konkrétne v téme *koordinácie*, vyjadrilo svoj záujem 156 respondentov, pričom 15 z nich špecifikovalo svoj záujem v otvorenej časti otázky. V týchto odpovediach sa nachádzalo rovnaké množstvo tém, z ktorých boli vytvorené 4 kategórie. Výrazne najpočetnejšou je pritom kategória koordinácia školského podporného tímu. Špecifikované kategórie a príklady odpovedí možno nájsť v tabuľke 7.

1. **Koordinácia školského podporného tímu:** Táto kategória zahŕňa 10 výpovedí, v ktorých respondenti popisovali potrebu vzdelávať sa v tom, ako koordinovať školský podporný tím.
2. **Koordinátor metodického usmerňovania:** 2 respondenti uviedli odpoveď týkajúcu sa vzdelávania v koordinácii metodického usmerňovania.
3. **Koordinátor klienta:** V uvedenej kategórii sú zaradené 2 výroky popisujúce témy vzdelávania v koordinácii klienta, ako napríklad rozsah činností koordinátora.
4. **Koordinácia vo všeobecnosti:** Kategória obsahuje 1 výrok, v rámci ktorého respondent bližšie nešpecifikoval typ koordinácie.

Na záver všetkých otázok v súvislosti so vzdelávaním vo výkone iných odborných činností mali respondenti možnosť vyjadriť *ďalšie témy vzdelávania*, pričom len 1 OZ uviedol odpoveď. Táto odpoveď bola zaradená na základe obsahu do nižšie uvedenej kategórie. Odpoveď priamo nesúvisí s ďalšími témami vzdelávania, skôr pre respondenta predstavovala priestor vyjadriť názor na celkový nedostatok vzdelávania pre logopédov. Kategóriu a odpoveď možno nájsť v tabuľke 7.

1. **Prekážky:** Kategória zahŕňa 1 výrok, ktorý súvisí s prekážkami vo vzdelávaní – nedostatok vzdelávania pre logopédov.

Tabuľka 7 Kategórie a príklady odpovedí na otázky v oblasti iných odborných činností

POLOŽKA	KATEGÓRIE	POČET ODPOVEDÍ	PRÍKLADY ODPOVEDÍ
Supervízia	s ohľadom na kategóriu OZ	2	D524: veľmi chýba, najmä vo vzťahu k špeciálnym pedagógom – ako ju robiť, tiež supervízia mojej práce mi chýba
			ID726: v rámci školskej psychológie, výberu metód, určenia a naplňania cieľu
	vo vzťahu ku konkrétnym činnostiam	3	ID499: psychoterapeutická supervízia, supervízia vedenia besied so žiakmi
			ID530: skupinová supervízia
			ID594: supervízia v oblasti prevencie
	iné	2	ID131: supervízny výcvik pre OZ, ktorý sa predchádzajúceho chodu akredit. supervízneho výcviku kvôli rokom praxe nemohli zúčastniť
ID521: zvyšovanie nadobudnutých vedomostí zo supervízneho výcviku			
Terapia	psychoterapia	14	ID31: systemická terapia
			ID61: psychoterapeutický výcvik
			ID77: KBT
	terapia vo všeobecnosti	22	ID70: arteterapia v ZŠ
			D327: muzikoterapia – dlhodobý výcvik
	konkrétne programy	7	ID488: Sandplaying – využitie pieskoviska v diagnostike, poradenstve a v terapii
			ID52: TPO – terapia pevným objatím
			ID344: neurofeedback a biofeedback
	vo vzťahu ku konkrétnej oblasti	12	ID534: INPP
			ID67: PTSP
			ID282: na rozvoj emocionality
	iné	3	ID438: terapia v oblasti oslabených dielčích funkcií
ID226: Zvažujem výcvik, ale opäť mám neistotu, ako to môžem robiť v rámci pozície psychologičky na škole.			
ID521: Zvyšovanie terapeutických zručností vo workshopoch zameraných na prístup, v kt. som absolvovala dlhodobý psychoterapeutický výcvik.			
Rehabilitácia	sociálna rehabilitácia	1	ID630: získať techniky
Reedukácia	vo vzťahu ku konkrétnej oblasti	12	ID462: sociálna rehabilitácia – techniky
			ID4: správny výber techník učenia pri reedukácii
			ID438: reedukácia špecifických porúch učenia a jej dôsledky, ako zvládať špecifické poruchy učenia u detí
	konkrétne programy	2	ID638: v oblasti nežiaduceho správania žiakov
			ID268: KUPOZ, KUPREV
	aktuálne trendy	2	ID372: Brigitte Sindelar – Deficity čiastkových funkcií
ID321: oboznamovať sa s novými metodickými postupmi			
irelevantné		1	ID360: novinky v reedukácii VPU
			ID425: predávanie si praktických skúseností so žiakmi so ŠVVP

Špecializovane odborné činnosti	irelevantné	1	ID3: špecializačné vzd. pre uvádzajúcich OZ
Tvorba kompenzačných pomôcok	s ohľadom na diagnózu	5	ID4: pri jednotlivých dys.
			ID70: pri NKS, ĽMP
			ID606: ŠVPU
	s ohľadom na vek	2	ID81: pre žiakov na stredných školách
možnosti tvorby	4	ID193: jednoduchá tvorba pomôcok	
		ID204: vytváranie pomôcok pre konkrétne dieťa	
		ID425: prezentácia kompenzačných pomôcok s možným objednaním či zakúpením	
Využívanie kompenzačných pomôcok	vo vzťahu ku konkrétnej oblasti	3	ID4: pri jednotlivých dys
			ID136: kompenz. pomôcky pre detí s telesným postihnutím – možnosti, kde ich nájsť, ako ich používať
			ID 719: pre žiakov so ŠVVP
	s ohľadom na vek	1	ID82: využívanie pomôcok v MŠ
konkrétne pomôcky	1	ID598: FUNTRONIC, robotické pomôcky, SILCOM	
Kordinácia	koordinácia školského podporného tímu	10	ID116: koordinátor školského podporného tímu
			ID194: vzdelávanie pre koordinátorov podporného tímu
	koordinátor metodického usmerňovania	2	ID307: metodické usmernenie
	koordinátor klienta	2	ID260: presný rozsah činností, stanovenie koordinátor klienta ID360: pomoc koordinátora klienta smerom ku škole, rodičom, iným inštitúciám
koordinácia vo všeobecnosti	1	ID378: celkovo kordinácia	
Ďalšie odborné činnosti	prekážky	1	ID388: v mnohých vzdelávaniach je opomenutý ako absolvent logopéd/školský logopéd

4 ZÁVER

Cieľom predkladaného dokumentu vydaného Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie bolo poskytnutie prehľadu potrieb OZ v oblasti profesijného rozvoja. Konkrétne boli zisťované vzdelávacie potreby s dôrazom na tie, ktoré súviseli s výkonom odbornej činnosti, a to priamej (diagnostika, prevencia, intervencia, poradenstvo a iné odborné činnosti) aj nepriamej, ale tiež s osobným rozvojom OZ.

Výsledky prieskumu ukázali, že s aktuálnou ponukou vzdelávacích programov určených pre OZ je do istej miery spokojná takmer polovica respondentov (53,2 %). Celkovo pritom účastníci prieskumu prejavovali najväčší záujem o absolvovanie **vzdelávania v oblasti osobného rozvoja**. Konkrétne mali záujem o rozvoj rôznych špecifických zručností (napr. komunikačné zručnosti) aj o rozvoj svojho duševného zdravia (napr. vzdelávanie v oblasti psychohygieny). Pomerne veľký záujem prejavili OZ aj o vzdelávanie v poskytovaní **intervencií pre deti s diagnózou**. Respondenti sa pritom navzájom líšili v tom, o aké témy vzdelávania majú primárne záujem, a to v závislosti od toho, aký bol ich dosiahnutý kariérový stupeň, do akej kategórie OZ boli zaradení či v akej inštitúcii pracovali.

Celkovo sa ukázalo, že s **ohľadom na kariérový stupeň OZ** bol **výrazne väčší záujem o absolvovanie rôznych vzdelávaní zaznamenaný u začínajúcich a samostatných OZ** v porovnaní s OZ, ktorí dosiahli vyšší kariérový stupeň. Táto skutočnosť prirodzene súvisí s dĺžkou praxe a potrebou vzdelávať sa v konkrétnych činnostiach. **Začínajúci OZ** na jednej strane prejavovali záujem o vzdelávania týkajúce sa plánovania a výkonu priamej odbornej činnosti v rôznych oblastiach, resp. s deťmi s rôznymi diagnózami, na druhej strane prejavili veľký záujem aj o svoj osobný rozvoj. Tieto zistenia naznačujú, že začínajúci OZ ešte nemajú špecifikovanú oblasť svojho záujmu a snažia sa získavať a rozvíjať svoje profesijné kompetencie naprieč rôznymi oblasťami. Podobne aj **samostatní OZ** prejavili veľký záujem o absolvovanie rôznych vzdelávaní, pričom v prípade výkonu priamej činnosti išlo prevažne o vzdelávania týkajúce sa práce v konkrétnej oblasti alebo s deťmi s konkrétnou diagnózou. Ukazuje sa, že vďaka väčším skúsenostiam v porovnaní so začínajúcimi OZ sa samostatní OZ pri výbere vzdelávacích programov viac zameriavajú na konkrétnu klientelu, s ktorou pracujú. Aj naďalej však prejavujú veľký záujem o osobný rozvoj, resp. rozvoj špecifických zručností. Najvýraznejšie sa prejavoval špecifický záujem o absolvovanie vzdelávacích programov u **OZ s druhou atestáciou**, ktorí prejavili najvyššiu potrebu vzdelávať sa v práci s deťmi s konkrétnou diagnózou (najmä s deťmi s poruchou autistického spektra), a to prevažne v súvislosti s ich diagnostikou. Zároveň OZ s druhou atestáciou oproti ostatným kariérovým stupňom vyjadrili ako jediní v rámci oblasti osobného rozvoja vyšší záujem o vzdelávanie v témach rozvoja duševného zdravia než v témach rozvoja špecifických zručností. Toto zistenie môže opäť súvisieť s dĺžkou praxe, keď skúsenejší respondenti preferujú starostlivosť o vlastné duševné zdravie ako formu prevencie vyhorenia pred ďalším rozvojom svojich profesijných zručností. Zároveň v porovnaní s ich ostatnými potrebami prejavili značný záujem o absolvovanie vzdelávania v súvislosti s poskytovaním metodologickej podpory, prostredníctvom ktorej môžu následne podporovať rozvoj profesijných kompetencií u menej skúsených kolegov.

Rozdiely s **ohľadom na kategóriu OZ** vo vzdelávacích potrebách zväčša korešpondovali s pracovnými činnosťami popísanými v zákone (§ 24 až § 27 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Celkovo sa však ukázalo, že **výrazne najviac vzdelávacích potrieb popisovali psychológovia a sociálni pedagógovia**, pričom ich potreby sa týkali najmä vzdelávania vo výkone priamej odbornej činnosti (napr. prevencia, poradenstvo), ale tiež osobného rozvoja. Na jednej strane môže tento fakt súvisieť s vyššou mierou schopnosti reflektovať svoje silné a slabé stránky. Na strane druhej sa ukázalo, že v rámci výberového súboru boli práve sociálni pedagógovia častejšie zaradení do kariérového stupňa začínajúci OZ v porovnaní

s inými kategóriami OZ (príloha č. 2 – tabuľka 11 a 12). Ako už bolo spomenuté, práve začínajúci OZ vo všeobecnosti popisovali najvyššie potreby vzdelávať sa. V prípade **psychológov** celkovo sa pritom často objavoval záujem o absolvovanie vzdelávania v oblasti terapie a krízovej intervencie. U **sociálnych pedagógov** sa vyskytoval záujem najmä o vzdelávanie v oblasti prevencie. Ako jediní OZ zároveň prejavovali vysoký záujem o vzdelávanie v téme koordinácie (oblasť iných odborných činností). Najčastejšie pritom konkretizovali potrebu vzdelávať sa v tom, ako koordinovať školský podporný tím. Možno preto uvažovať, že sociálni pedagógovia sa stávajú koordinátormi školských podporných tímov častejšie, resp. majú väčší záujem sa v tejto téme vzdelávať. Zároveň je tento výsledok možné vysvetliť predpokladom, že sociálni pedagógovia realizujú častejšie preventívne aktivity, eventuálne v rámci pozície koordinátor prevencie, z čoho môže vyplývať potreba vzdelávať sa v téme koordinácie.

Ďalšou kategóriou OZ, ktorá bola zastúpená vo výberovom súbore v pomerne veľkom počte respondentov, boli špeciálni pedagógovia. Celkovo sa ukázalo, že **špeciálni pedagógovia** v rámci priamej činnosti vykazovali oproti ostatným kategóriám OZ vyššiu potrebu vzdelávať sa v práci s deťmi s diagnózou, resp. ako pracovať s deťmi so ŠVVP (poskytovanie intervencií, reedukácia, poradenstvo). V tejto súvislosti často popisovali napr. potrebu absolvovať rôzne stimulačné programy. Zároveň popisovali v porovnaní s ostatnými kategóriami OZ vyššiu potrebu vzdelávať sa aj v oblasti nepriamej činnosti súvisiacej s deťmi s diagnózou (napr. tvorba dokumentácie pre žiakov so ŠVVP, tvorba individuálneho vzdelávacieho programu). Zvyšné kategórie OZ (**logopédi, kariéroví poradcovia, liečební pedagógovia**) boli vo výberovom súbore zastúpení v relatívne nízkej miere (menej ako 3 % respondentov), preto informácie o ich vzdelávacích potrebách môžu byť do značnej miery skreslené preferenciami jednotlivcov a nemusia tak odzrkadľovať preferencie danej kategórie OZ vo všeobecnosti.

S ohľadom na inštitúciu bolo o niečo **väčšie množstvo potrieb zaznamenané u zamestnancov pracujúcich v CDR** v porovnaní s OZ pracujúcimi v iných inštitúciách. Môžeme uvažovať, že doposiaľ bolo realizovaných menej vzdelávaní špecializujúcich sa na prácu zamestnancov z CDR. Vzdelávacie **potreby OZ pracujúcich na školách a v zariadeniach PaP** do značnej miery korešpondovali s vykonávanými odbornými činnosťami tak, ako sú definované v § 131 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a tiež bližšie popísané v dokumentoch MŠVVaŠ SR týkajúcich sa činností jednotlivých stupňov podporných úrovní (www.minedu.sk). Celkovo je aktuálny systém poradenstva a prevencie navrhnutý tak, aby sa univerzálna výchovno-preventívna činnosť realizovala primárne na školách, prostredníctvom PZ školy, ktorých metodicky podporujú OZ školy. Vyššie stupne podporných úrovní majú za cieľ poskytovať viac komplexné odborné činnosti, medzi ktoré patrí napr. poskytovanie metodologickej podpory zamestnancom na školách, realizovanie viac cielenej diagnostiky, poradenstva či terapie. V súlade s uvedeným **OZ škôl** primárne vyjadrovali potrebu vzdelávať sa v oblasti prevencie (najmä v súvislosti s témou šikanovania, rozvoja zručností, ako je sociálna či emocionálna inteligencia, kritické myslenie), intervencie u detí s diagnózou, resp. so ŠVVP, so súvisiacou dokumentáciou a tiež v poskytovaní metodologickej podpory PZ školy. U **OZ zo zariadení PaP** bola zase zaznamenaná vyššia potreba vzdelávať sa v realizovaní diagnostiky a poradenstva u detí s diagnózou a v poskytovaní terapie a tiež metodologickej podpory PZ a OZ na školách. Vzdelávacie potreby **OZ pracujúcich v ŠVZ** zväčša súviseli s prácou so špecifickými skupinami klientov (napr. z inojazyčného a inoetnického prostredia).

Zároveň sa ukázalo, že **všetci OZ** (bez ohľadu na kariérový stupeň, inštitúciu aj kategóriu OZ) prejavovali pomerne vysoký záujem o vzdelávanie v nepriamych činnostiach (napr. orientácia v právnych predpisoch a metodická podpora OZ škôl a školských zariadení).

4.1 Limity prieskumu

V súvislosti s uskutočneným prieskumom je potrebné poukázať na limity, resp. obmedzenia, ktoré majú vplyv na možnosť zovšeobecňovať získané výsledky. Jedným z nich je samotný výberový súbor, ktorý bol nerovnomerne distribuovaný z pohľadu kategórie OZ (prevaha školských špeciálnych pedagógov, nízky počet liečebných pedagógov) aj typu inštitúcie, v ktorej OZ pracoval (nízky počet respondentov pracujúcich v ŠVZ). Keďže chýbajú objektívne dáta o počte OZ pracujúcich v rámci jednotlivých kategórií OZ či inštitúcií, nemožno s istotou povedať, či distribúcia výberového súboru reflektuje skutočnú distribúciu OZ v teréne.

Ďalším limitom je samotný merací nástroj. Ide o neštandardizovaný dotazník, ku ktorému chýbajú základné informácie o jeho reliabilite a validite. Limitom je aj to, že vyhodnotenie otvorených otázok malo, vzhľadom na charakter získaných dát (nízka početnosť v jednotlivých kategóriách), deskriptívny charakter. Zároveň je nutné zobrať do úvahy, že ide o sebvýpovedový dotazník, preto získané údaje vypovedajú len o subjektívnom pohľade respondenta. Je tiež možné, že sú odpovede skreslené potrebou účastníka prieskumu podávať sociálne žiaduce, resp. očakávané odpovede.

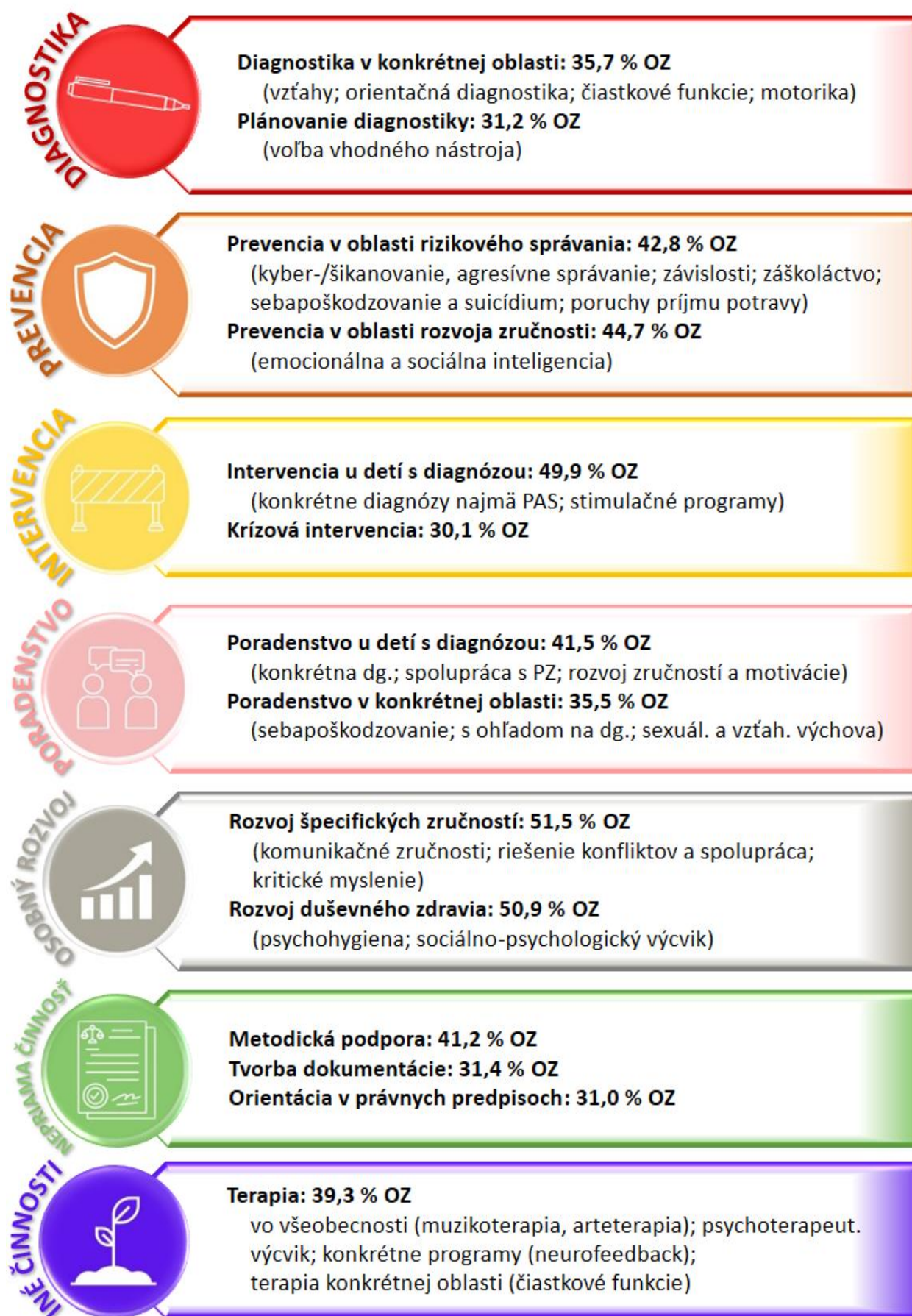
4.2 Odporúčania pre poskytovateľov vzdelávaní

Cieľom uskutočneného prieskumu vzdelávacích potrieb OZ bolo (v súlade so zámerom NP Usmerňovať pre prax) priniesť informácie o aktuálnych potrebách OZ škôl, zariadení PaP, CDR aj ŠVZ súvisiacich so vzdelávaním vo výkone priamej aj nepriamej činnosti. Získané údaje majú slúžiť ako podklad odporúčaní jednotlivým poskytovateľom vzdelávacích programov, ktorí budú mať záujem reflektovať na súčasné potreby OZ, a budú im tak môcť prinášať také vzdelávania, ktoré na kvalitný výkon svojej práce potrebujú alebo chcú absolvovať. Zistenia prezentované v predkladanom dokumente predstavujú len časť rozsiahlych dát, ktoré boli v rámci prieskumu získané. V ďalších dokumentoch vydaných VÚDPaP-om sú bližšie popísané aj kritériá kvalitného vzdelávania, preferované formy vzdelávania či vnímané motivácie a bariéry v súvislosti s absolvovaním vzdelávaní (Šablatúrová, Uhrecká, 2023), ale tiež ľudské zdroje, ktoré zabezpečujú profesijný rozvoj OZ (Uhrecká, Šablatúrová, 2023).

4.2.1 Odporúčania pre odborných zamestnancov vo všeobecnosti

Výsledky realizovaného prieskumu vo všeobecnosti ukazujú, že OZ majú záujem najmä o absolvovanie vzdelávacích programov zameraných na osobný rozvoj (napr. rozvoj špecifických zručností v oblasti komunikácie, podpora duševného zdravia formou psychohygieny) a poskytovanie intervencií špecificky zameraných na deti s rôznymi diagnózami. Všetky preferované vzdelávacie potreby v oblasti priamej činnosti (diagnostika, prevencia, intervencia, poradenstvo, iné odborné činnosti), nepriamej činnosti i osobného rozvoja spolu s percentuálnym vyjadrením počtu OZ, ktorí prejavili záujem o vzdelávanie v uvedenej oblasti, a bližšie špecifikovanými témami, ktoré OZ uvádzali vo svojich otvorených odpovediach, sú prezentované prehľadne na obrázku 1.

Obrázok 1 Preferované témy vzdelávania odborných zamestnancov vo všeobecnosti

4.2.2 Odporúčania vzhľadom na kariérový stupeň odborných zamestnancov

Vzdelávacie potreby jednotlivých respondentov sa líšili s ohľadom na to, aký kariérový stupeň daný OZ dosiahol. Vo všeobecnosti bolo najviac potrieb zaznamenaných u začínajúcich a samostatných OZ, čo priamo súvisí s nižšou dĺžkou ich praxe, a tým vyššou potrebou rozvíjať svoje profesijné kompetencie. Ukázalo sa, že OZ naprieč všetkými kariérovými stupňami majú záujem o vzdelávanie v oblasti osobného rozvoja. Zároveň boli pre začínajúcich a samostatných OZ zaujímavejšie témy vzdelávania z oblasti prevencie, kým u OZ s prvou atestáciou sa prejavil väčší záujem o poskytovanie poradenstva pre deti s rôznymi diagnózami a u OZ s druhou atestáciou bol najvýraznejší záujem o vzdelávanie v oblasti realizácie diagnostiky u detí s rôznymi diagnózami. Všetky zistenia sú zhrnuté v obrázku 2.

Obrázok 2 Preferované témy vzdelávania odborných zamestnancov s ohľadom na kariérový stupeň OZ

ZAČÍNAJÚCI OZ	SAMOSTATNÍ OZ	OZ S PRVOU ATESTÁCIU	OZ S DRUHOU ATESTÁCIU
Prevenca v oblasti rizikového správania	Prevenca v oblasti rizikového správania	Poradenstvo u detí s diagnózou	Diagnostika konkrétnej diagnózy
Osobný rozvoj duševného zdravia	Prevenca v oblasti rozvoja zručností	Intervencia u detí s diagnózou	Intervencia u detí s diagnózou
Osobný rozvoj špecifických zručností	Intervencia u detí s diagnózou	Osobný rozvoj duševného zdravia	Osobný rozvoj duševného zdravia
	Osobný rozvoj duševného zdravia	Osobný rozvoj špecifických zručností	Metodická podpora
	Osobný rozvoj špecifických zručností		

4.2.3 Odporúčania vzhľadom na kategóriu odborných zamestnancov

Analyzované boli aj vzdelávacie potreby špecifické pre jednotlivé kategórie OZ – psychológ/školský psychológ, špeciálny pedagóg/školský špeciálny pedagóg, logopéd/školský logopéd, sociálny pedagóg, liečebný pedagóg a kariérový poradca pracujúci v zariadení PaP. Vzhľadom na to, že kategórie logopéd a kariérový poradca boli vo výberovom súbore zastúpení v nižšej miere, prezentované výsledky je potrebné interpretovať s ohľadom na túto skutočnosť. Kategória OZ liečebný pedagóg bola vo výberovom súbore zastúpená len 5 respondentmi, z čoho vyplýva, že záujmy jednotlivcov mohli vo výraznej miere ovplyvniť výsledky prieskumu, preto tieto zistenia neuvádzame v záverečných odporúčaní. Témy, v ktorých mali jednotliví OZ s ohľadom na ich kategóriu najvyšší záujem sa vzdelávať, sú prezentované graficky na obrázku 3.

Obrázok 3 Preferované témy vzdelávania odborných zamestnancov s ohľadom na kategóriu OZ

PSYCHOLÓG	ŠPECIÁLNY PEDAGÓG	KARIÉROVÝ PORADCA	LOGOPÉD	SOCIÁLNY PEDAGÓG
Diagnostika prostr. projektívnej techniky			Plánovanie diagnostiky	
Prevenia v oblasti rizikového správania	Tvorba dokumentácie		Diagnostický nástroj	Prevenia v oblasti rizikového správania
Prevenia v oblasti rozvoja zručností	Metodická podpora		Diagnostika konkrétnej diagnózy	Prevenia v oblasti rozvoja zručností
Krizová intervencia	Intervencia u detí s diagnózou	Kariérové poradenstvo	Včasná intervencia	Poradenstvo pre zákonného zástupcu
Poradenstvo v konkrétnej oblasti	Poradenstvo u detí s diagnózou	Výchovné poradenstvo	Metodická podpora	Osobný rozvoj duševného zdravia
Osobný rozvoj duševného zdravia	Osobný rozvoj duševného zdravia	Osobný rozvoj špecifických zručností	Osobný rozvoj špecifických zručností	Osobný rozvoj špecifických zručností
Osobný rozvoj špecifických zručností	Osobný rozvoj špecifických zručností		Terapia	
Terapia	Reedukácia			

4.2.4 Odporúčania vzhľadom na inštitúciu

Vzdelávacie potreby OZ sa líšili aj v závislosti od toho, v akej inštitúcii daný OZ pracoval. Celkovo je potrebné upozorniť, že odborní zamestnanci zo ŠVZ mali vo výberovom súbore najnižšie zastúpenie ($n = 9$), preto je v ich prípade opäť potrebné interpretovať zistenia opatrne. Zistenia prieskumu potvrdzujú, že OZ (na školách a v zariadeniach PaP) prejavujú záujem najmä o tie vzdelávania, ktoré sa týkajú výkonu ich pracovnej činnosti v súlade s aktuálnym 5-stupňovým modelom podpory (OZ na školách prejavujú záujem najmä o vzdelávania v oblasti prevencie a metodickej podpory pre PZ školy, kým OZ v zariadeniach PaP zaujíma viac realizácia diagnostiky, poradenstva a metodickej podpory pre zamestnancov škôl). Všetky zistenia týkajúce sa preferovaných tém vzdelávania s ohľadom na inštitúciu, v ktorej OZ pracujú, sú prehľadne prezentované na obrázku 4.

Obrázok 4 Preferované témy vzdelávania odborných zamestnancov s ohľadom na inštitúciu

ŠKOLY	ZARIADENIA PaP	CDR	ŠVZ
Prevenia v oblasti rizikového správania		Prevenia v oblasti rizikového správania	
Prevenia v oblasti rozvoja zručností	Diagnostika konkrétnej diagnózy	Prevenia v oblasti rozvoja zručností	Diagnostika prostr. projektívnej techniky
Intervencia u detí s diagnózou	Osobný rozvoj duševného zdravia	Krízová intervencia	Prevenia v oblasti rozvoja zručností
Osobný rozvoj duševného zdravia	Osobný rozvoj špecifických zručností	Osobný rozvoj duševného zdravia	Osobný rozvoj duševného zdravia
Osobný rozvoj špecifických zručností	Metodická podpora	Osobný rozvoj špecifických zručností	Osobný rozvoj špecifických zručností
Metodická podpora	Poradenstvo u detí s diagnózou	Poradenstvo v konkrétnej oblasti	Poradenstvo v konkrétnej oblasti
	Terapia	Terapia	Terapia

BIBLIOGRAFIA

- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (2022). *Systém poradenstva a prevencie: Podporná úroveň 1. stupňa*. Dostupné na: <<https://www.minedu.sk/data/att/22169.pdf>>.
- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (2022). *Systém poradenstva a prevencie: Podporná úroveň 2. stupňa*. Dostupné na: <<https://www.minedu.sk/data/att/22168.pdf>>.
- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (2022). *Systém poradenstva a prevencie: Podporná úroveň 3. a 4. stupňa*. Dostupné na: <<https://www.minedu.sk/data/att/22190.pdf>>.
- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (2022). *Systém poradenstva a prevencie: Podporná úroveň 5. stupňa*. Dostupné na: <<https://www.minedu.sk/data/att/22166.pdf>>.
- Šablatúrová, N., Uhrecká, M. (2023). *Ako uskutočňujú svoj profesijný rozvoj odborní zamestnanci? Prieskum vzdelávania odborných zamestnancov*. Bratislava: VÚDPaP.
- Uhrecká, M., Šablatúrová, N. (2023). *Analýza ľudských zdrojov pre zabezpečenie profesijného rozvoja odborných zamestnancov*. Bratislava: VÚDPaP.
- Zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

PRÍLOHY

Príloha č. 1 Percentuálne vyjadrenie vzdelávacích potrieb

Tabuľka 8 Percentuálne vyjadrenie vzdelávacích potrieb s ohľadom na kariérový stupeň (N = 743)

Diagnostika	Všetci	Začínajúci	Samostatní	Prvá atestácia	Druhá atestácia
Plánovanie	31,2	38,5	32,5	28,1	27,4
Oblasť	35,7	26,9	40,9	33,3	23,9
Špecifické skupiny klientov	18,6	21,2	20,4	13,7	17,1
Diagnostický nástroj	24,2	25,0	24,7	22,2	24,8
Projektívne techniky	25,2	28,8	29,5	15,0	21,4
Diagnóza	29,5	23,1	28,7	23,5	42,7
Prevenčia					
Plánovanie	25,8	26,9	32,3	17,0	13,7
Oblasť: rizikové správanie	42,8	50,0	48,5	33,3	31,6
Oblasť: zdravý životný štýl	25,6	36,5	31,4	14,4	14,5
Oblasť: rozvoj zručností	44,7	36,5	52,7	32,0	35,9
Špecifické skupiny klientov	19,2	23,1	23,0	15,0	9,4
Intervencia					
Plánovanie	24,4	25,0	29,9	13,7	17,9
Oblasť	24,9	23,1	28,0	18,3	23,1
Špecifické skupiny klientov	16,0	19,2	17,6	13,7	12,0
Deti s diagnózou	49,9	40,4	51,1	54,9	43,6
Skupinová intervencia	22,3	19,2	27,1	18,3	12,0
Včasná intervencia	19,8	17,3	19,2	17,6	25,6
Krízová intervencia	30,1	32,7	36,3	19,6	20,5
Poradenstvo					
Plánovanie	16,7	25,0	20,2	9,2	10,3
Oblasť	35,5	40,4	39,7	26,8	29,9
Špecifické skupiny klientov	14,1	23,1	15,9	7,2	12,8
Deti s diagnózou	41,5	36,5	43,0	41,2	38,5
Skupinové poradenstvo	17,6	15,4	22,8	9,2	11,1
Výchovné poradenstvo	13,6	17,3	15,0	10,5	11,1
Kariérové poradenstvo	10,9	9,6	13,3	9,2	5,1
Párové poradenstvo	5,4	1,9	6,9	4,6	2,6
Poradenstvo pre rodiny	18,7	13,5	25,4	9,8	8,5
Zákonný zástupca	32,6	25,0	37,3	24,2	29,9
Osobný rozvoj					
Rozvoj špecifických zručností	51,5	53,8	58,4	41,8	38,5
Rozvoj duševného zdravia	50,9	46,2	56,1	39,9	48,7
Nepriama činnosť					
Tvorba dokumentácie	31,4	36,5	34,0	28,1	23,9
Orientácia v právnych predpisoch	31,0	17,3	32,3	28,8	35,0
Metodická podpora	41,2	40,4	43,0	35,9	41,9
Iné odborné činnosti					
Supervízia	21,5	26,9	25,2	11,1	19,7
Terapia	39,3	40,4	43,7	27,5	38,5
Rehabilitácia	5,8	9,6	7,4	0,7	5,1
Reedukácia	23,7	25,0	24,2	22,2	23,1
Špecializované odborné činnosti	19,7	19,2	19,5	19,0	21,4
Tvorba kompenzačných pomôcok	20,9	28,8	22,6	19,0	13,7
Využívanie kompenzačných pomôcok	17,5	15,4	19,2	15,7	14,5
Koordinácia	21,0	19,2	22,1	19,6	19,7

Tabuľka 9 Percentuálne vyjadrenie vzdelávacích potrieb s ohľadom na kategóriu OZ (N = 743)

Diagnostika	Všetci	Psychológ	Špeciálny	Kariérový	Logopéd	Sociálny	Liečebný
Plánovanie	31,2	35,1	31,7	19,0	61,1	17,0	20,0
Oblasť	35,7	40,4	37,4	23,8	5,6	25,0	40,0
Špecifické skupiny klientov	18,6	17,4	18,3	9,5	22,2	24,0	20,0
Diagnostický nástroj	24,2	29,1	23,1	4,8	55,6	13,0	40,0
Projektívne techniky	25,2	54,0	8,4	4,8	5,6	13,0	20,0
Diagnóza	29,5	36,6	31,1	9,5	50,0	6,0	20,0
Prevenčia							
Plánovanie	25,8	34,3	16,8	23,8	5,6	38,0	20,0
Oblasť: rizikové správanie	42,8	55,8	28,7	57,1	5,6	58,0	60,0
Oblasť: zdravý životný štýl	25,6	42,6	10,2	19,0	0,0	38,0	20,0
Oblasť: rozvoj zručností	44,7	56,2	34,4	33,3	11,1	57,0	40,0
Špecifické skupiny klientov	19,2	21,1	13,8	14,3	11,1	34,0	40,0
Intervencia							
Plánovanie	24,4	28,3	22,5	4,8	38,9	22,0	20,0
Oblasť	24,9	24,9	26,9	9,5	38,9	19,0	20,0
Špecifické skupiny klientov	16,0	17,0	14,1	9,5	11,1	22,0	20,0
Deti s diagnózou	49,9	39,2	66,2	23,8	33,3	33,0	40,0
Skupinová intervencia	22,3	35,1	9,9	14,3	5,6	34,0	40,0
Včasná intervencia	19,8	21,9	19,2	0,0	55,6	13,0	40,0
Krízová intervencia	30,1	55,1	11,1	4,8	0,0	38,0	40,0
Poradenstvo							
Plánovanie	16,7	27,9	8,1	19,0	11,1	17,0	0,0
Oblasť	35,5	64,2	15,0	23,8	0,0	37,0	40,0
Špecifické skupiny klientov	14,1	15,8	11,1	4,8	16,7	22,0	0,0
Deti s diagnózou	41,5	35,5	52,7	4,8	44,4	28,0	20,0
Skupinové poradenstvo	17,6	30,6	4,8	14,3	0,0	31,0	0,0
Výchovné poradenstvo	13,6	16,2	7,5	52,4	11,1	19,0	20,0
Kariérové poradenstvo	10,9	18,9	3,9	38,1	5,6	9,0	0,0
Párové poradenstvo	5,4	10,9	1,5	0,0	0,0	5,0	20,0
Poradenstvo pre rodiny	18,7	32,5	9,3	0,0	0,0	21,0	20,0
Zákonný zástupca	32,6	32,1	32,3	9,5	22,2	41,0	40,0
Osobný rozvoj							
Rozvoj špecifických zručností	51,5	60,8	43,1	47,6	55,6	56,0	40,0
Rozvoj duševného zdravia	50,9	64,2	41,3	23,8	16,7	60,0	40,0
Nepriama činnosť							
Tvorba dokumentácie	31,4	21,5	40,4	23,8	33,3	30,0	0,0
Orientácia v právnych predpisoch	31,0	29,8	33,2	19,0	38,9	28,0	20,0
Metodická podpora	41,2	39,6	44,0	19,0	55,6	39,0	20,0
Iné odborné činnosti							
Supervízia	21,5	31,3	10,5	9,5	22,2	36,0	0,0
Terapia	39,3	58,5	25,4	9,5	66,7	36,0	40,0
Rehabilitácia	5,8	5,3	6,6	0,0	0,0	7,0	0,0
Reedukácia	23,7	9,1	39,5	0,0	11,1	18,0	0,0
Špecializované odborné činnosti	19,7	18,5	22,8	14,3	22,2	14,0	0,0
Tvorba kompenzačných pomôcok	20,9	9,1	33,8	9,5	27,8	11,0	0,0
Využívanie kompenzačných pomôcok	17,5	8,3	27,8	9,5	33,3	7,0	0,0
Koordinácia	21,0	19,6	18,0	14,3	11,1	39,0	0,0

Tabuľka 10 Percentuálne vyjadrenie vzdelávacích potrieb s ohľadom na inštitúciu (N = 743)

Diagnostika	Všetci	Školy	Zariadenia PaP	CDR	ŠVZ
Plánovanie	31,2	28,9	38,0	28,3	33,3
Oblasť	35,7	36,9	33,2	39,1	0,0
Špecifické skupiny klientov	18,6	15,2	23,0	37,0	22,2
Diagnostický nástroj	24,2	19,2	37,4	23,9	33,3
Projektívne techniky	25,2	21,0	32,1	34,8	66,7
Diagnóza	29,5	24,6	44,9	23,9	11,1
Prevenia					
Plánovanie	25,8	27,7	21,9	26,1	0,0
Oblasť: rizikové správanie	42,8	47,9	27,3	50,0	44,4
Oblasť: zdravý životný štýl	25,6	27,3	17,1	41,3	22,2
Oblasť: rozvoj zručností	44,7	47,3	35,3	50,0	66,7
Špecifické skupiny klientov	19,2	19,8	12,8	37,0	33,3
Intervencia					
Plánovanie	24,4	25,0	24,6	19,6	11,1
Oblasť	24,9	27,5	24,1	4,3	0,0
Špecifické skupiny klientov	16,0	15,6	13,9	30,4	11,1
Deti s diagnózou	49,9	56,7	40,1	19,6	33,3
Skupinová intervencia	22,3	23,0	19,3	23,9	44,4
Včasná intervencia	19,8	13,2	35,8	30,4	0,0
Krízová intervencia	30,1	28,9	28,9	45,7	44,4
Poradenstvo					
Plánovanie	16,7	16,4	17,6	19,6	0,0
Oblasť	35,5	31,9	39,6	52,2	66,7
Špecifické skupiny klientov	14,1	13,8	11,2	28,3	22,2
Deti s diagnózou	41,5	43,7	41,7	17,4	33,3
Skupinové poradenstvo	17,6	18,0	15,5	23,9	11,1
Výchovné poradenstvo	13,6	15,4	7,0	21,7	11,1
Kariérové poradenstvo	10,9	12,4	7,5	10,9	0,0
Párové poradenstvo	5,4	3,6	9,1	10,9	0,0
Poradenstvo pre rodiny	18,7	17,2	21,4	26,1	11,1
Zákonný zástupca	32,6	35,5	32,6	23,9	22,2
Osobný rozvoj					
Rozvoj špecifických zručností	51,5	53,3	44,9	58,7	55,6
Rozvoj duševného zdravia	50,9	51,7	45,5	63,0	55,6
Nepriama činnosť					
Tvorba dokumentácie	31,4	39,1	13,4	26,1	0,0
Orientácia v právnych predpisoch	31,0	30,9	33,7	23,9	11,1
Metodická podpora	41,2	42,1	43,3	23,9	33,3
Iné odborné činnosti					
Supervízia	21,5	22,2	20,3	23,9	0,0
Terapia	39,3	34,9	47,6	47,8	66,7
Rehabilitácia	5,8	5,6	5,3	10,9	0,0
Reedukácia	23,7	25,3	22,5	8,7	33,3
Špecializované odborné činnosti	19,7	19,4	21,9	15,2	11,1
Tvorba kompenzačných pomôcok	20,9	26,1	9,1	13,0	11,1
Využívanie kompenzačných pomôcok	17,5	20,0	12,3	15,2	0,0
Koordinácia	21,0	23,2	19,3	8,7	0,0

Príloha č. 2 Percentuálne rozloženie kategórií OZ vzhľadom na kariérový stupeň

Tabuľka 11 Percentuálne rozloženie kategórií OZ vzhľadom na kariérový stupeň (N = 743)

	Začínajúci	Samostatní	Prvá atestácia	Druhá atestácia
Psychológ	34,6	43,7	22,9	23,9
Špeciálny pedagóg	26,9	37,5	60,1	59,8
Kariérový poradca	1,9	1,0	6,5	5,1
Logopéd	0,0	2,1	2,6	4,3
Sociálny pedagóg	34,6	15,2	6,5	0,0
Liečebný pedagóg	1,9	0,5	1,3	6,8
Spolu	100	100	100	100

Legenda: N – celkový počet respondentov

Tabuľka 12 Percentuálne rozloženie kategórií OZ vzhľadom na kariérový stupeň (N = 743)

	Začínajúci	Samostatní	Prvá atestácia	Druhá atestácia	Spolu
Psychológ	6,8	69,4	13,2	10,6	100
Špeciálny pedagóg	4,2	47,3	27,5	21,0	100
Kariérový poradca	4,8	19,0	47,6	28,6	100
Logopéd	0,0	50,0	22,2	27,8	100
Sociálny pedagóg	18,0	64,0	10,0	8,0	100
Liečebný pedagóg	20,0	40,0	40,0	0,0	100

Legenda: N – celkový počet respondentov

Príloha č. 3 Zhrnutia hlavných zistení (graficky)

Tabuľka 13 Zhrnutie hlavných zistení z oblasti diagnostiky

Diagnostika	Kariérový stupeň				Kategória OZ						Inštitúcie				OZ celkovo	
	Začínajúci	Samostatný	1. atestácia	2. atestácia	Psychológ	Špec. pedagóg	Kar. poradca	Logopéd	Soc. pedagóg	Lieč. pedagóg	Škola	Zariadenie PaP	CDR	ŠVZ		
Plánovanie diagnostiky					**	**		**								
Konkrétna oblasť		**			**	**				**						
Špecifické skupiny klientov											**	**	**			
Diagnostický nástroj					***			***			***		***			
Projektívne techniky	**	**			***						***	***	***			
Konkrétna diagnóza				**	***	***		***			***					

Legenda: * p < ,05; ** p < ,01; *** p < ,001

- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí u všetkých OZ spolu)

Tabuľka 14 Zhrnutie hlavných zistení z oblasti prevencie

Prevencia	Kariérový stupeň				Kategória OZ						Inštitúcie			OZ celkovo	
	Začínajúci	Samostatný	1. atestácia	2. atestácia	Psychológ	Špec. pedagóg	Kar. poradca	Logopéd	Soc. pedagóg	Lieč. pedagóg	Škola	Zariadenie PaP	CDR		ŠVZ
Plánovanie prevencie	***	***			***				***						
Oblasť: rizikové správanie	***	***			***		***		***	***	***		***	***	
Oblasť: zdravý životný štýl	***	***			***				***		***		***		
Oblasť: rozvoj zručností		***			***				***		*		*	*	
Špecifické skupiny klientov	**	**			***				***	***	**		**	**	

Legenda: * $p < ,05$; ** $p < ,01$; *** $p < ,001$

- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom) a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí u všetkých OZ spolu)

Tabuľka 15 Zhrnutie hlavných zistení z oblasti intervencie

Intervencia	Kariérový stupeň				Kategória OZ						Inštitúcie				OZ celkovo
	Začínajúci	Samostatný	1. atestácia	2. atestácia	Psychológ	Špec. pedagóg	Kar. poradca	Logopéd	Soc. pedagóg	Lieč. pedagóg	Škola	Zariadenie PaP	CDR	ŠVZ	
Plánovanie intervencie	***	***													
Konkrétna oblasť											***				
Špecifické skupiny klientov															
Deti s diagnózou						***					***				
Skupinová intervencia		**			***				***						
Včasná intervencia					***			***			***	***			
Krízová intervencia	***	***			***				***	***					

Legenda: * $p < ,05$; ** $p < ,01$; *** $p < ,001$

- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí u všetkých OZ spolu)

Tabuľka 16 Zhrnutie hlavných zistení z oblasti poradenstva

Poradenstvo	Kariérový stupeň				Kategória OZ						Inštitúcie				OZ celkovo
	Začínajúci	Samostatný	1. atestácia	2. atestácia	Psychológ	Špec. pedagóg	Kar. poradca	Logopéd	Soc. pedagóg	Lieč. pedagóg	Škola	Zariadenie PaP	CDR	ŠVZ	
Plánovanie poradenstva	**	**			***		***		***						
Konkrétna oblasť	*	*			***				***	***		**	**	**	
Špecifické skupiny klientov	*	*											*	*	
Deti s diagnózou					***	***		***	***		**	**			
Skupinové poradenstvo		***			***				***						
Výchovné poradenstvo					***		***		***	***	**		**		
Kariérové poradenstvo					***		***								
Párové poradenstvo					***							*	*		
Poradenstvo pre rodiny		***			***				***						
Zákonný zástupca		*			***	***			***	***					

Legenda: * $p < ,05$; ** $p < ,01$; *** $p < ,001$

- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí u všetkých OZ spolu)

Tabuľka 17 Zhrnutie hlavných zistení z oblasti osobného rozvoja

Osobný rozvoj	Kariérový stupeň				Kategória OZ						Inštitúcie				OZ celkovo
	Začínajúci	Samostatný	1. atestácia	2. atestácia	Psychológ	Špec. pedagóg	Kar. poradca	Logopéd	Soc. pedagóg	Lieč. pedagóg	Škola	Zariadenie PaP	CDR	ŠVZ	
Rozvoj špecifických zručností	***	***			**			**	**						
Rozvoj duševného zdravia		**			***				***						

Legenda: * $p < ,05$; ** $p < ,01$; *** $p < ,001$

- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí u všetkých OZ spolu)

Tabuľka 18 Zhrnutie hlavných zistení z oblasti nepriamej činnosti

Nepriama činnosť	Kariérový stupeň				Kategória OZ						Inštitúcie				OZ celkovo
	Začínajúci	Samostatný	1. atestácia	2. atestácia	Psychológ	Špec. pedagóg	Kar. poradca	Logopéd	Soc. pedagóg	Lieč. pedagóg	Škola	Zariadenie PaP	CDR	ŠVZ	
Tvorba dokumentácie						***		***			***				
Orientácia v právnych predpisoch															
Metodická podpora															

Legenda: * $p < ,05$; ** $p < ,01$; *** $p < ,001$

- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom) a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí u všetkých OZ spolu)

Tabuľka 19 Zhrnutie hlavných zistení z oblasti iných odborných činností

Iné odborné činnosti	Kariérový stupeň				Kategória OZ						Inštitúcie				OZ celkovo
	Začínajúci	Samostatný	1. atestácia	2. atestácia	Psychológ	Špec. pedagóg	Kar. poradca	Logopéd	Soc. pedagóg	Lieč. pedagóg	Škola	Zariadenie PaP	CDR	ŠVZ	
Supervízia	**	**			***			***	***						
Terapia	**	**			***			***	***	***	***	**	**	**	***
Rehabilitácia	*	*													
Reedukácia						***					*			*	
Špecializované odborné činnosti															
Tvorba kompen. pomôcok						***		***			***				
Využívanie kompen. pomôcok						***		***							
Koordinácia									***		***				

Legenda: * $p < ,05$; ** $p < ,01$; *** $p < ,001$; kompen. – kompenzačné

- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ s daným kariérovým stupňom a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ s iným kariérovým stupňom)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ danej kategórie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ iných kategórií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie)
- štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí OZ z danej inštitúcie a zároveň štatisticky významne vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme v porovnaní s OZ z ostatných inštitúcií)
- vyššia potreba vzdelávať sa v danej téme (zohľadnené frekvencie odpovedí u všetkých OZ spolu)

Príloha č. 4 Dotazník vzdelávacích potrieb

Vážený účastník prieskumu, tento dotazník bol vytvorený v rámci národného projektu *Usmerňovať pre prax* Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie (ďalej len „VÚDPaP“) v Bratislave, ktorý sa zameriava na zamestnancov v systéme poradenstva a prevencie (ďalej len „PaP“). Jeho cieľom je identifikovať potreby odborných a pedagogických zamestnancov v systéme PaP súvisiace s profesijným rozvojom. Vami poskytnuté názory a postoje sú pre nás cenným a nenahraditeľným zdrojom informácií pri plánovaní ďalších vzdelávacích aktivít VÚDPaP-u. Prosíme vás, aby ste na otázky odpovedali na základe svojich aktuálnych pocitov a postojov. Ubezpečujeme vás, že výsledky budú vyhodnocované anonymne za celú skupinu respondentov. Právne formulácie jednotlivých druhov zamestnancov sú v mužskom rode, preto bude v rámci tohto dotazníka používanie rodovo korektného jazyka nahradené používaním mužského rodu s cieľom zvýšiť prehľadnosť textu. Vopred veľmi pekne ďakujeme za váš čas.

V akom zariadení pracujete?

V prípade, že máte viac pracovných úväzkov, odpovedajte za jeden z nich.

- materská škola (MŠ)
- špeciálna MŠ
- základná škola (ZŠ)
- špeciálna ZŠ
- spojená MŠ so ZŠ
- spojená špeciálna MŠ so ZŠ
- stredná škola
- CPPPaP
- CŠPP
- centrum pre deti a rodiny
- reedukačné centrum
- diagnostické centrum
- liečebno-výchovné sanatórium

V akom zariadení pracujete?

Prosím, zvolte iba jednu z možností.

- štátne
- neštátne

V akom kraji pracujete?

Prosím, zvolte iba jednu z možností.

- Bratislavský kraj
- Trnavský kraj
- Trenčiansky kraj
- Nitriansky kraj
- Banskobystrický kraj
- Žilinský kraj
- Prešovský kraj
- Košický kraj

Do ktorej kategórie OZ/PZ patríte?

Prosím, zvolte iba jednu z možností.

- psychológ/školský psychológ
- špeciálny pedagóg alebo terénny špeciálny pedagóg/školský špeciálny pedagóg
- kariérový poradca v zariadení poradenstva a prevencie
- logopéd/školský logopéd
- liečebný pedagóg
- sociálny pedagóg

Ako dlho pôsobíte na uvedenej pracovnej pozícii? _____

Vnímate aktuálnu ponuku vzdelávacích programov ako dostatočnú?

Prosím, zvolte iba jednu z možností.

vôbec nesúhlasím	nesúhlasím	skôr nesúhlasím	skôr súhlasím	súhlasím	úplne súhlasím
1	2	3	4	5	6

Máte záujem absolvovať vzdelávanie v uvedenej oblasti? Ak áno, môžete uviesť špecifickú tému vzdelávania?

Môžete vybrať viacero možností.

Komentujte iba vtedy, ak vyberiete odpoveď.

Vzdelávanie v oblasti diagnostiky

- plánovanie cielej diagnostiky
- diagnostika konkrétnej oblasti
- diagnostika špecifických skupín klientov
- diagnostika prostredníctvom konkrétneho diagnostického nástroja
- diagnostika prostredníctvom projektívnych techník
- diagnostika konkrétnej diagnózy
- iné

Vzdelávanie v oblasti prevencie

- plánovanie cielej prevencie
- prevencia rizikového správania
- prevencia v oblasti zdravého životného štýlu
- rozvoj zručností
- prevencia zameraná na špecifické skupiny klientov
- iné

Vzdelávanie v oblasti intervencie

- plánovanie cielej intervencie
- intervencia v konkrétnej oblasti
- intervencia zameraná na špecifické skupiny klientov
- deti s diagnózou
- skupinová intervencia
- včasná intervencia
- krízová intervencia
- iné

Vzdelávanie v oblasti poskytovania poradenstva

- plánovanie poradenstva
- poradenstvo v konkrétnej oblasti
- poradenstvo pre špecifické skupiny klientov
- poradenstvo pre deti s diagnózou
- realizácia skupinového poradenstva
- výchovné poradenstvo
- kariérové poradenstvo
- párové poradenstvo

- poradenstvo pre rodiny
- práca so zákonným zástupcom
- iné

Vzdelávanie v súvislosti s osobným rozvojom

- tematicky zamerané tréningy na rozvoj špecifických zručností
- tematicky zamerané tréningy na rozvoj duševného zdravia
- iné

Vzdelávanie v súvislosti s vykonávaním nepriamej činnosti

- tvorba dokumentácie
- orientácia v právnych predpisoch
- metodická podpora pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení
- iné

Vzdelávanie v iných odborných činnostiach

- supervízia
- terapia
- rehabilitácia
- reedukácia
- špecializované odborné činnosti
- tvorba kompenzačných pomôcok
- využívanie kompenzačných pomôcok
- koordinácia
- iné

